

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

BŪRIO VADO ATMINTINĖ

Karo teisė

Taktika

Logistika

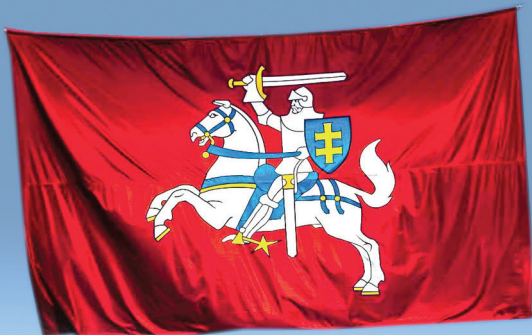
ChBRB

Karo
topografija

Ginkluotė

Karo
inžinerija

Ryšiai

Karininko priesaika

Aš, ... ,
tapdamas Lietuvos karininku,
be išlygų prisiekiu:
ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,
NEGAILĖDAMAS JĖGŲ IR GYVYBĖS
ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir
nepriklausomybę, sąžiningai
vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją,
įstatymus ir savo vadų įsakymus,
saugoti man patikėtas paslaptis;
pasižadu būti doras
ir garbingas Lietuvos karininkas.
Tepadeda man Dievas.

IŽANGA

Būrio vado atmintinė skirta pėstininkų būrio vadui padėti įvykdyti operacijų metu skirtą užduotį. Tai ne teorijos vadovėlis ar žinynas, todėl daugiausia dėmesio skiriama praktiniam problemų sprendimui. Šioje atmintinėje glaustai išdėstyta pagrindinė informacija, reikalinga būrio vadui mūšio lauke tinkamam taktiniam sprendimui priimti.

Atmintinė apima pagrindines karinės veiklos ir karo mokslų kryptis, tokias kaip lyderystė, taktika, logistika, apsauga nuo ChBRB poveikio, karo topografija, ginkluotė, karo inžinerija, ryšiai. Parenkant atmintinės dydį ir formą siekta, kad ji tilptų būrio vado lauko uniformos kišenėje.

Rekomenduojame papildyti šią atmintinę savo informacija pagal padalinio vykdomų užduočių ypatumus ir pašalinti puslapius, kurie, Jūsų manymu, nėra aktualūs. Tokiu būdu susikursite būtent Jums naudingą atmintinę.

*Pastabas ir pasiūlymus teikti LKA
Bazinių karininkų kursų
vyresniajai specialistei
Jūratei Pranckuvienei
(jurate.pranskuviene@mil.lt,
tel. 24637 KATT)*

BŪRIO VADO ATMINTINĖ

Redakcinė kolegija

Kolegijos pirmininkas –
mjr. Mindaugas Stackevičius

Atsakingasis redaktorius –
kpt. Laurynas Česūnas

Leidinio rengėjai:

*kpt. Regimantas Balius,
kpt. Tomas Blinstrubas,
kpt. Mindaugas Čekavičius,
kpt. Darius Černiauskas,
kpt. Arūnas Gaidelis,
kpt. Aleksandras Karpinskis,
kpt. Tomas Klizas,
kpt. Ričardas Margelis,
kpt. Darius Motiekaitis,
kpt. Povilas Pidkovas,
kpt. Tomas Trepšas,
kpt. Valdas Valauskas,
kpt. Darius Vižinis*

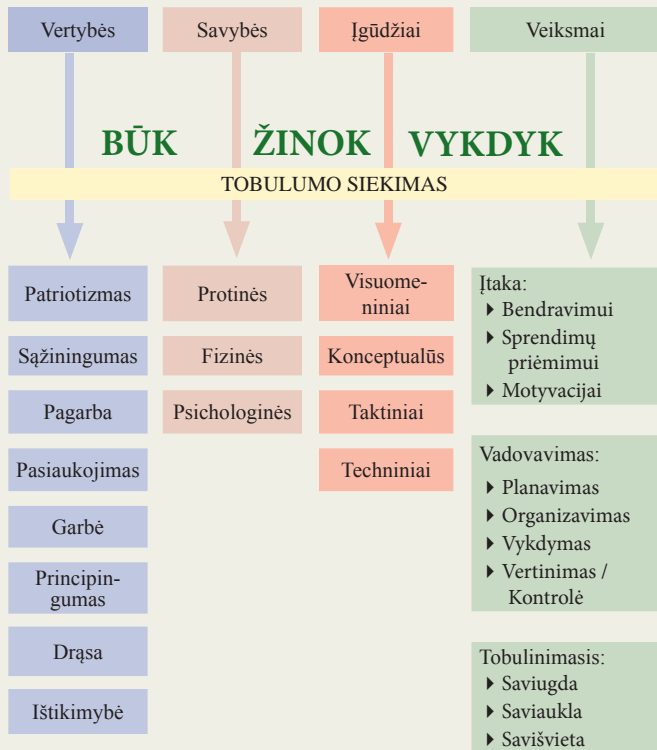
TURINYS

Karo teisė	KARININKO PRIESAIKA	2
	IŽANGA	3
	VADO LYDERIO UGDYMAS	6
	KARO TEISĖ	
Taktika	Tarptautinė humanitarinė teisė (THT)	7
	TAKTIKA	
	Padalinių valdymo procedūros	11
	Gynyba	34
	Puolimas	49
Logistika	Taikos rėmimo operacijos	57
	Patrulis	65
	Operacijos žiemą	78
	Oro erdvės gynyba	81
ChBRB	LOGISTIKA	
	Tiekimo klasės	85
	Logistiniai statusai	85
	Atsargų poreikio skaičiavimas	85
	ChBRB	
	APNL apribojimai	91
	ChBRB atakų įspėjamieji signalai, ženklai	92
	ChBRB stebėjimo posto stebėtojo atmintinė	93
	Dozimetrinė kontrolė	94
	KARO TOPOGRAFIJA	
	Atstumo iki objekto nustatymas	95
	Kliūties pločio nustatymas žolės stiebu	95
	Šlaito vidutinio statumo nustatymas	96
	Koordinacijų kodavimas	97
	Buvimo vietos nustatymas trijų atgalinių azimutų metodu	98
	GINKLUOTĖ IR ŠAUDYBA	
	Ginklų ir šaudmenų priežiūra	99
	Šaudmenų žymėjimas	99
	Taikliojo šaudymo nuotoliai	100

Ugnies paramos koordinavimo priemonės	101
Netiesioginės ugnies iškvietimas	103
KARO INŽINERIJA	
Kliūtys	112
Kliūčių klasifikacija	112
Kliūčių įveikimo pagrindai	114
Perėjos žymėjimas	116
Būrio gynybos kliūčių sistemos pavyzdys	117
Nestandartinio minų lauko įrengimas	118
Kliūčių pavyzdžiai	119
Kliūties priėmimas ir perdavimas	121
Minos	122
Improvizuotieji sprogstamieji užtaisai (ISU)	125
Nesprogę standartiniai sprogmenys	129
Suplanuotosios pėstininkų kovos pozicijos	132
Pastato parengimas gynybai	135
SU masės skaičiavimas	136
Mobilumą ribojančių kliūčių savybės	138
Taktinė inžinerinė grafika	139
RYŠIAI	
Elektroninės kovos veiksmų atmintinė	140
Veiksmų organizuojant radijo ryšio tinklus atmintinė	141
Veiksmų organizuojant laidinio ryšio tinklus atmintinė	142
Veiksmų ryšiui palaikyti naudojant pasiuntinius atmintinė	143
RF–5800V programavimas	144
Radijo pranešimai	145
PRIEDAI	
Pavaldumo santykiai	148
Taktiniai veiksmai	149
Taktiniai ženklai (APP-6C)	150
Patrulio raportas	167
SANTRUMPOS	
Lietuvių kalbos žodžių	172
Anglų kalbos žodžių	173

VADO LYDERIO UGDYMAS

VADO LYDERIO ASMENINIŲ GEBĖJIMŲ UGDYMO SISTEMA

TARPTAUTINĖ HUMANITARINĖ TEISĖ (THT)

THT principai:

- Humaniškumas.
- Proporcingumas.
- Atskyrimas.
- Karinė būtinybė.
- Ribojimas.
- Geranoriškumas.

Vadai įpareigoti:

- Užtikrinti, kad visas jiems pavaldus personalas laikytųsi ginkluotojo konfliktų teisės normų.
- Duoti teisėtus ir nedviprasmiškus įsakymus.
- Priimti atsakomybę už priimtus sprendimus.
- Užtikrinti, kad jų pavaldiniai teisėtai vykdytų duotus įsakymus.
- Pranešti aukštesnei vadovybei apie priešą ar sąjungininkų pajėgų, taip pat ir savo pačių padarytus teisės pažeidimus.

Vadai atsako už tai, kad žinojo arba turėjo žinoti, jog:

- Jų pavaldiniai ketina vykdyti karo nusikaltimus, tačiau nesutrukdė jiems to padaryti.
- Jų pavaldiniai vykdė karo nusikaltimus, tačiau jų nenubaudė arba apie nusikaltimus niekam nepranešė.

Kombatanto išskirtiniai bruožai:

- Dėvi karinę uniformą (skiriamuosius ženklus).
- Atvirai nešiojasi ginklą.
- Laikosi kariavimo taisyklių.

Pasitraukusiais iš rikiuotės (*Hors de combat*) laikomi asmenys:

- Savanoriškai ar dėl susidariusių aplinkybių nusprendę nebedalyvauti kovos veiksmuose.
- Esantys priešingos konflikto šalies galioje.
- Dėl tam tikrų aplinkybių ar būsenos negalintys apsiginti.
- Aiškiai parodantys savo ketinimus pasiduoti.

TARPTAUTINĖ HUMANITARINĖ TEISĖ

Specialiai saugomi asmenys:

- Sužeistieji, ligoniai, išsigelbėję iš sudužusio laivo.
- Medicininis ir religinis personalas.
- Humanitarinės pagalbos personalas.
- Civilinės gynybos personalas.
- Moterys.
- Vaikai.
- Vaikai kariai.
- Sulaikyti asmenys.
- Pasidavę priešininkai.
- Pabėgėliai.
- JTO personalas ir kiti asmenys, veikiantys kartu su JTO misija.
- Žurnalistai.
- Dingę asmenys.
- Mirusieji.

Elgesys (veiksmai) su karo belaisviais:

- Apieškoti.
- Nuginkluoti.
- Užtikrinti saugumą.
- Suteikti med. pagalbą.
- Perkelti į saugią vietą.

Karo belaisvis privalo pateikti šią informaciją:

- Vardas, pavardė.
- Karinis laipsnis.
- Gimimo data.
- Karinis dalinys.
- Numeris / asmens kodas ir pan.

Iš karo belaisvio gali būti paimta:

- Ginklai.
- Amunicija / sprogmenys.
- Dokumentai (ne asmeniniai).
- Žemėlapiai.

- Orientavimosi įranga.
- Kita karinė (kovinė) įranga.

THT saugomi objektai:

- Objektai, būtini gyventojų išlikimui užtikrinti.
- Gamtinė aplinka.
- Pavojingą energiją saugantys pastatai / įrenginiai.
- Gydyimo įstaigos ir jų tarnybos.
- Kultūros vertybės.
- Maldos vietos.
- Karo belaisvių stovyklos.
- Internuotųjų stovyklos.
- Neutralizuotosios zonos.
- Neginami rajonai.
- Demilitarizuotosios zonos.

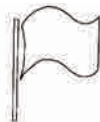
THT saugomų objektų žymėjimas

arba

Karinė ir civilinė medicinos tarnybos, religinis personalas (karinis ir civilinis)

Balta vėliava (naudojama derybų ir pasidavimo atveju)

arba

Civilinė gynyba

Kultūros vertybių objektai (bendroji apsauga), kultūros objektų apsaugos personalas

arba

Kultūros vertybių objektai (specialioji apsauga)

Specialios paskirties įmonės ir įrenginiai (pylimai, užtvankos, branduolinės elektrinės)

TARPTAUTINĖ HUMANITARINĖ TEISĖ

Draudžiami kariavimo būdai:

- Klasta.
- Įsakymas „Nebus pasigailėjimo“.
- Civilių gyventojų marinimas badu.
- Civilių terorizavimas.
- Įkaitų ėmimas.
- „Gyvieji skydai“.

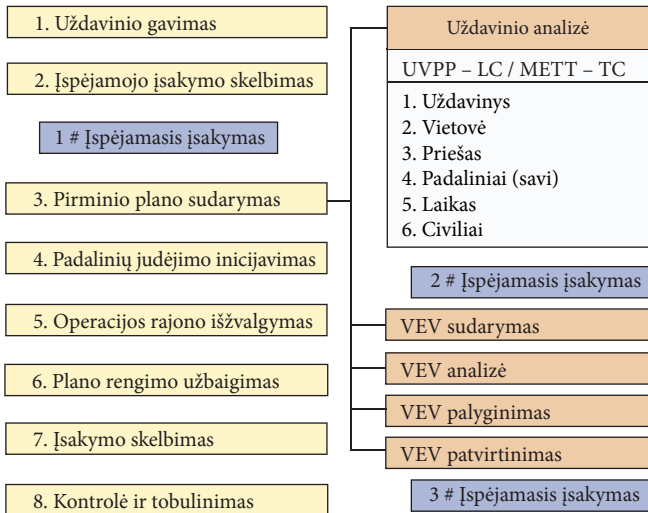
Draudžiamos kariavimo priemonės:

- Tos, kurios negali būti nukreiptos į konkretų taikinį ar kurias naudojant padariniai yra neriboti (kurios veikia nesirinktinai).
- Tos, kurios sukelia dideles (nebūtinai) kančias ir sunkius sužalojimus.

Draudžiami ginklai:

- Sprogstamosios kulkos.
- Išsiplečiančios kulkos.
- Nuodai.
- Cheminiai ir bakteriologiniai ginklai.
- Neaptinkamosios skeveldros.
- Minos (priešpėstinės), apgaulingieji užtaisai ir kiti prietaisai.
- Padegamieji ginklai.
- Akinamieji lazeriniai ginklai.
- Kasetinės bombos.
- Branduoliniai ginklai.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

1. UŽDAVINIO GAVIMAS

Prieš skelbiant įsakymą ir klausydami įsakymo:

- ▶ Atvykite bent 30 min. anksčiau ir susipažinkite su maketu, skaidrėmis.
- ▶ Su savimi turėkite žemėlapius, skaidres, užrašus.
- ▶ Jei yra galimybė, pasiimkite būrio vado pavaduotoją ir ryšininką – jie jums padės kopijuoti skaidres.
- ▶ Klausimus vadui užduokite tik tada, kai yra leidžiama (dažniausiai – paskelbus įsakymą).
- ▶ Užsirašykite visus klausimus, kad vėliau galėtumėte paklausti vado.
- ▶ Jei negausite įsakymo kopijos, viską užsirašykite.
- ▶ Įdėmiai klausykitės, nes nuo jūsų sprendimų priklausys karių gyvybės.
- ▶ Būkite pasiruošę atsakyti į savo vado klausimus.
- ▶ Gavę įsakymą, atlikite pirmines koordinuojamąsias procedūras su kaimyniniais padaliniais, įtraukite į šį procesą būrio vado pavaduotoją ir ryšininką.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Atlik greitą uždavinio analizę (UVPP –LC). Sudaryk pirminę laiko ašį.

Uždavinio analizė atliekama remiantis UVPP– LC

veiksniais

(angl. METT– ITC):

Uždavinys

Vietovė

Priešas

Padaliniai (savi)

Laikas

Civiliai

1/3 taisyklė

Aukštesniojo vado nustatyta laiko ašis (judėjimas, žvalgyba, H valanda, aprūpinimas ir t. t.).

Planavimo laiko ašis (įspėjamieji įsakymai, pristatymas ir t. t.).

Kiti laiko ribojimai (maketo parengimo, poilsio, maitinimosi).

Priešo veiksmų laiko ašis.

2. ĮSPĖJAMOJO ĮSAKYMO SKELBIMAS

Parenk ir paskelbk įspėjamąjį įsakymą.

Nedelsk, pateik tik vertingą informaciją.

Naudok 5 punktų įsakymą.

Svarbu atsakyti į šiuos klausimus:

Kur vyks operacija? Koks atstumas iki rajono?

Koks yra priešas? Ir kiek jo? Ką jis daro?

Kokią paramą mes turėsime? Kokie yra kaimyniniai padaliniai?

Koks operacijos pobūdis? Ką mes darysime? Koks galimas uždavinys?

Kokias užduotis vykdysime operacijos metu?

Ką kariai, vadai turi padaryti rengdamiesi operacijai?

Kokie yra pagrindiniai laiko ašies punktai?

Kiek laiko niekur nejudėsime? Kada bus paskelbtas įsakymas?

Kokie yra informacijos poreikiai?

Kokie papildomi nurodymai kariams?

Koks reikalingas aprūpinimas ir ką reikia gauti iki operacijos?

Kokie yra nurodymai dėl ryšio? Kur vadavietės?

3. PIRMINIO PLANO SUDARYMAS

Atlik uždavinio analizę.

Uždavinio analizė

- Uždavinys
- Vietovės ir orų analizė
- Priešo analizė
  - SVIP nustatymas
- Pajėgų (savų) analizė
- Laiko analizė
- Civilių situacijos analizė
  - Rizikos vertinimas
  - Ketinimo sudarymas

Išsiaiškink dviem ir vienu lygiu aukštesnių vadų operacijos sumanymus.

Užsirašyk nurodytąsias ir numanomas užduotis ir išskirk iš jų esminę užduotį.

Išsiaiškink, kas tave riboja (laikas, erdvė, ištekliai, procedūros).

Suformuluok savo padalinio uždavinį.

Uždavinio analizė

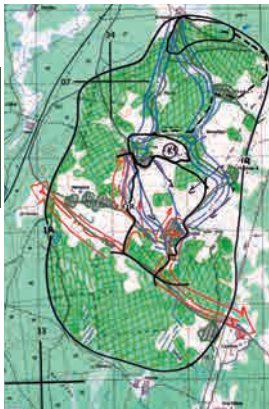
- Uždavinys
- Vietovės ir orų analizė
- Priešo analizė
  - SVIP nustatymas
- Pajėgų (savų) analizė
- Laiko analizė
- Civilių situacijos analizė
  - Rizikos vertinimas
  - Ketinimo sudarymas

Atlik vietovės ir orų analizę.

Vertink vietovę remdamasis KPSSS (angl. OAKOC).

- Kliūtis
- Priartėjimo keliai
- Svarbiausioji vietovė
- Stebėjimo ir šaudymo laukai
- Slėpimasis ir priedanga

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Priartėjimo kelių plotis:

Bataliono – 1,5 km

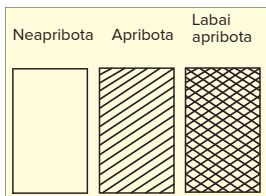
Kuopos – 0,5 km

Būrio – 250 m

Skyriaus – 100–150 m

Atlik orų analizę ir užsirašyk išvadas / nurodymus.

Kokią įtaką operacijai turės **matomumas**?
Kaip operaciją paveiks **vėjo greitis ir kryptis**?
Kokį poveikį mums ir priešui darys **krituliai**?
Ar **debesuotumas** mums / priešui kliudys, ar padės?
Kokią įtaką turės mūsų / priešų veiksmams **temperatūra ir drėgmė**?

Neapribota – kliūtis, kuri netrikdo judėjimo.

Apribota – kliūtis, kurią padalinys gali įveikti savo jėgomis, tačiau prarandamas greitis ir laikas.

Labai apribota – kliūtis labai trikdo / lėtina judėjimą kovos rikiuote.

Uždavinio analizė

Uždavinys

Vietovės ir orų analizė

Priešo analizė

SVIP nustatymas

Pajėgų (savų) analizė

Laiko analizė

Civilių situacijos analizė

*Rizikos vertinimas
Ketinimo sudarymas*

Konkrečiai įvardyk priešą, su kuriuo tau teks kovoti.

Detalizuok priešų pajėgumus iki ginklų sistemų.

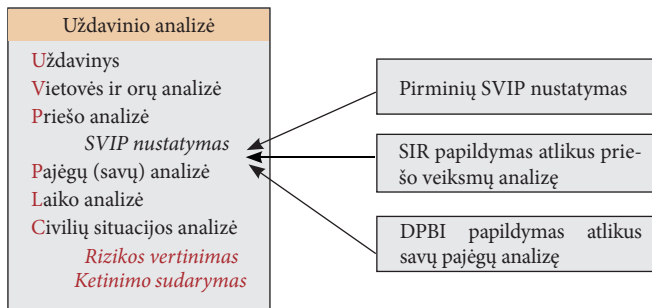
Sudaryk priešų ginklų šaudymo nuotolių skaidrę.

Nustatyk priešų privalumus ir trūkumus.

Sudaryk priešų VEV (uždavinys ir manevro schema), nustatyk svarbius taikinius.

Nubraižyk priešų situacijos skaidrę / schemą.

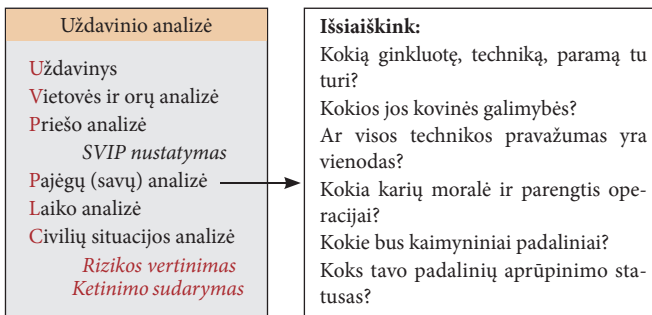
PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Taktika

Atlikęs priešų analizę, nustatyk pirminius svarbiausius vado informacijos poreikius (SVIP).

SIR (PIR) Svarbiausi žvalgybos informacijos reikalavimai	DPBI (FFIR) Draugiškosioms pajėgoms būtina informacija	IBAP (EEFI) Informacija, kurią būtina saugoti nuo priešų žvalgybos
Ar priešas puls mus iš dešinės? Ar tiltas sunaikintas? Ar yra tankų prie būrių?	Grandis / sužeista / nukauta Transportas / sunaikintas / pažeistas	Mūšio pozicijos Stebėjimo postų vietos Inžinerinių kliūčių vietos

Sudaryk savo pajėgų šaudymo nuotolių schemą.

Nustatyk savo privalumus ir trūkumus remdamasis taktinėmis funkcijomis.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Taktika

Uždavinio analizė
Uždavinys
Vietovės ir orų analizė
Priešo analizė <i>SVIP nustatymas</i>
Pajėgų (savų) analizė
Laiko analizė →
Civilių situacijos analizė <i>Rizikos vertinimas</i> <i>Ketinio sudarymas</i>

<p>Papildyk laiko ašį:</p> <p>Priešo veiksmų laikai</p> <p>Aprūpinimo laikai</p> <p>Operacijos planavimo laikai (treniruotės, pasiruošimas, patikrinimai prieš mūšį, įsakymo skelbimas)</p> <p>Operacijos vykdymo laikai (žygio pradžia, atakos pradžia ir t.t.)</p>

Uždavinio analizė
Uždavinys
Vietovės ir orų analizė
Priešo analizė <i>SVIP nustatymas</i>
Pajėgų (savų) analizė
Laiko analizė
Civilių situacijos analizė → <i>Rizikos vertinimas</i> <i>Ketinio sudarymas</i>

<p>Išsiaiškink, kaip civiliniai veiksniai (angl. ASCOPE) gali paveikti operacijos eigą.</p>
--

Objektas	Aprašymas
Vietovės (<i>Areas</i>)	Politinės, etninės ir administracinės ribos; politinės, religinės grupės; prekybos keliai, laikinai išsikėlę ar ištremti civiliai
Objektai (<i>Structures</i>)	Tiltai, ryšio bokštai, elektrinės, jėgainės, uztvankos ir kt.
Pajėgumai (<i>Capabilities</i>)	Maistas, vanduo, pirmoji pagalba (paslaugos)
Organizacijos (<i>Organizations</i>)	Vietos hierarchinės organizacijos, finansinės, logistinės organizacijos, NVO (NGO), JT (UN) ir kt.
Žmonės (<i>People</i>)	Žmonės, kurių veiksmai, nuomonė ar politinė įtaka gali paveikti operacijos eigą (formalūs, neformalūs vadai ir t. t.)
Įvykiai (<i>Events</i>)	Rinkimai, neramumai, nelaimės, katastrofos ir kt.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Uždavinio analizė
Uždavinys
Vietovės ir orų analizė
Priešo analizė
<i>SVIP nustatymas</i>
Pajėgų (savų) analizė
Laiko analizė
Civilių situacijos analizė
<i>Rizikos vertinimas</i>
<i>Ketinio sudarymas</i>

Įvertink galimą riziką.

Taktinė rizika (Tactical risk)	Pavojus (rizika)	Rizikos mažinimo priemonės	Išvados / nurodymai
Sraigtasparnių naudojimas	Sraigtasparnis gali būti numuštas	Eksfiltraciją vykdyti nakties metu	Perkelti eksfiltracijos laiką NAK 2300 B
Atsitiktinė rizika			
Kariai 48 val. be miego	Didelė planavimo ir vykdymo klaidų tikimybė	Leisti pailsėti	Vadams sudaryti padalinio poilsio planą

Uždavinio analizė
Uždavinys
Vietovės ir orų analizė
Priešo analizė
<i>SVIP nustatymas</i>
Pajėgų (savų) analizė
Laiko analizė
Civilių situacijos analizė
<i>Rizikos vertinimas</i>
<i>Ketinio sudarymas</i>

Suformuluok vado ketinimą:

Tikslas

Pagrindinės užduotys

Galutinis rezultatas

Tikslas: Neleisti PRŠ kirsti Neries upės.

Pagrindinės užduotys:

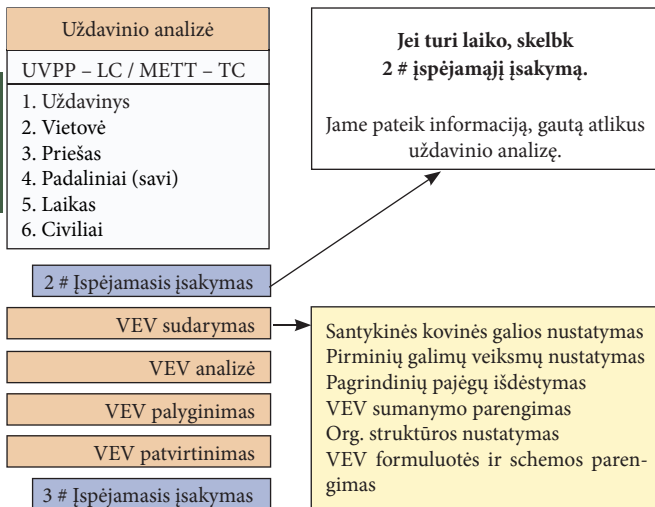
Įvilioti PRŠ į KR „ERELIS“.

KR „ERELIS“ nukauti du BTR 82 A ir vieną T-80.

Galutinis rezultatas: būrys po užduoties susitelkęs SR „ONA“, priešas negali vykdyti savo užduoties, civiliai nenukentėjo.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Taktika

Palygink priešų ir savo kovines galimybes.

Nustatyk pajėgų santykį ir palygink su istoriniu / statistiniu pajėgų santykiu.

Nuspręsk, kokią operaciją gali vykdyti tokios kovinės galios padalinys.

Draugiškųjų pajėgų veiksmai	Draugiškųjų pajėgų ir priešų pajėgų santykis	Priešų pajėgų veiksmai
Stabdymas	1:6	Puolimas
Suplanuoti gynyba	1:3	Suplanuoti ataka
Skubiai organizuota gynyba	1:2,5	Staigioji ataka
Suplanuoti ataka	3:1	Suplanuoti gynyba
Staigioji ataka	2,5:1	Skubiai organizuota gynyba
Kontrataka	1:1	Puolimas
Ataka	15:1	Suplanuoti gynyba mieste
Ataka	10:1	Skubiai organizuota gynyba mieste
Puolimas	6:1	Stabdymas
Puolimas	1:1	Kontrataka
Suplanuoti gynyba mieste	1:15	Ataka
Skubiai organizuota gynyba mieste	1:10	Ataka

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Palygink priešų ir savo taktines funkcijas. Surask priešų trūkumus, sugalvok, kaip išnaudoti savo privalumus.

Santykinės kovinės galios analizė
Pirminių galimų veiksmų nustatymas
Pagrindinių pajėgų išdėstymas
VEV sumanymo parengimas
Org. struktūros nustatymas
VEV formuluotės ir schemos parengimas

Nustatyti doktrininus reikalavimus.
Nustatyti lemiamą tašką.
Nustatyti kiekvieno padalinio tikslus.
Nustatyti pavaldžių padalinių užduotis.

Taktika

Pastaba. Lemiamasis taškas (Decisive point) – vieta, iš kurios gali būti grasinama priešų ar draugiškųjų pajėgų lemiamesiems veiksams. Jis gali egzistuoti tam tikru laiku ir tam tikroje erdvėje ar informacinėje aplinkoje. Vadai kovinės galios komponentus suderina su koviniu aprūpinimu ir kovinę galią nukreipia į priešų pajėgas. Jie siekia patirti mažiausiai nuostolių, sutelkti didžią kovinę galią lemiamajame taške, kad įvykdytų uždavinį.

Nurodymas tikslus ir užduotis padaliniams, nepamiršk nustatyti pagrindinio veiksnio.

Pagrindinis veiksnys – tai paskirtas vienetas, kurio veiksmai konkrečioje vietoje ir konkrečiu laiku lemia visos operacijos baigtį.

Santykinės kovinės galios analizė
Pirminių galimų veiksmų nustatymas
Pagrindinių pajėgų išdėstymas
VEV sumanymo parengimas
Org. struktūros nustatymas
VEV formuluotės ir schemos parengimas

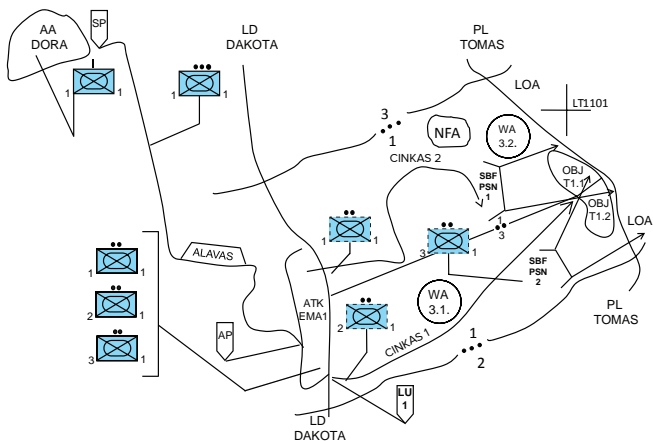
Suformuok padalinius, jiems priskirdamas konkrečius resursus, pradėk nuo pagrindinio veiksnio lemiamajame taške.

Apmąstyk, kaip pavaldiniai vykdys operaciją nuo pradžios iki pabaigos.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Taktika

Santykinės kovinės galios analizė
Pirminių galimų veiksmų nustatymas
Pagrindinių pajėgų išdėstymas
VEV sumanymo parengimas
Org. struktūros nustatymas
VEV formuluotės ir schemas parengimas

Pastaba. Dažniausiai daroma klaida – VEV sumanymas prilyginamas tik judėjimui ir manevrui, pamirštant žvalgybą, ugnies paramą, inžinerinę paramą, aprūpinimą ir t. t.

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Atlik VEV analizę.

Naudojama	Veiksmas Reakcija Kontreakcija	Gaunama
PPVEV DPVEV		Patikslintas planas Rizikos vertinimas

Taktika

**Atlik VEV palyginimą tik tada, jei parengi daugiau nei 1 VEV.
Pasirink kriterijus ir palygink VEV.**

Kriterijai	VEV I	VEV II
Netikėtumas	Puolimas bus vykdomas be išankstinio netiesioginio apšaudymo +	OBJ bus apšaudomas, taip suteikiant papildomas 5 min., reikalingas judėti link puolamo OBJ -
Greitis	Puolimas bus vykdomas šarvuočiais +	Pėsčiomis -
V2	Bus sunksnis šarvuočių įgulų ir priskirtų padalinių valdymas -	Tik 4 stotys tinkle +
Veržlumas	Užėmus OBJ arti esantys šarvuočiai leis padidinti veržlumą +	Pėsčiomis bus sunku veržtis gilyn -
Iš viso:	3	1

Pasirink VEV.

4. PADALINIŲ JUDĖJIMO INICIJAVIMAS

Esant poreikiui, perkelk padalinį arčiau operacijos rajono.

5. OPERACIJOS RAJONO IŠŽVALGYMAS

Sudaryk išžvalgyimo planą, išžvalgyk pats arba tam skirk padalinį.

Eil. nr.	Apžvalgos taškas	Ką išžvalgyti	Laikas	Kelias	Laikas nukeliauti	Žygio būdas	Pastabos
1	9075 1248 Kalva	Pravažumas ir matomumas	20 min.	Žvyrkelis	15 min.	Pėsčiomis	

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

6. PLANO RENGIMO UŽBAIGIMAS

Galutinai suderink planą su savo vadu ir kaimyniniais padaliniais.

Savo sumanytą pateik operacijos įsakymo forma.

Parink skaidres, jei jos yra būtinos.

Jei reikia, pateik įsakymo kopiją savo vadui.

Jei įmanoma, padaryk įsakymo kopijas savo padalinių vadams.

OPERACIJOS ĮSAKYO FORMA

Nuorodos. Įrašoma, kuo remiantis buvo rengiamas operacijos įsakymas, dažniausiai t. y. aukštesniojo vado operacijos įsakymas:

Žemėlapiai. Žemėlapių pavadinimai, nomenklatūros, aerofotonuotraukos:

Laiko zona:

Vykdyto organizavimas:

Orai. Užpildoma pateikta lentelė:

Data:	
Matomumas: Saulė: - teka (val. / min.): - leidžiasi (val. / min.): Dienos ilgumas (val. / min.): Mėnulio fazė:	Temperatūra: vid. dienos (C): vid. nakties (C): drėgnumas (%):
Vėjas: greitis: kryptis: Krituliai:	Debesuotumas:

Vietovė (vertinama remiantis angl. OAKOC)

1. SITUACIJA

a. Priešo pajėgos:

- (1) Bendra situacija
- (2) Išsidėstymas
- (3) Pajėgumas
- (4) Galimybės
- (5) Tikėtinas PPVEV
- (6) Svarbieji taikiniai

b. Draugiškosios pajėgos (pateikiama vienu lygiu aukščiau, atsižvelgiant į padalinio vaidmenį aukštesniojo vado sumanyme):

- (1) Kuopos uždavinys
- (2) Kuopos vado ketinimas
- (3) Kuopos vado sumanymas / manevras
- (4) Kaimyniniai padaliniai (kur kaimyniniai padaliniai ir ką daro)

c. Priskyrimas ir atskyrimas

2. UŽDAVINYS (formuluojant uždavinį reikia atsakyti į šiuos klausimus: kas? ką? kada? kur? kodėl?
Klausimas „ką?“ susideda iš veiksmo ir efekto)

3. VYKDYMAS

Ketinimas:

- Tikslas
- Pagrindinės užduotys
- Galutinis rezultatas

a. Operacijos sumanymas (trumpai paaiškinama, kaip bus vykdoma operacija):

- (1) Manevras
- (2) Parama ugnimi
- (3) Inžinerinė parama
- (4) ChBRB apsauga

b. Manevrinių padalinių užduotys (surašomos kiekvienam padaliniui)

- c. Kovinės paramos padalinių užduotys
- d. Koordinuojamosios instrukcijos:
  - (1) Koordinatės
  - (2) Ribos
  - (3) Laikas
  - (4) Svarbios informacijos poreikis (SVIP)
  - (5) Saugumas (ginklų kontrolės statusas, nurodymai dėl maskuotės)
  - (6) Veiksmai (aptariami veiksmai, jei rengiamasi operacijai)

4. APRŪPINIMAS

- a. Aprūpinimo sumanymas
- b. Tiekimas (I, II, III, IV, V klasės)
- c. Medicininė parama
- d. Civilių ir kariškių bendradarbiavimas
- e. Kita logistinė parama:
  - (1) Belaisviai
  - (2) Nukautieji
  - (3) Remontas ir evakuacija
  - (4) Kitos priemonės

5. VADOVAVIMAS IR RYŠIAI

- a. Vadovavimas, valdymas:
  - (1) Vadaviečių vietos
  - (2) Vadovavimo grandinė
- b. Ryšiai:
  - (1) Šaukiniai
  - (2) Dažniai
  - (3) Slaptažodžiai
  - (4) Kodiniai taškai
  - (5) Kodiniai žodžiai

PATVIRTINIMAS: TAIP / NE (pabraukti)

SUDARĖ:

PRIEDAI:

PASKIRSTYMAS:

OPERACIJOS ĮSAKYMO GREITO RENGIMO ATMINTINĖ

Įvadas

- Ar apsaugota įsakymo skelbimo vieta?
- Kas bus, jei įsakymo skelbimo metu įvyks užpuolimas?
- Koks bus karių susodinimo prieš skelbiant įsakymą planas?
- Ar tinkamai parengtos vaizdinės priemonės, reikalingos įsakymo skelbimo metu (makete pažymėtos koordinatės, šiaurės kryptis, kliūtys, ribos, maršrutai, OBJ, taikiniai ir t. t.)?
- Kokie bus naudojami žemėlapiai ir laiko zona?
- Kokia operacijos organizacinė struktūra (kaip bus sugrupuotas padalinys)?
- Kokią įtaką oro sąlygos gali daryti mūsų ir priešiško pajėgų veiksmams?
- Kokią įtaką vietovė gali daryti įtaką mūsų ir priešiškos pajėgoms? (Reikia atsižvelgti, kaip oro sąlygos gali pakeisti vietovės įvertinimo išvadas.)

1. SITUACIJA

a. Priešo pajėgos (kokia priešiško pajėgų situacija mūsų operacijos rajone)

- 1) Kokia yra bendra priešo situacija (platesnis paveikslas, pvz., 2 ešelonais didesnis priešas nei mūsų padalinys planuoja kautis, aiškiname, kai mus puola priešo būrys, ką daro priešo batalionas)?
- (2) Kur yra priešas arba kur jis bus ar buvo pastebėtas?
- (3) Kokio dydžio ir koks yra priešas?
- (4) Ką jis gali (kiek laiko gali gintis, kada gali sulaukti pastiprinimo)? Kokias priemones turi?
- (5) Kaip priešas vykdys savo operaciją (PPVEV) ir kodėl jis taip darys?
- (6) Kokie yra svarbieji taikiniai?

b. Draugiškosios pajėgos

- (1) Koks yra vienu lygiu aukštesnio vado uždavinys?
- (2) Koks yra vienu lygiu aukštesnio vado ketinimas?

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

- (3) Koks yra vienu lygiu aukštesnio vado operacijos sumanymas?
- (4) Kur yra kaimyniniai padaliniai ir ką jie daro? Koks padalinys yra mūsų kairėje, dešinėje, priekyje, už mūsų ir kokie yra jų uždaviniai?
- (5) Kokie padaliniai gali mus paremti? Kokius rezervus turi mūsų aukštesnysis vadas?

c. Priskyrimas ir atskyrimas

- (1) Kokie padaliniai yra priskirti prie mūsų padalinio?
- (2) Koks pavaldumas?
- (3) Nuo kada iki kada jie bus priskirti?
- (4) Kur jie atvyks ir kaip su jais reikės susisiekti?
- (5) Kokie padaliniai, kariai yra atskirti nuo mūsų?
- (6) Nuo kada iki kada jie bus atskirti?
- (7) Kam atskirtus padalinius reikia perduoti?
- (8) Ar reikės užtikrinti logistinę jų aprūpinimą?

2. UŽDAVINYS

Kas vykdys uždavinį?

Kokia yra taktinė užduotis (veiksmas + efektas)?

Kada turi būti užduotis atlikta?

Kur turi būti užduotis atlikta?

Kodėl mes turime atlikti šią užduotį? Ar esame pagrindinis, ar remiantysis veiksnys? Nuo to priklauso uždavinio tikslas (po žodžių „tam, kad...“)

3. VYKDYMAS

Koks yra mano ketinimas? Ką aš noriu, kad kariai padarytų, jei nebus galimybės vadovauti mūšiu? Koks yra operacijos tikslas, pagrindinė užduotis ir galutinis rezultatas?

a. Operacijos sumanymas:

- (1) Manevras

Kur yra lemiamasis taškas?

Kiek padalinių ar grupių vykdys operaciją?

Kaip manevruos ir šaudys padaliniai?

Kokias manevro formas, judėjimo rikiuotes, žygio būdus ir t. t. naudos padaliniai?

Kokios bus užduotys ir kas turės jas atlikti?

Kokios kontrolės priemonės bus naudojamos padalinių judėjimui mūšio lauke užtikrinti?

Kur bus vykdoma reorganizacija?

Kur išsidėstys ir ką darys rezervas?

(2) Parama ugnimi

Ar yra priskirtas ugnies koreguotojas? Kas yra atsarginis ugnies koreguotojas?

Kokia netiesioginė ugnies parama bus skirta mūšio metu ir kokiam efektui pasiekti?

Kokios ugnies kontrolės priemonės bus naudojamos mūšio metu?

Kokie ugnies taikiniai, suplanuoti aukštesniųjų vadų, turės įtakos mano padaliniui?

Kokie ugnies taikiniai ir kokie efektai reikalingi, kad man skirtas uždavinys būtų sėkmingai įvykdytas?

Kokie yra taikinių pavadinimai ir koordinatės?

(3) Inžinerinė parama

Koks inžinerinis padalinys yra priskirtas ir kokias funkcijas (mobilumo, kontrmobilumo, išgyvenamumo) jis atliks prieš prasidedant mūšiui, mūšio metu ir po mūšio?

Kokias inžinerines kliūtis (aukštesniojo vado ir padalinio vado suplanuotas) ar kitas

inžinerines užduotis, kada ir kas turi įgyvendinti?

Kokias inžinerines užduotis turi atlikti priskirta inžinerinė technika, kur ir kada šios ChBRB užduotys turi būti įvykdytos?

(4) ChBRB apsauga

Kokios ir nuo kokių grėsmių apsaugoti yra skirtos apsaugos priemonės?

Kokie APNL bus naudojami ir kada?

- Kaip vyks švarinimas ir kita veikla?
Kaip sužinosime apie ChBRB grėsmes?
- b. Manevrinių padalinių užduotys:
Kokias taktines užduotis reikia duoti padaliniams, grupėms ir kariams?
- c. Kovinės paramos padalinių užduotys:
Kokias užduotis reikia skirti kovinės paramos padaliniams?
- d. Koordinavimo nurodymai:
Kokias koordinates, vietas, ribas padaliniai ir kariai turi žinoti?
Kokia yra įvykių seka (laiko ašis)? Kada treniruotės? Išvykimas?
Koks yra SVIP? Kokia informacija turi būti pateikta aukštesniajam vadui? Kokia skubi informacija reikalinga man, kad galėčiau priimti sprendimą, pvz., kada panaudoti rezervą?
Koks yra ginklų kontrolės statusas?
Kokie yra nurodymai dėl maskuotės?
Ką reikia daryti, jei viskas vyks kitaip, nei planuojama?
Ką daryti pasiklydus?
Kokios yra kovos veiksmų taisyklės?
Kokie yra užduoties nutraukimo kriterijai?

4. APRŪPINIMAS

- Kaip bus vykdomas aprūpinimas prieš operaciją, operacijos metu ir jai pasibaigus?
Kokių ir kiek priemonių, šaudmenų, sprogmenų reikia turėti prieš operaciją?
Kur ir kaip bus galima papildyti atsargas?
Kaip bus organizuojamas maitinimas?
Kaip bus aprūpinama geriamuoju vandeniu?
Koks pirmosios pagalbos suteikimo eiliškumas?
Kaip evakuojami sužeistieji iš mūšio lauko?
Kur bus sužeistųjų surinkimo vietos?

Kokia bus karo belaisvių sulaikymo procedūra?

Kas saugos karo belaisvius ir kaip jie bus gabenami iš mūšio lauko?

Kaip vyks kariškių ir civilių bendradarbiavimas?

Kas pasirūpins nukautaisiais mūšio lauke? Kokia procedūra?

Kaip bus vykdoma transporto evakuacija ir remontas?

Kas bus daroma su ginkluote, ryšių priemonėmis ir atsargomis pažeistoje technikoje?

5. VADOVAVIMAS IR RYŠIAI

Kur bus aukštesniojo vado vieta ar vadavietės?

Kur bus būrio vado pavaduotojo ir skyriaus vadų vietos mūšio metu?

Kaip bus užtikrinamas pagrindinis ir alternatyvus ryšys?

Kas ir kaip perims vadovavimą (iki paskutinio kario)?

Kokie yra padalinių šaukiniai ir ryšio dažniai (dviem lygiais aukštesnių)?

Kokie bus naudojami slaptažodžiai?

Ar bus naudojamas „bėgantis“ slaptažodis?

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

7. ĮSAKYMO SKELBIMAS

Prieš skelbiant įsakymą reikia parengti karių išsidėstymo planą, pasirinkti įsakymo vietos saugumu bei maskavimu.

Įsakymas turi būti skelbiamas labai įtaigiai.

Įsakymo skelbimas turi trukti apie 30–45 min.

Vadas turi užtikrinti, kad pavaldiniai suprastų įsakymą ir spėtų užsirašyti, jei nebus įsakymo kopijų.

Vadas turi vizualizuoti įsakymo skelbimą (naudok maketą, schemas).

Vadas, paskelbęs įsakymą, turi įsitikinti, kad buvo suprastas teisingai (užduok klausimų pavaldiniams, liepk paaiškinti operacijos sumanymą), sinchronizuoti laiką.

8. KONTROLĖ IR TOBULINIMAS

Tobulink savo planą.

Atlik reikalingus patikrinimus prieš mūšį (angl. PCC/PCI).

Atlik veiksmų treniruotes.

Treniruočių rūšys:

Naudojant žemėlapius.

Naudojant smėlio dėžę ar vietovės modelį.

Naudojant radijo ryšį.

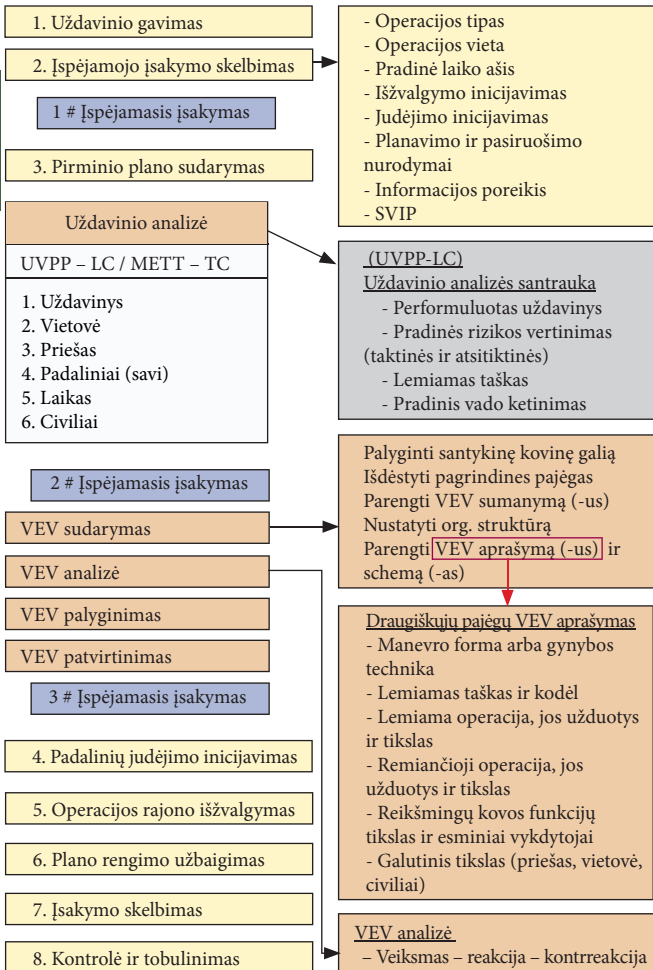
Ne visos sudėties treniruotės.

Visos sudėties treniruotės.

PASTABOS IR PAPILDYMAI

PADALINIŲ VALDYMO PROCEDŪROS

Taktika

Uždavinys

- Tikslas, uždavinys, ketinimas, sumanymas (1 ir 2 lygiai aukščiau)
- Užduotys:
  - nurodytosios
  - numanomosios
  - esminės
- Ribojimai
- Performuluotas uždavinys
- Svarbios išvados

Vietovė ir oro sąlygos

- Vietovė:
  - kliūtys
  - priartėjimo keliai
  - svarbi vietovė
  - stebėjimo ir šaudymo laukai
  - priedanga ir maskuotė
- Orai:
  - matomumas
  - vėjas
  - krituliai
  - debesuotumas
  - temperatūra / oro drėgnumas
- Svarbios išvados

Civilių analizė

- Rajonai
- Objektai
- Galimybės
- Organizacijos
- Žmonės
- Įvykiai
- Svarbios išvados

Pajėgos

- Kas prie mūsų priskirta
- Lyderystė
- Moralė
- Rengimas ir patirtis
- Galimybės pagal funkcijas
- Svarbios išvados

Priešas

- Bendra situacija
- Išdėstymas
- Struktūra
- Pajėgumas
- Galimybės pagal karines funkcijas
- Labiausiai tikėtinas ir pavojingas VEV
- Svarbios išvados

Laikas

- Aukštesniojo vado
- Operacijos
- Priešo
- Orų ir šviesos laikas
- 1/3, 2/3 taisyklė
- Svarbios išvados

Priešo VEV aprašymas

- Priešo užduotis
- Priešo tikslas
- Galutinis rezultatas
- Svarbieji taikiniai
- Svarbios išvados

Gynybinė veikla yra kovinės operacijos, vykdomos siekiant apsiginti nuo priešų puolimo ir pasirengti kitiems veiksams (D-LK-002). Visų gynybinių veiksmų tikslai ir užduotys – apsiginti nuo priešų atakos, perimti puolimo veiksmų iniciatyvą (FM 3-2.18).

Tikslai (*Aims*)

Bendras: sustabdyti (nugalėti) priešą, laimėti laiko, išsaugoti teritoriją ir pajėgas (teritorijos ir pajėgų taupymas) ir sudaryti sąlygas atakuoti (pulti).

Gilumoje: sutrikdyti priešų judėjimą, sunaikinti jo V2, logistikos sistemą, svarbius taikinius.

Priešakyje: įspėti apie artėjanti priešą ir jį naikinti.

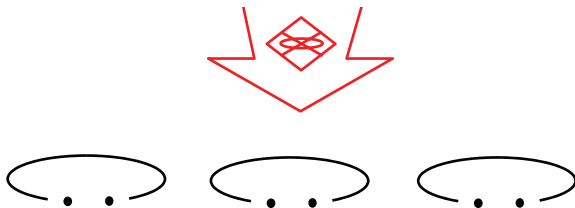
Užnugaryje: apsaugoti V2 ir logistikos tarnybas nuo sunaikinimo.

Gynybos rūšys (*Types of defence*)

I. Rajono /pozicijos gynyba (*Area / position defence*)

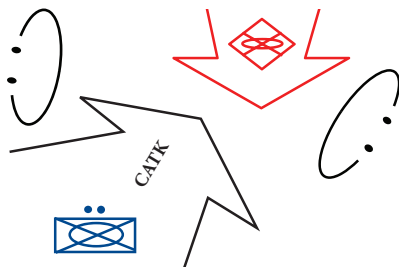
Pagrindinis tikslas – išlaikyti lemiamąją vietovę (angl. Key terrain) ir neleisti priešui jos užimti.

Nustatyti priešų privalumus ir trūkumus ir pagrindinę veiksmų kryptį (angl. Main effort).

II. Mobilioji gynyba (*Mobile defence*)

Pagrindinis tikslas – sunaikinti priešą naudojant ugnį ir manevrą lemiamoje vietoje / taškuose, neleisti priešui jų užimti.

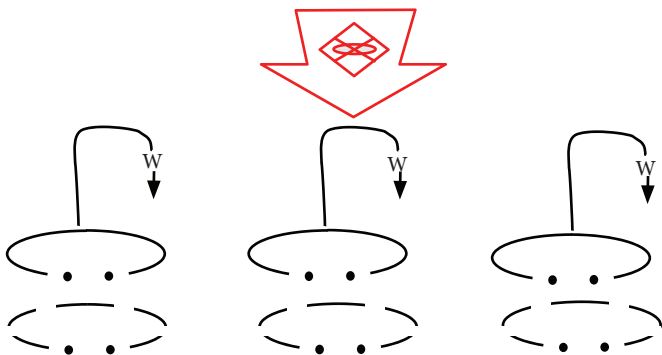

III. Atsitraukimo operacijos

Atsitraukimo operacijos – tam tikra gynybos veiksmų rūšis, kuri apima organizuotą judėjimą tolyn nuo priešo. Šios operacijos gali vykti dėl priešo veiksmų arba vadas jas gali vykdyti savo nuožiūra.

Yra trys atsitraukimo operacijų rūšys:

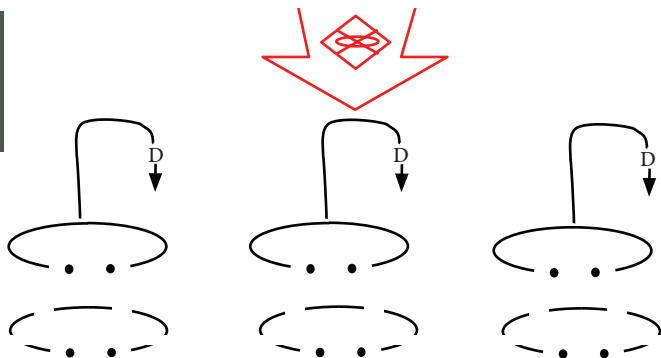
1. Atsitraukimas (*Withdrawal*) – kai yra sąlytis su priešu.

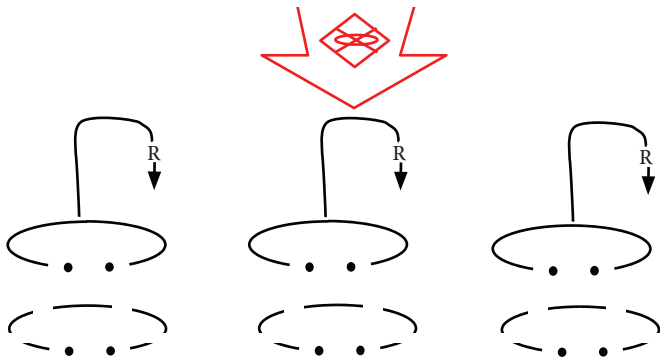
GYNYBA

2. Stabdymas (*Delay*) – kai vykdomas priešojų stabdymas.

Taktika

3. Pasitraukimas (*Retirement*) – kai nėra sąlyčio su priešu.

PRINCIPAI

I. Pasirengimas (*Preparation*)

- Išanalizuok UVPP–LC (angl. METT–TC) veiksmus.
- Išnaudok pirmumo privalumus rinkdamasis ir įrengdamas vietovę.
- Nesivadovauk šablonais planuodamas gynybą, būk pasirengęs priimti nestandartinius, tuo metu tinkamiausius sprendimus.

II. Sauga (*Security*)

- Numatyk, kas vykdys saugą.
- Numatyk, kokiais būdais organizuosi saugą (stebėjimo postą, patrulį ir kt.).
- Nurodyk saugos užduotis.

III. Ardymas (*Disruption*)

Neleisk priešui sutelkti ugnies į būrio atskirų dalių gynybą šiomis priemonėmis:

- Renk kontrataką.
- Naudok netiesioginę ugnį.
- Naudok kliūtis.
- Išlaikyk svarbią vietovę.
- Naikink priešo vadovavimo ir valdymo grandinę.

IV. Sutelkimo efektai (*Massing effects*)

- Sutelk ginklų sistemų poveikį tinkamoje vietoje ir tinkamu laiku.
- Išnaudok ugnies ešelonavimo principą.
- Naudok tiesioginę ir netiesioginę ugnį.
- Parink tinkamas pagrindines, papildomas, atsargines, vėlesnes pozicijas.

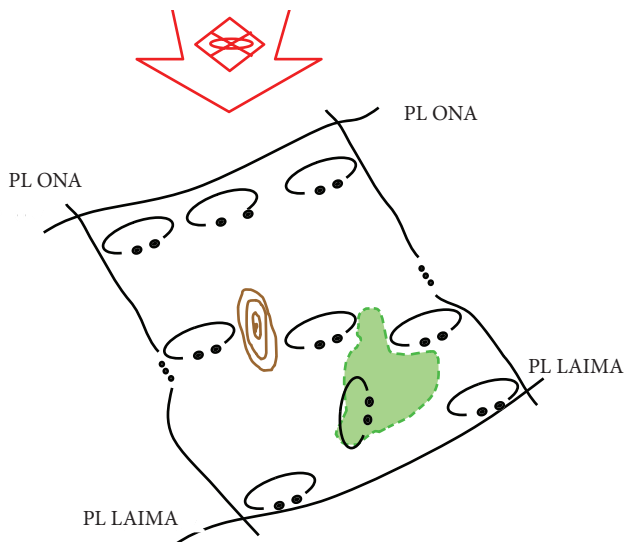
V. Lankstumas (*Flexibility*)

- Būk lankstus bandydamas atremti priešą ataką, smogdamas atgal.
- Išnaudok rezervą, kuris yra esminis lankstumo veiksnys.

GYNYBOS BŪDAI

1. Sektorių (rajono) gynyba

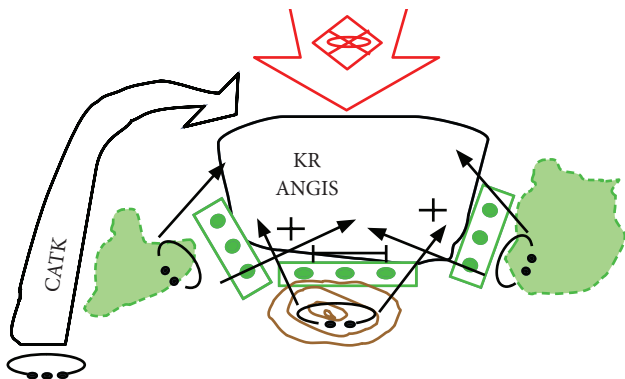
Kai reikia lankstumo, o tam tikrų vietovės elementų išsaugoti nebūtina, kai vietovė neleidžia sutelkti ugnies, nes yra keletas priartėjimo kelių.

GYNYBOS BŪDAI

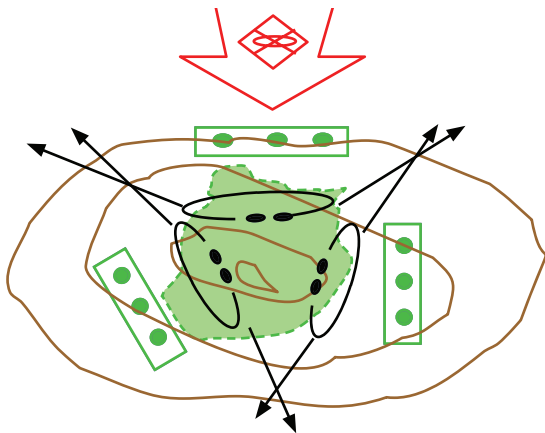
2. Mūšio pozicijų gynyba

Kai reikia vykdyti KR, užblokuoti priešo priartėjimo kelius, prieigas, kontroliuoti ir išsaugoti svarbiają arba lemiamąją vietovę, fiksuoti priešo pajėgas ir sudaryti sąlygas veikti kaimyniniam padaliniiui.

3. Atramos punkto gynyba

Kai reikia vykdyti KR, užblokuoti priešo priartėjimo kelius, prieigas, kontroliuoti ir išsaugoti svarbiąją arba lemiamąją vietovę, fiksuoti priešo pajėgas ir sudaryti sąlygas kaimyniniam padaliniiui veikti (dažniausiai naudojama apgyvendintose vietovėse).

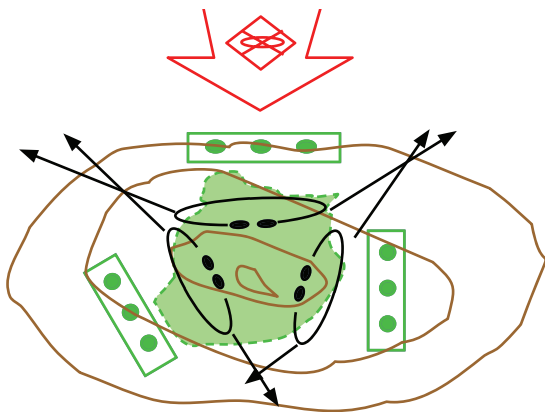

GYNYBOS BŪDAI

4. Perimetro gynyba

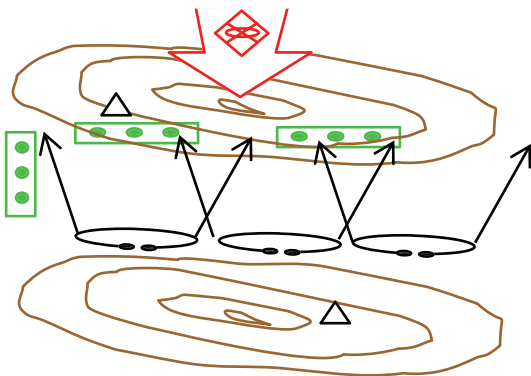
Siekiant išlaikyti svarbiają, lemiamąją vietovę, kai gynyba nėra susijusi su kaimyniniais padaliniais, vykdyti gynybą vietovėje, kai ji buvo apeita arba apsupta priešo, sutelkti ugnį dviejose arba daugiau kaimyninių priegių, užimti atskirą susitelkimo rajoną arba rezervo pozicijas, įrengiant atramos punktą, vykdant ugnies paramos arba inžinerinių priemonių gynybą, užimant patrulio bazę.

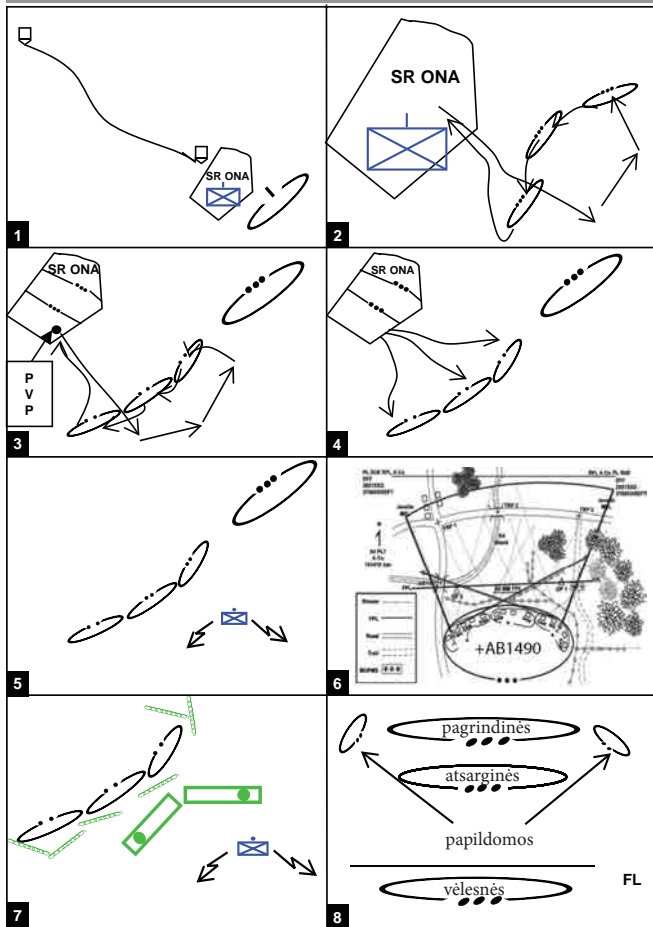
GYNYBOS BŪDAI

5. Nuokalnės (*Reverse slope*) gynyba

Kai prieš tiesioginės ir netiesioginės ugnies nuotolis yra didesnis negu jūsų ginklų, norint nustebinti ar suklaidinti priešą dėl tikrosios pozicijų vietos.

GYNYBOS SEKA

1. Žygis į sutelkimo rajoną

- Gauk įsakymus.
- Numatyk reikalingas priemones.
- Paskelbk įspėjamąjį įsakymą.
- Duok nurodymus dėl žygio.
- Numatyk judėjimo maršrutą, būdą, rikiuotes.
- Numatyk veiksmus.
- Apgalvok, kaip įveiksi galimas inžinerines kliūtis.
- Atlik reikalingus patikrinimus (jei yra laiko).

2. Kuopos išžvalgymas

- Paskirk išžvalgymo metu atsakingą asmenį.
- Išsiaiškink vado sumanymą vietovėje.
- Planuok būrio pozicijas pagal KV sumanymą.
- Išžvalgyk svarbias vietas kuopos interesų rajone.

3. Būrio vado planavimas ir išžvalgymas (jei yra laiko)

- Išžvalgyk su skyrių vadais būrio pozicijas.
- Išžvalgyk vietovę, kurioje bus įrengiamas būrio KR.
- Pažymėk pozicijas (nakties metu – vietovėje, taip pat žemėlapyje, kad skyriai galėtų jas užimti savarankiškai).
- Suplanuok operaciją (PVP).
- Suplanuok netiesioginę ugnį.
- Suplanuok tiesioginę ugnį.
- Numatyk ugnies valdymo priemones.
- Imkis priemonių, kad išvengtum draugiškųjų pajėgų ugnies.
- Numatyk orientyrus.
- Numatyk tiekimo, MEDEVAC, užnugario ir priešakinių pajėgų judėjimo maršrutus.
- Numatyk pagrindines, atsargines, papildomasias ir vėlesnes pozicijas (pagrindinius ir atsarginius judėjimo maršrutus ir laiką jiems įveikti).
- Numatyk svarbiausius taikinius, jų naikinimo eiliškumą.

- Numatyk vadaviečių išdėstymo, laidinio ryšio linijų tiesimo tvarką.
- Numatyk alternatyviasias valdymo priemones (naudok pasiuntinius, signalus, virvutės stebėjimo naktį būdą).
- Numatyk rezervo panaudojimo galimybes (dydį, atvykimo maršrutą ir laiką).
- Numatyk prieš mobilumą mažinančius veiksnius: trikdyk, fiksuok, blokuok, nukreipk.
- Panaudok ir sustiprink gamtines kliūtis, nuokalne, natūralią maskuotę, kliūtis, nukreipiančias priešą į naikinimo zoną, paveik prieš judėjimą.
- Numatyk svarbiają ir lemiamąją vietas.
- Papildyk iš aukštesniųjų vadų gautą paramos ugnimi planą savo taikiniais.
- PU planas turi padėti sutrukdyti priešui priartėti, bet kartu sudaryti sąlygas saviems ir kitiems padaliniais manevruoti.
- PU planas turi apimti inžinerines kliūtis.
- Numatyk PU taikinius planuodamas KR.
- Numatyk galutinę apsauginę (užtvieriamąją) ugnį (FPF), kuri neleistų priešui pavojingai priartėti.
- Numatyk dūmų uždangas (prieš stebėjimo laukui riboti ir savo manevrui dengti).
- Numatyk oro erdvės gynybą, skirk stebėtojus.
- Numatyk apsaugos nuo ChBRB priemones.
- Numatyk gynybai reikalingas priemones.
- Numatyk aprūpinimą (įprastinį ir mūšio metu).
- Sudaryk sužeistųjų, belaisvių ir pabėgėlių laikymo ir evakavimo planą.
- Numatyk slėptuves atsargoms papildyti.
- Numatyk ir keisk slaptažodžius.
- Numatyk veiksmus prieš artilerijos kontrataką atveju.
- Apgalvok savo vietą užduoties vykdymo metu.
- Parenk įspėjamąjį / operacijos įsakymą.
- Įsitikink, kad visi kariai tavo planą suprato.

4. Skyrių išdėstymas pozicijose

- Numatyk pozicijų užėmimo seką.

- Nurodyk skyrių judėjimo maršrutus.
- Nurodyk patikrinti, ar yra ryšys su vadaviete.

5. Saugos išdėstymas

- Nurodyk saugos dydį.
- Nurodyk išankstines stebėjimo postų pozicijas.
- Nurodyk patruliavimo maršrutus.

6. Ugnies kortelių ir mūšio schemų sudarymas

- Įsitikink, ar gerai išdėstyti skyriai ir pagrindinės ugnies komandos (patikrink kiekvieną poziciją).
- Nurodyk kiekvienam skyriui šaudymo ir stebėjimo sektorius.
- Kontroluok, kaip sudaromos individualiosios ugnies kortelės ir skyrių mūšio schemas.
- Sudaryk mūšio schemą.

7. Pozicijų įrengimas

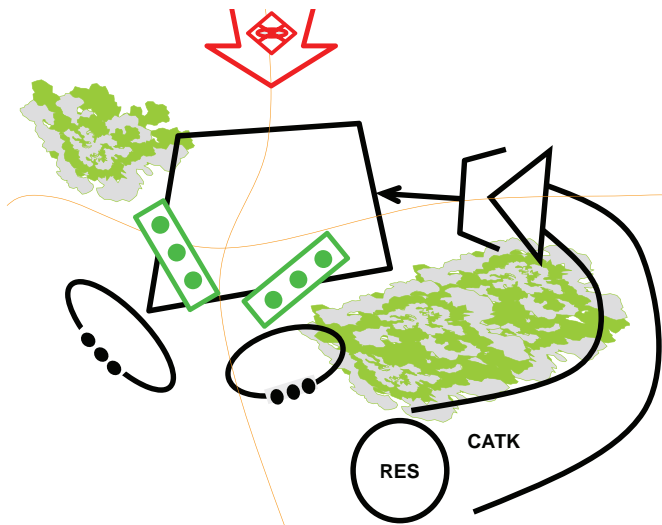
- Būk parengęs mūšio sumanymą.
- Paskelbk dalinį įsakymą skyrių vadams (būriui – jei saugu).
- Nurodyk įrengti pozicijas (numatyk pozicijų įrengimo lygį ir prioritetus).
- Nurodyk sukurti ryšį (laidinį) su gretimais padaliniais ir kuopos vadaviete.
- Nurodyk inžinerinių kliūčių įrengimo lygį ir prioritetus.
- Nurodyk kliūčių perėjimo linijas (žymėjimas, dengimas, stebėjimas, uždarymas, karių pervedimas).

8. Papildomųjų, atsarginių, vėlesnių pozicijų įrengimas

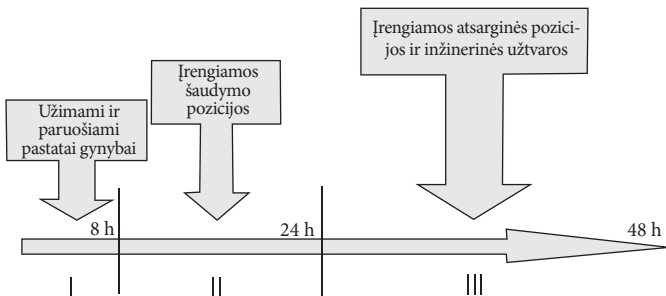
- Nurodyk įrengti pozicijas (numatyk pozicijų įrengimo lygį ir prioritetus).
- Nurodyk sukurti ryšį (laidinį) su gretimais padaliniais ir kuopos vadaviete.
- Nurodyk inžinerinių kliūčių įrengimo lygį ir prioritetus.
- Nurodyk kliūčių perėjimo linijas (žymėjimas, dengimas, stebėjimas, uždarymas, karių pervedimas).
- Raportuok užimdamas kitas pozicijas.

PLANAVIMAS

1. Nustatyk labiausiai tikėtinus priešo priartėjimo kelius.
2. Nustatyk labiausiai tikėtiną priešo VEV.
3. Nuspręsk, kur naikinsi priešą.
4. Išdėsty ginklų sistemas.
5. Suplanuok ir integruok inžinerines kliūtis.
6. Suplanuok ir integruok netiesioginę ugnį.
7. Atlik numatytų veiksmų treniruotes.

GYNYBOS MIESTE ETAPAI

I etapas (iki 8 h):

- Užimk pastatus.
- Parenk rūsius, mūšio ir stebėjimo pozicijas.

II etapas (iki 24 h):

- Įrenk pastatus, kurie atlaikys bombardavimus ir pėstininkų atakas.
- Išvalyk šaudymo sektorius.
- Parenk susisiekimo landas.

III etapas (nuo 24 iki 48 h):

- Patobulink I ir II etapų įrenginius.
- Parenk atsarginius pastatus (poziciją ir susisiekimo landas).
- Įrenk kliūtis, užtvartas.
- Padėk signalines minas (kontroliuojamus užtaisus).

PUOLIMAS

TIKSLAI, RŪŠYS, PRINCIPAI, TAKTINĖ GRAFIKA, PUOLIMO ETAPAI, STAIGIOJI ATAKA, MANEVRO FORMOS, PUOLIMO ATMINTINĖ, PUOLIMO GYVENVIETĖSE ETAPAI

PUOLIMAS – tai kovos veiksmų, siekiant sunaikinti priešą, visuma.

ATAKA – tai kovinė operacija, kuria siekiama sunaikinti priešą.

I. TIKSLAI

Pagrindinis puolimo tikslas – **SUNAIKINTI PRIEŠĄ.**

Antriniai tikslai:

- ▶ Apsaugoti vietoę.
- ▶ Atimti resursus.
- ▶ Gauti informacijos, laimėti laiko.
- ▶ Suklaidinti, nukreipti priešą.
- ▶ Fiksuoti priešą.

II. PUOLIMO RŪŠYS

Staigioji ataka

Suplanuota ataka

Pasala* (*Ambush*)

Reidas* (*Raid*)

Apgaulingoji ataka* (*Feint*)

Jėgos demonstravimas* (*Demonstration*)

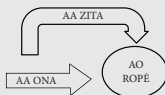
Kontrataka* (*Counterattack*)

Puolimą sutrukdanti ataka* (*Spoiling attack*)

Staigioji ataka – tai ugnies ir manevro naudojimas priešui sunaikinti, kai dėl riboto pasiruošimo laiko veikiama greičiau, siekiant išnaudoti palankią galimybę.

Suplanuota ataka – tai iš anksto suplanuota ir koordinuota ugnis ir manevras, siekiant suartėti su priešu ir jį sunaikinti.

III. PRINCIPAI

Netikėtumas (*Surprise*)

- Puolimui pasirink netikėtą laiką (pulk naktį, blogu oru ir pan.).
- Atlik žvalgybą, surink informaciją apie priešą.
- Išnaudok vietovę, pasirink netikėtą puolimo kryptį, ašį.
- Nesielk šabloniškai, standartiškai, sprendimus priimk laiku.

Sutelkimas (*Concentration*)

- Sutelk ginklų sistemų poveikį tinkamoje vietoje ir tinkamu laiku.
- Išnaudok ugnies ešelonavimo principą.
- Sutelk tiesioginę ir netiesioginę ugnį.
- Parink tinkamas šturmo, paramos pozicijas.

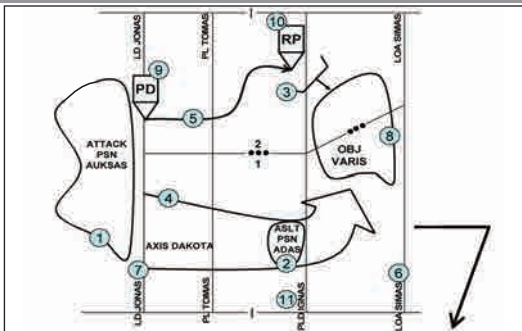
Tempas (*Tempo*) – kovos veiksmų tankumas prieš atžvilgiu

- Išlaikyk priešą spaudimą.
- Išlaikyk mūsų iniciatyvą.
- Priimk greitus, tuo metu reikalingus sprendimus.
- Apgalvok, kaip sinchronizuosi veiksmus, nes tai turi įtakos operacijos tempui.

Ryžtingumas (*Audacity*)

- Elkis drąsiai, prisiimk atsakomybę.
- Pasverk riziką.

IV. PUOLIMO TAKTINĖ GRAFIKA

IV. PUOLIMO TAKTINĖ GRAFIKA

1. **ATAKOS POZICIJA** (*Attack position*) – tai paskutinė pozicija, kurią atakuojančios pajėgos užima arba pereina prieš kirsdamos APL.
2. **ŠTURMO POZICIJA** (*Assault position*) – tai arti atakos objekto esanti maskuojamoji pozicija, skirta paskutiniam pasirengimui prieš šturmą.
3. **ATAKOS UGNIMI POZICIJA** (*Attack-by-fire position*) – pozicija, iš kurios padalinys vykdo taktinę užduotį – atakuoja ugnimi.
4. **PUOLIMO AŠIS** (*Axis of advance*) – bendra vietovė, kuria didžiausioji padalinio kovinės galios dalis juda puolimo metu.
5. **ATAKOS KRYPTIS** (*Direction of attack*) – tam tikra kryptis arba maršrutas, nuo kurio atakuojančios pajėgos negali nukrypti.
6. **ATAKOS RIBA (AR)** (*Limit of advance – LOA*) – tai fazinė linija, naudojama atakos priekinei linijai kontroliuoti.
7. **ATAKOS PRADŽIOS LINIJA (APL)** (*Line of departure – LD*) – fazinė linija, kurią nustatytu laiku kerta puolimo operaciją vykdančios padaliniai.
8. **ATAKOS OBJKTAS (AO)** (*Objective*) – tam tikra vieta, į kurią orientuotos atakuojančiosios pajėgos. AO gali būti vietovė arba priešų pozicija.
9. **PRADŽIOS TAŠKAS** (*Point of departure*) – vieta, kur padalinys kerta APL ir pradeda judėti atakos kryptimi link AO.
10. **IŠSISKEIDIMO TAŠKAS** (*Release point*) – vieta, kur padalinys išsiskleidžia ir juda į numatytas paramos ir atakos pozicijas.
11. **GALIMA IŠSIDĖSTYMO LINIJA** (*Probable line of deployment – PLD*) – fazinė linija, kurią nustato vadas, kad padalinys galutinai išsidėstytų į atakos rikiuotę prieš pradėdamas šturmą.

V. PUOLIMO ETAPAI

Įsitvirtinimas / reorganizacija

Šturmas

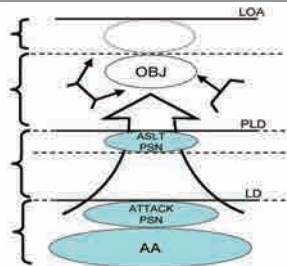
Išsidėstymas

Manevras

Judėjimas į APL

Išžvalgymas

Susitelkimo rajonas

VI. STAIGIOSIOS ATAKOS SAMPRATA IR EIGA

Tai tokia ataka, kai ribotas pasiruošimo laikas kompensuojamas greičiu, siekiant išnaudoti palankią galimybę.

Sąlytis

Staigi gynyba, atsakomoji ugnis

Užimk priedangą ir nedelsdamas paleisk ugnį.

Priešo nustatymas

Surask priešą mūšio lauke.

Nurodyk priešą naudodamas ugnies valdymo komandas.

Dubliuok gautas komandas.

Parama ugnimi, ugnies sutelkimas

Iškviesk artilerijos ugnį.

Panaudok savo kulkosvaidžius.

Suvaržyk priešą.

Manevras (iš dešinės ar kairės)

Kol priešas suvaržytas – manevruok.

Judėk priešą nematoma vietoje.

Priartėjimas prie priešo

Judėk link priešo naudodamas ugnį ir manevrą (perbėgimais).

Paramos ugnies perkėlimas

Organizuok ugnies perkėlimą, kad nebūtų nukauti savi kariai.

Paramos ugnies nutraukimas

Nenutrauk ugnies per anksti, nes šturmo skyrius negalės manevruoti.

Priešo pozicijos valymas

Nukautą priešą būtinai patikrink.

Reorganizacija

Pirmiausia pasirūpink savo sužeistais kariais.

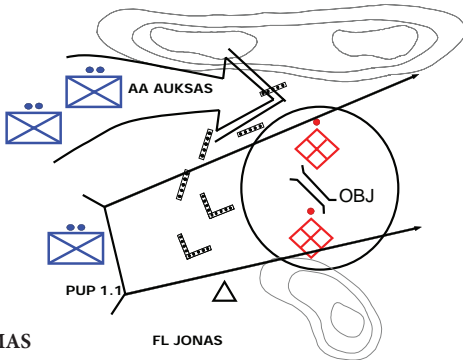
Nepranešinėk apie LOG situaciją skaičiais, bet naudok spalvas.

Ruoškis gynybai.

VII. MANEVRO FORMOS PUOLIME

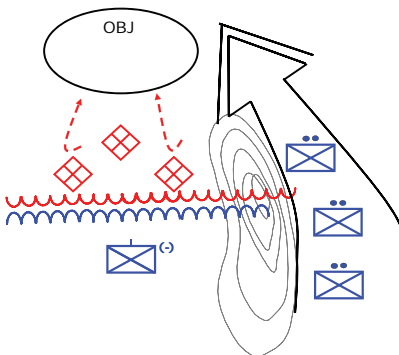
APGLĒBIS

Būrys gali atlikti apglēbį atseimai arba kaip atakuojančios kuopos dalis.

APĒJIMAS

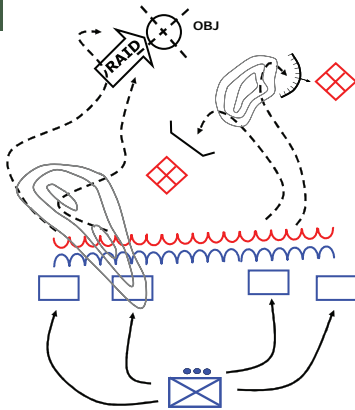
Būrys vykdys apėjimą didesnio padalinio sudėtyje. Tai tokia operacija, kai puolama į gylį ir ten vėliau įsitvirtinama. Vienas būrys prieš użnugaryje neišsilaikytų.

MANEVRO FORMOS PUOLIME

INFILTRACIJA

Tai nepastebimas (tylus) judėjimas per priešų teritoriją, kad vėliau būtų galima įgyti pranašumą jo užnugaryje.

EKSFILTRACIJA

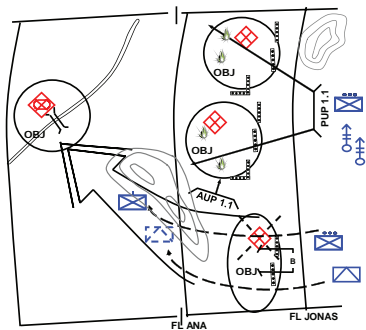
Atvirkštinis veiksmas
INFILTRACIJAI.

Infiltracija ir ekspiracija
dažniausiai būna REIDO
dalyės.

PRASISKVERBIMAS

Tai – priešų gynybos
pralaužimas siaurame
ruože ir puolimas į gylį.

Būrys prasiskverbimą
dažniausiai vykds
didesnio padalinio
sudėtyje.

VIII. PUOLIMO ORGANIZAVIMO ATMINTINĖ

1. Susitelkimo rajonas

- Gauk įsakymus.
- Planuok operaciją (PVP).
- Įsitikink, ar visi kariai supranta tavo planą.
- Atlik patikrinimus.
- Atlik treniruotes.

Atlikta Neatlikta

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. Žvalgymas

- Išsiųsk žvalgybos patrulį arba atlik išžvalgymą.
- Surink informaciją apie priešą sudėtį, galimybes, išsidėstymą, inžinerines kliūtis.

_____	_____
_____	_____

3. Judėjimas į APL

- Numatyk judėjimo maršrutą, būdą, rikiuotes.
- Numatyk veiksmus netikėtai atvejais.
- Numatyk, kaip įveiksi galimas inžinerines kliūtis.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

4. Manevras

- Numatyk judėjimo maršrutą, būdą, rikiuotes.
- Planuok galimus skirtingus judėjimo į atakos pozicijas maršrutus, išsklaidyk pajėgas.
- Apgalvok padalinių rotaciją.
- Išnaudok vietovės apsaugines ir maskuojamąsias savybes.
- Numatyk veiksmus netikėtai atvejais.
- Numatyk išsiskleidimo tašką.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

5. Išsidėstymas

- Numatyk atakos elementų pozicijas.
- Numatyk išsidėstymo tvarką.

_____	_____
_____	_____

6. Šturmas

- Numatyk šturmo pradžios veiksmus (H valandą).
- Suskirstyk AO į sektorius.
- Numatyk, kaip įveiksi inžinerines kliūtis.
- Suplanuok netiesioginę ugnį.
- Suplanuoki tiesioginę ugnį.
- Numatyk ugnies valdymo priemones.
- Imkis priemonių, kad išvengtum draugiškųjų pajėgų ugnies.
- Numatyk orientyrus.
- Numatyk atakos ribą.
- Apgalvok savo vietą užduoties vykdymo metu.
- Numatyk alternatyvius informacijos perdavimo signalus.
- Apgalvok, kaip ir kur vyks amunicijos (šaudmenų) papildymas.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

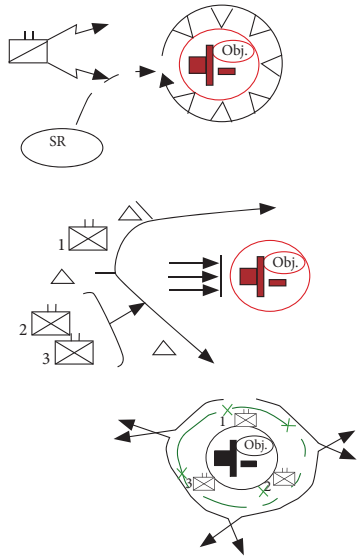
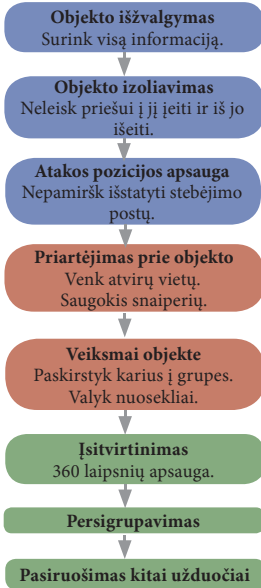
7. Įsitvirtinimas ir reorganizacija

- Numatyk vienetų pozicijas.
- Atkurk padalinio kovingumą.
- Pasirūpink sužeistaisiais, nukautaisiais.
- Pasirūpink belaisviais.
- Raportuok.
- Numatyk veiksmus, jeigu vyks prieš artilerijos kontrataka.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

IX. PUOLIMO GYVENVIETĖJE ETAPAI

Taktika

Objekto žvalgyba, priartėjimas, izoliavimas

- Surink visą galimą informaciją: pastatų brėžinius, žinias apie infrastruktūrą ir kt.
- Venk atvirų priartėjimo vietų.
- Saugokis apšaudymo iš gerai įrengtų snaiperių pozicijų.
- Izoliuok priešą.

Atakos pozicijos apsauga, objekto išvalymas

- Išstatyk stebėjimo postus.
- Paskirstyk grupes.
- Valyk pastatą nuosekliai: kambarį po kambario, aukštą po aukšto.

Išitvirtinimas, persigrupavimas, pasiruošimas vykdyti kitą užduotį

- Išitvirtink pastate.
- Renk pastatą gynybai.

TAIKOS RĖMIMO OPERACIJOS

PATRULIAVIMAS

PRINCIPAI

Tarpusavio parama. Grupių mieste – 100–150 m, vietovėje – iki 300 m.

Aplinkinė gynyba. Įsitikink, kad visi žino savo ir grupės šaudymo sektorius.

Gylis. Tarp karių mieste – 10–25 m, vietovėje – iki 40 m.

Klaidinimas. Keisk maršrutus, grupės dydį, aprangą, judėjimo rikiuotę ir būdą.

Ryšio palaikymas. Įsitikink, kad visi žino, ką daryti dingus ryšiui, jo tikrinimo laiką.

VEIKSMAI APTIKUS ISU

Neišsiduok:

Nerodyk smalsumo.

Neduok komandų balsu.

Kitaip neprovokuok sprogdintojo.

Pasitrauk:

Pasitrauk iš pavojingos zonos.

Pasitrauk toliau į šalikelę.

Nueik bent 10 m.

Perspėk kitus:

– Raportuok: „RADAU!“

– Liepk visiems pasitraukti nuo kelio.

– Liepk visiems išsisklaidyti į skirtingas puses.

Veržkis į gilumą:

– Veik kaip sąlyčio metu.

– Saugokis ISU pasaloje.

– Judėk į gilumą mažiausiai 30 m.

– Užimk priedangą.

– Saugokis sprogdimo ir ugnies.

Užtaisyk ginklą (jei neužtaisytas).

Stebėk aplinką:

– Ieškok sprogdintojo vietos.

– Ieškok pasalos vietos.

5 X 25 M PATIKRINIMAS

5 m patikrinimas:

Išrink vietą sustoti.

Apžiūrėk pro automobilio langą vietovę 5 m spinduliu.

Apžiūrėk vietovę pro žiūronus.

Ieškok galimų ISU komponentų.

Apžiūrėk visus daiktus nuo apačios (žemės) iki viršaus (stogo / viršūnės).

25 m patikrinimas:

Pirmiausia atlik 5 m spinduliu patikrinimą.

Jei reikia išlipk iš automobilio.

Pažiūrėk po automobiliu.

Apžiūrėk vietovę 25 m spinduliu.

Ieškok galimų ISU komponentų.

Apžiūrėk vietovę pirmiausia arti savęs, po to toliau.

Stenkis pastebėti priešo veiksmus (įtartinus asmenis, stebėtojus, filmavimo kameras, snaiperius ir pan.).

TAIKOS RĖMIMO OPERACIJOS

PAPILDOMA PATRULIO EKIPUOTĖ

Taktika

1. Asmeninė ekipuotė

Turiu / Neturiu

- Papildomi tvarsčiai ir morfijus	_____	_____
- Durklas arba zondas (nemetalinis)	_____	_____
- Guminės pirštinės	_____	_____
- Asmeniniai žetonai	_____	_____
- Atmintinė su vietos posakiais	_____	_____
- Žibintuvėlis su baltu filtru	_____	_____
- Asmeninis minų žymėjimo komplektas	_____	_____
- Užrašų knygutė	_____	_____
- Atmintinės (prisegamos prie užrašų knygutės)	_____	_____
- Antrankiai	_____	_____
- 4 litrai vandens (priklausomai nuo oro sąlygų)	_____	_____
- Sausasis paros davinyš	_____	_____
- Taktiniai akiniai	_____	_____
Tepalinė su šepetėliu	_____	_____

2. Patrulio ekipuotė

- Med. krepšys	_____	_____
- R/s (turi skyriaus vadas)	_____	_____
- Minų žymėjimo juosta (5 C)	_____	_____
- Patrulio dokumentacija	_____	_____
- Dūminė granata / šviečiamoji raketa	_____	_____
- Žibintuvėliai su raudonu filtru (mašinoms stabdyti)	_____	_____

3. Spec. ekipuotė

- Fotokamera	_____	_____
- Vaizdo kamera	_____	_____
- Diktofonas	_____	_____
- NVG	_____	_____

4. Ekipuotė bazėje

- Supakuota	_____	_____
- Pažymėta	_____	_____
- Sudėta	_____	_____

TAIKOS RĒMIMO OPERACIJOS

ASMENS APIBŪDINIMAS

A – H

- A: Age** (amžius)
- B: Build** (sudējimas)
- C: Clothes** (apranga)
- D: Distinguishing marks** (skiriamieji bruožai)
- E: Elevation** (ūģis)
- F: Face** (veidas)
- G: Gait** (eisena)
- H: Hair** (plaukai)

Taktika

TRANSPORTO PRIEMONĒS APIBŪDINIMAS

SCRIM

- S: Shape** (forma)
- C: Colour** (spalva)
- R: Registration** (registrācijas numeris)
- I: Identifying features** (tapatybę rodantys elementai)
- M: Make /Model** (gamintojas / modelis)

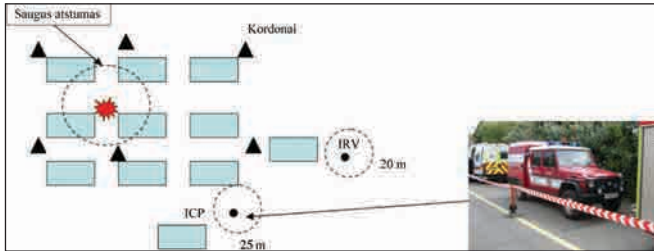
TAIKOS RĖMIMO OPERACIJOS

5 C PROCEDŪROS

Taktika

<p>Patvirtink (Confirm)</p>	<p>Užtaiso arba sproginimo patvirtinimas Etapai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liudininkų apklausa. • Ilgo nuotolio patvirtinimas. • Trumpo nuotolio patvirtinimas.
<p>Apgalvok (Consider)</p>	<p>Sustok (Pause). Nubrėšk (Plot). Suplanuok (Plan). Skelbk (Issue).</p>
<p>Išvalyk (Clear)</p>	<p>Evakuojami visi gyventojai saugiu atstumu aplink sprogmenį ar sproginimo kraterį; atstumas parenkamas atsižvelgiant į sproginimo dydį. Veiksmai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasibelsk. • Prisistatyk. <p>Įvardyk grėsmę ir paaiškink, kaip ir kur trauktis. Atsisakius evakuotis – pranešk vadui!!!</p>
<p>Aptverk (Cordon)</p>	<p>Tikslas – neleisti įeiti į saugomą zoną ir apsaugoti joje dirbantį personalą. Laikykitės saugaus atstumo. Patikrink 25 m. Kordonų vietas pažymėk STOP juosta. Atmink – gali būti užpultas!!!</p>
<p>Kontroliuok (Control)</p>	<p>Incidento valdymo vadas turi paskirti kordonų vadą ir žmogų, kuris užrašinės informaciją. Patikrink, ar visi žino:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kur yra sproginimo vieta. • Kur yra incidento kontrolės taškas (ICP), tarnybų pasitikimo taškas. • Patikrink kordonus. • Nuolat informuok karius. <p>Perspėk visus prieš sprogdindamas sproginimą!!!</p>

TAIKOS RĖMIMO OPERACIJOS

Taktika

KORDONŲ IR APIEŠKOS OPERACIJŲ ORGANIZAVIMAS

- Vadovavimo grupė
- Apsaugos grupė
- Šturmo ir apieškos grupė
- Rezervas

ŠTURMO IR APIEŠKOS GRUPĖS SUDĖTIS

- Šturmo grupė
- Apieškos grupė
- Paramos grupė
- Apsaugos /sulaikymo grupė

KORDONŲ ORGANIZAVIMO

- Mobilieji tikrinimo postai
- Kelio blokavimas (Road blocks)
- Stebėjimo postai
- Patruliai
- Pasalos
- Snaiperių / taikliųjų šaulių naudojimas

APIEŠKOS METODAI

- Centralizuotas surinkimas
- „Visi namuose“
- „Vyresnieji prie namų“

KORDONŲ IR APIEŠKOS OPERACIJŲ SKIRSTYMAS

- Įsiveržimas (durų išspyrimas) – nereikia gyventojų atsiklausti, sulaukti jų pritarimo.
- Beldimas – informuojant gyventojus, kad bus atliekama apieška.
- Apklausa – tik gyventojams leidus ją atlikti.

ASMENŲ APIEŠKA

ŽMOGAUS APIEŠKOS APRIBOJIMAI

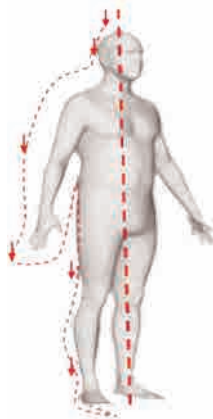
- Moteris ir vaikus iki 14 m. apieško moterys.
- Draudžiama versti asmenis nusirengti viešoje vietoje.
- Pagyvenusiems asmenims rodyti daugiau pagarbos.
- Šaltu oru apieškoti nenuvelkant drabužių.

GREITOSIOS APIEŠKOS PROCEDŪRA

- Nurodyk apieškos priežastį.
- Paklausk, ar asmuo neturi draudžiamų daiktų ir ginklų.
- Išlaikyk tikrintojo ir sargybinio poziciją („L“ taisyklė).
- Nustatyk apieškomojo tapatybę ir багаžo priklausomybę.
- Nesiblaškyk, neatrodyk įbaugintas.
- Neleisk tikrinamam asmeniui bendrauti su kitais.
- Stebėk tikrinamo asmens stovėseną, padėtį (jei agresyvus – guldyk).
- Tikrink nuosekliai.
- Netapšnok!

TIKRINIMO METU ATKREIPK YPATINGĄ DĖMESĮ Į:

- Drabužių siūles
- Diržus
- Apykakles
- Kojines
- Batus
- Tvarsčius
- Ramentus

TAIKOS RĖMIMO OPERACIJOS

TRANSPORTO APIEŠKA

TRANSPORTO PRIEMONIŲ APIEŠKA

Pradinė (greita) – pagrindinė (bazinė) – nuodugni.

PAGRINDINĖS TAISYKLĖS

- Ieškok ko nors neįprasto vairuotojo ir keleivių elgesyje, aprangoje, bagaže.
- Palygink vairuotojo ir keleivių atsakymus su jų išvaizda ir bagažu.
- Atkreipk dėmesį į vairuotojo gebėjimą valdyti savo transporto priemonę.

TRANSPORTO PRIEMONIŲ APIEŠKOS REIKALAVIMAI

- Tikrink greitai, nuosekliai, nuodugniai.
- Atsargiai elkis su svetima nuosavybe.
- Būk atidus, kantrus.
- Įsimink atskiras automobilių, kuriuos tikrinai, detales.

TIKRINIMO EILIŠKUMAS

1. VIDUS

5. IŠORĖ

2. BAGAŽO SKYRIUS

4. APAČIA

3. VARIKLIO SKYRIUS

REGISTRACIJA

Taktika

Vardas, pavardė – tikslas – DLG – vieta – rastų daiktų aprašymas – žalos esminės detalės – kas tikrino

TAIKOS RĖMIMO OPERACIJOS

KONTROLĖS POSTAI

PRINCIPAI

- Netikėtumas
- Aplinkinė sauga
- Tarpusavio parama
- Gylis
- Ryšys

RENGIANT KP UŽTIKRINK, KAD:

- Transporto priemonės vairuotojas turėtų pakankamai laiko sustoti.
- Atkirtimo grupė būtų išdėstyta taip, kad vairuotojas ją pastebėtų tik privažiavęs ir kad ši grupė turėtų pakankamai laiko užblokuoti kelią.
- Būtų vizualus / radijo ryšys su visais patrulio kariais ir tarpusavio parama.
- Vieta prieš įrengiant KP būtų atidžiai patikrinta (5–25 m).
- Įsitikink, kad kariai žino, kokius ir kaip atlikti veiksmus numatytais atvejais.

KP RŪŠYS

NEPLANUOTAS / STAIGUS (SNAP)	Šio tipo KP įrengiamas minimaliai planuojant – laikas ir vieta parenkami patrulio vado nuožiūra. Jo užduotis vykdo pėsčiasis arba motorizuotasis patrulis paprastai ne ilgiau kaip 5 min.
SUPLANUOTAS (DELIBERATE)	Šio tipo KP reikia iš anksto suplanuoti ir tam pasiruošti, nes KP užduotis gali vykdyti tam tikroje vietoje gana ilgą laiką, todėl ypatingas dėmesys turi būti skiriamas apsaugai. Suplanuotas KP užduotis gali atlikti motorizuotieji arba pėstieji patruliai, tačiau reikia turėti omenyje, kad šio tipo KP paprastai įrengiami šalia pagrindinių kelių, todėl būtina naudoti papildomas ir specialias priemones (ženklus, šviesos signalus, metalo detektorius ir pan.).
REAKCINIS (RAT OR BLOCK TRAP)	Dažniausiai tai neplanuotas KP, paprastai įrengiamas po kokio nors įvykio, siekiant užkirsti galimus atsitraukimo kelius.
UŽDELSTAS (TRIGGERED)	Paprastai tai iš anksto suplanuotas, tačiau įrengtas kaip neplanuotas KP, iš anksto gavus informacijos apie dominančią transporto priemonę. Šio KP visas personalas iki paskutinės akimirkos, kol įtartina transporto priemonė priartėja prie KP, lieka pasislėpęs, dėl to KP būna visiškai netikėtas.

PATRULIS

Patrulis – tai iš pagrindinio vieneto (skyriaus, būrio, kuopos) karių sudaryta grupė, siunčiama vykdyti specialiųjų užduočių. Patrulis veikia pusiau nepriklausomai ir, atlikęs užduotį, grįžta į savo pagrindinį vienetą. Patrulio vykdomos užduotys remia (papildo) pėstininkų veiksmus aptinkant priešą, jį naikinant arba pranešant apie jo buvimo vietą ir veiksmus.

PATRULIAVIMO TIKSLAS (Purpose of patrolling)

- Rinkti informaciją apie priešą, vietovę ar gyventojus.
- Atkurti sąlytį su priešu arba su draugiškosiomis pajėgomis.
- Atakuoti priešą, siekiant jį sunaikinti arba padaryti jam nuostolių.
- Užsitikrinti arba įgyti vietos gyventojų pasitikėjimą.
- Užkirsti kelią visuomenės neramumams.
- Atgrasyti (užkardyti) ir ardyti sukilėlių pajėgų arba kriminalinę veiklą.
- Užtikrinti vieneto saugumą.
- Apsaugoti svarbiausią infrastruktūrą arba bazes.

PATRULIŲ TIPAI (Types of patrols)

PATRULIS

PATRULIŲ ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA (*Organization of patrols*)

Taktika

Valdymo elementas (*Headquarters element*)

Pagalbos ir evakavimo grupė (-ės) (*Aid and litter team(s)*)

Karo belaisvių (sulaikytų asmenų) grupė (-ės) (*Enemy prisoner of war / detainee team(s)*)

Stebėjimo grupė (-ės) (*Surveillance team(s)*)

Maršruto stebėtojas (*En route recorder*)

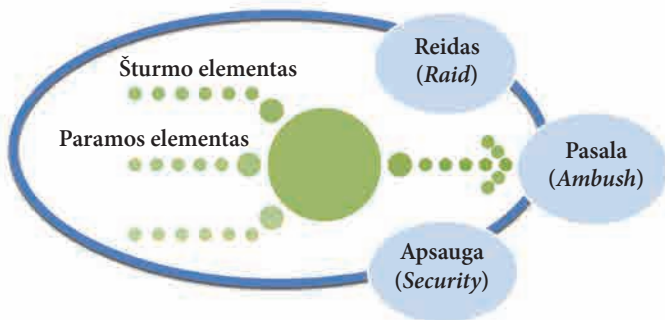
Navigatorius ir žingsnių skaičiuotojas (*Compass and pace man*)

Šturmo (atakos) grupė (-ės) (*Assault team(s)*)

Paramos grupė (-ės) (*Support team(s)*)

Prasilaužimo ir paieškos grupė (-ės) (*Breach team(s) and search team(s)*)

KOVOS PATRULIS (*Combat patrol*)

REIDAS

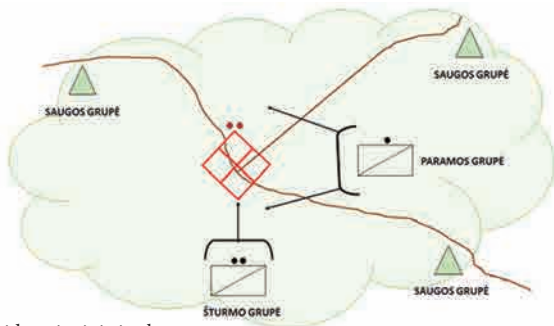
Reidas – tai netikėta ataka, nesiekiant išlaikyti atakuojamos vietovės (vietovė išlaikoma tik tiek laiko, kiek reikia, kad užduotis būtų sėkmingai įvykdyta).

Galimi reido tikslai:

- Svarbių objektų arba infrastruktūros įrenginių (V2, logistikos, kitų didelės svarbos rajonų) naikinimas.
- Įkaitų ar belaisvių išlaisvinimas.
- Priešo klaidinimas arba jo planų keitimas.

Reido vykdymo etapai:

- Priartėjimas prie objekto.
- Objekto vietovės izoliavimas.
- Sąlygų šturmo (atakos) elementui sudarymas.
- Objekto šturmas (ataka).
- Taktinis judėjimas iš objekto rajono.

Reido principinė schema

PASALA

Pasala – tai netikėta ataka iš gerai užmaskuotų pozicijų į judantį ar laikinai sustojusį taikinį.

PASALŲ RŪŠYS: Taškinė pasala (Point ambush)Pasalų rajonas (Area ambush)**Pagal laiką, kurio reikia pasalai surengti, ji gali būti:**Staigioji (Hasty)

Staigioji pasala vykdoma, kai patrulis pastebi priešą anksčiau, negu priešas pastebi jį, ir turi laiko veikti.

Suplanuotoji (Deliberate)

Suplanuotoji pasala vykdoma iš anksto žinomoje vietovėje, žinant pasalos tikslą (naikinti, trikdyti, klaidinti ir kt.) ir iš anksto detaliai suplanavus jos eigą.

Pagal atstumą nuo objekto pasala gali būti: Artimoji (Near ambush)

Artimoji pasala – tai taškinė pasala su atakos (šturmo) grupe, esančia priimtina atakai (šturmui) atstumu nuo naikinimo zonos (mažesniu nei 50 m). Tokia pasala organizuojama uždaroje vietovėje (gyvenamojoje vietovėje ar tankiame miške). Ji gali tikti ir atviroje vietovėje, kai atakuojama iš užmaskuotų pozicijų.

Tolimoji (Far ambush)

Tolimoji pasala – tai taškinė pasala su šturmo grupe, esančia didesniu nei priimtina atakai atstumu nuo naikinimo (sutelktosios ugnies) zonos (didesniu nei 50 m). Šis išdėstymas gali tikti atviroje vietovėje, kur galima pasirinkti gerus šaudymo sektorius, arba tuo atveju, kai pasala vykdoma panaudojant ataką ugnimi, kurios tikslas – varginti priešą

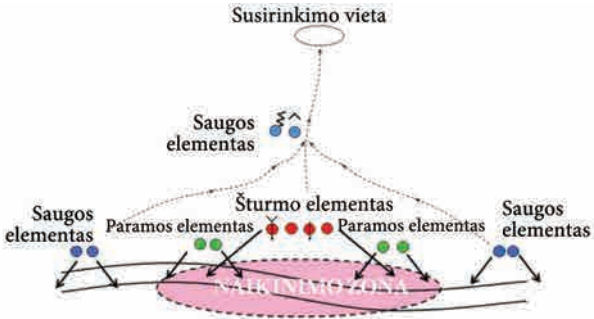
Pasalos rikiuotės (Formations)

Pasalos rikiuotės pasirinkimo kriterijai:

- Vietovė.
- Matomumas.
- Pajėgumai.
- Ginkluotė ir ekipuotė.
- Valdymo paprastumas.
- Taikinys.

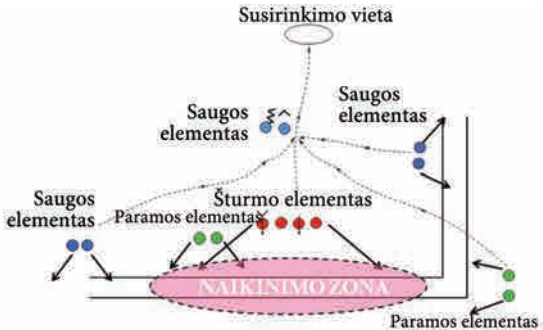
LINIJINĖ PASALA (*Linear ambush*)

Lininėje pasaloje šturmo ir paramos elementai išsidėsto lygiagrečiai su tikėtinos objekto judėjimo trajektorija.

L FORMOS PASALA (*L-shaped ambush*)

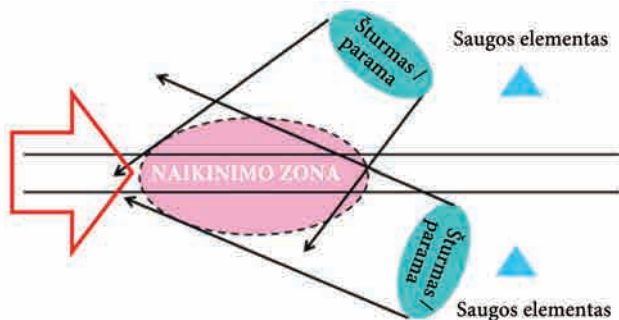
L formos pasala – tai linijinė pasala, pritaikyta vietai, kuria judama sta-
tesne trajektorija (vingiu).

PATRULIS

V FORMOS PASALA (V-shaped ambush)

V formos pasala – tai pasala, kai šturmo ir paramos elementai išdėstomi abiejose judėjimo trajektorijos pusėse, V formos smaigalį nukreipiant į užnugarį ir ten išdėstant saugos grupes.

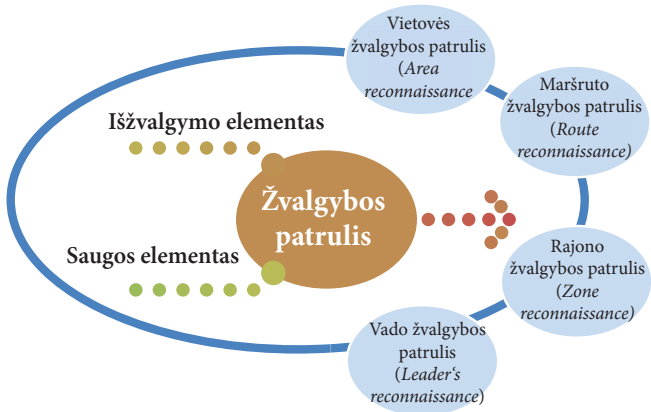

SAUGOS PATRULIS (Security patrol)

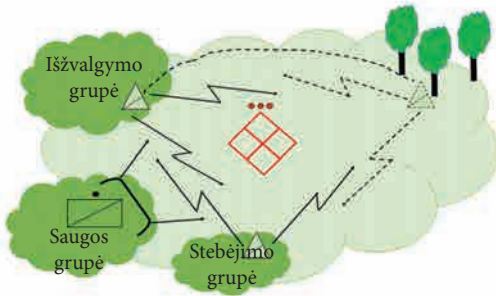
Saugos patrulis užtikrina pagrindinio vieneto saugą priekyje, sparnuose ir užnugaryje. Saugos patrulis neveikia toliau, nei siekia ryšys su pagrindiniu vienetu, ir už jo ugnies paramos ribų, ypač minosvaidžių ugnies.

ŽVALGYBOS PATRULIS (*Reconnaissance patrol*)

Žvalgybos patrulis renka žinias anksčiau gautai informacijai patvirtinti arba paneigti. Šio tipo patrulis stengiasi judėti slapta, vengti sąlyčio su priešiu ir savo uždavinį įvykdyti neįsitraukdamas į artimą kovą.

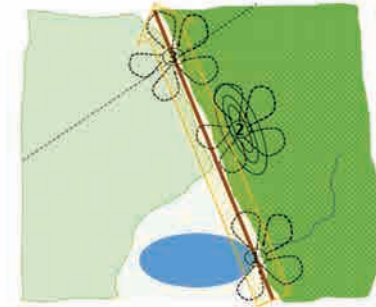

VIETOVĖS ŽVALGYBOS PATRULIS
(*Area reconnaissance patrol*)

Vietovės žvalgybos patrulio principinė schema

MARŠRUTO ŽVALGYBOS PATRULIS
(*Route reconnaissance patrol*)

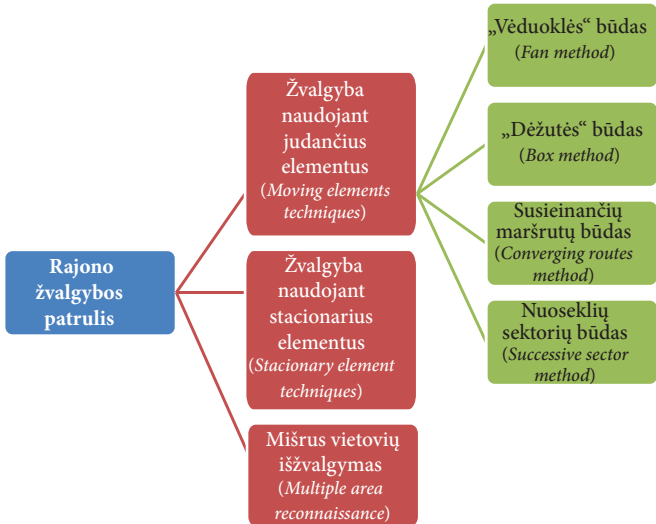
Maršruto žvalgybos patrulio principinė schema

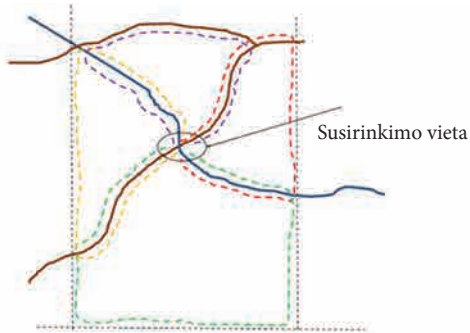
RAJONO ŽVALGYBOS PATRULIS (Zone reconnaissance patrol)

Rajono žvalgybos patrulio pagrindinės pastangos skiriamos išsamios informacijos apie visus kelius, kliūtis, vietovę ir priešojimą rinkimui konkrečiame rajone.

Taktika

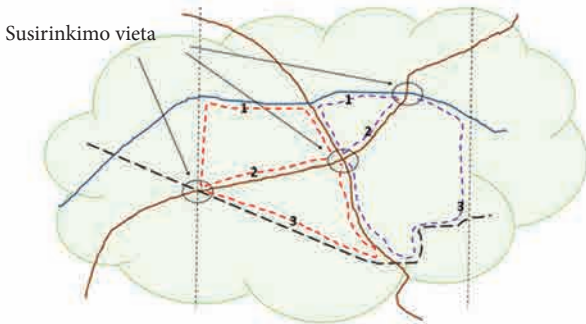

„VĒDUOKLĒS“ BŪDAS
(*Fan method*)

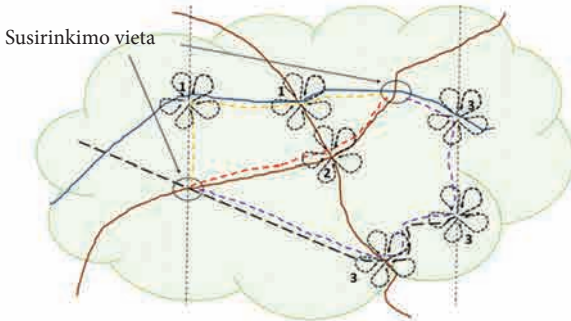
„Vēduoklēš“ principinē schema

„DĒŽUTĒS“ BŪDAS
(*Box method*)

„Dēžutēs“ principinē schema

SUSIEINANČIŲ MARŠRUTŲ BŪDAS (*Converging routes method*)

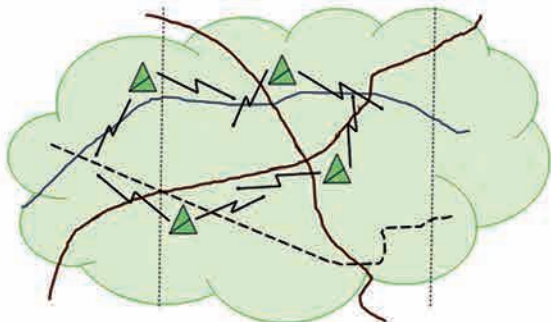

Susieinančių maršrutų principinė schema

NUOSEKLIŲ SEKTORIŲ BŪDAS (*Successive sector method*)

Nuoseklių sektorių būdas – tai susieinančių maršrutų principo taikymo tęsinys. Rajonas padalijamas į keletą sektorių, kiekviename sektoriuje naudojamas susieinančių maršrutų žvalgymo būdas.

ŽVALGYBA NAUDOJANT STACIONARIUS ELEMENTUS (*Stationary element techniques*)

Žvalgybos naudojant stacionarius elementus principinė schema

MIŠRUS VIETŲ ŽVALGYMAS (*Multiple area reconnaissance*)

Mišrus vietovių žvalgymas atliekamas derinant kelis rajono žvalgybos būdus, siekiant išžvalgyti numatytą rajoną.

VADO ŽVALGYBOS (REKOGNOSKUOTĖS) PATRULIS
(Leader's reconnaissance patrol)

Vado žvalgybos (rekognoskuotės) patrulis išžvalgo objektą prieš ataką ar prieš siūsdamas elementus užimti vietų, iš kurių bus remiama ugnimi. Rekognoskuotės metu patvirtinama objekto būklė, suteikiama galimybė kiekvienam pavaldžiam vadui susipažinti su vietoje, pamatyti, kur jam judėti, kurią objekto dalį reikės užimti ar slopinti.

Prieš išvykdamas į rekognoskuotę vadas visada privalo paskelbti 5 punktų planą:

G / Going – Išvykimas: kur vyksta vadas.

O / Others – Kiti: kas dar su juo vyksta.

T / Time (duration) – Laikas: kuriam laikui išvykstama.

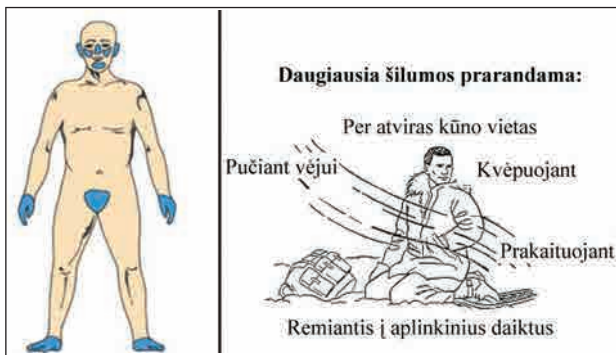
W / What – Ką daryti, jeigu vadas negrįžtų.

A / Actions – Veiksmai: kokių veiksmų imtis įvykus sąlyčiui su priešu.

OPERACIJOS ŽIEMĄ

Pirmiausia reikia stengtis neprarasti šilumos.

Taktika

JUDĖJIMAS SNIEGU

Vidutiniai padalinio žygio rodikliai	Neparengtais takais (km/val.)	Parengtais takais (km/val.)
Judant pėsčiomis, kai sniego storis <30 cm	1-2	2-2,25
Judant pėsčiomis, kai sniego storis >30 cm	0,25-0,75	1,25-2
Judant su sniegbridžiais	1-2	2-2,25
Judant su slidėmis	1-3,25	3-3,25
Kai padalinį tempia transportas	-	5-15 (priklauso nuo vietovės)

ŠALČIO POVEIKIS ORGANIZMUI

Vėjo greitis m/s	ORO TEMPERATURA											
	10	4	-1	-7	-12	-18	-23	-29	-34	-40	-46	-51
	TEMPERATŪROS EKVALENTAS											
0	10	4	-1	-7	-12	-18	-23	-29	-34	-40	-46	-51
2	9	3	-3	-9	-14	-21	-26	-32	-38	-44	-50	-56
4,5	4	2	-8,8	-16	-23	-31	-36	-43	-50	-57	-64	-71
6,56	2	-6	-13	-21	-28	-36	-43	-50	-58	-65	-73	-80
9	0	-8	-16	-23	-32	-39	-47	-55	-63	-71	-79	-85
11	-1	-9	-17	-26	-34	-42	-51	-59	-67	-76	-83	-92
13	2	-11	-19	-28	-36	-44	-53	-62	-70	-78	-87	-96
16,5	3	-12	-20	-29	-37	-46	-55	-63	-72	-81	-89	-98
18	-3	-12	-21	-29	-38	47	-56	-65	-73	-82	-91	-100
	Nelabai pavojinga – sušlapus galima nušalti per 1 val. Labai pavojinga – sutrikus šalčio pojūčiui				Pavojinga – sušlapus galima nušalti per 1 min.			Labai pavojinga – sušlapus galima nušalti per 30 s.				

1. Nelabai pavojingomis meteorologinėmis sąlygomis stenkis neleisti kariams lauke būti ilgiau kaip 1 val.
2. Pavojingomis ir labai pavojingomis meteorologinėmis sąlygomis trumpink buvimo laiką ir stebėk organizmo ir odos reakciją. Į kiekvieną budėjimo postą skirk ne mažiau kaip po 2 karius.
3. Kontroliuok, kaip kariai laikosi asmens, ypač kojų, higienos reikalavimų. Stebėk, ar nėra nušalimo požymių.
4. Tikrink, kad drabužiai, amunicija neveržtų galūnių ir kitų kūno vietų.
5. Ragink šaltyje karius judėti, judinti galūnes, ypač rankų ir kojų pirštus.
6. Sudaryk sąlygas kariams pailsėti, neleisk pervargti.
7. Užtikrink karių maitinimą karštu maistu ir karštais gėrimais.
8. Įsidėmėk karius, kurie jautresni šalčiui arba anksčiau patyrė nušalimų, ir trumpink jų buvimo šaltyje trukmę.
9. Neleisk sergančių ar sužeistų karių į šaltį.
10. Išmokyk karius individualiai apsaugoti nuo šalčio.

OPERACIJOS ŽIEMĄ

PUOLIMO ŽIEMĄ YPATUMAI

- Vykdyk puolimą žiemą vadovaudamasis tokiais pat principais kaip ir vasarą.
- Pasirūpink žiemine maskuote (kariams, ginklams ir technikai).
- Pasirūpink slidėmis ir sniegbridžiais.
- Pasirūpink šilta apranga ir avalyne.
- Pasirūpink šlapių drabužių džiovinimo priemonėmis.
- Atsižvelk į sumažėjusį manevringumą.
- Taikykit netikėtumo principą sningant, per pūgą, ilgomis naktimis.
- Turėk galvoje, kad bus sunkiau atlikti žvalgybą.
- Sudaryk ir nuolat keisk sniego takų darymo grupes.
- Pasinaudok užšalusiais vandens telkiniais.
- Pasirūpink šiltomis patalpomis ar kitomis priemonėmis sušilti po puolimo.

GYNYBOS ŽIEMĄ YPATUMAI

- Keisk pozicijose būdinius karius ir padalinius, kad nesusaltų.
- Pasirūpink žiemine maskuote (kariams, ginklams ir technikai).
- Pasirūpink šilta apranga ir avalyne.
- Pasirūpink šlapių drabužių džiovinimo priemonėmis.
- Naudok patrulus prieš padalinių veiklos pėdsakams aptikti.
- Naudok sniegą ir ledą rengdamas fortifikacinius įrenginius ir užtvartas.
- Pasinaudok gynyboje slidžiomis įkalnėmis.
- Organizuok tiekimo ir atsitraukimo kelių valymą nuo sniego ir ledo.

ORO ERDVĖS GYNYBA

ORO PRIEŠAS

PRIEŠO ORO ANTPUOLIAI

DAŽNIAUSIOS OPERACIJOS

Pozicijų žvalgyba ir artilerijos ugnies koregavimas

Vykdoma bepiločiais orlaiviais: „Zastava“, „Orlan 10“, „Forpost“, „Yak Pchela“, aprūpintais vaizdo stebėjimo IR kameromis, kt. stebėjimo priemonėmis, skraidant dieną ir naktį įvairiame aukštyje.

Pastaba. Dažniausiai po žvalgybos vyksta artilerinis apšaudymas.

Artimoji aviacinė parama

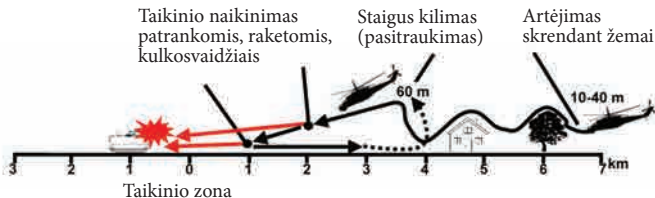
Atliekama dviem atakos sraigtasparniais Mi-24, stabdant ypač žemai.

Atakuojama nevaldomosiomis raketomis, bombomis ir kulkosvaidžiais 2–3 km atstumu.

Taikiniai – šarvuočiai, kulkosvaidžiai ir prieštankiniai ginklai.

Sraigtasparnių pora per vieną ataką gali sunaikinti iki būrio dydžio padalinį pozicijose (žygyje – daugiau).

Staigus kilimas ir puolimas horizontaliai pikiruojant

ORO GYNYBA: PASTEBĖK, SLĖPKIS, GINKIS

Stebėk!

1. Sužinok, kaip kuopos vadas išpės tavo būrį apie oro antskrydį.
2. Surask pavojingiausią sraigtasparnių priartėjimo kelią – jie atskris upės vaga, slėniu, tarpu tarp miškų, skris kuo žemiau, kad liktų nepastebėti radarų.
3. Įrenk stebėjimo postą, kuris stebės priartėjimo kryptį ir visą oro erdvę. Paskirk stebėjimo sektorių, nurodyk laikytis stebėjimo kreivės (pav.).

Slėpkis!

Suplanuok operaciją taip, kad būrys visada būtų pasiruošęs:

1. Žaibiškai išsisklaidyti.
2. Užsimaskuoti.
3. Pasislėpti nuo priešų ginklų ugnies.

Dar geriau, jei visada būsite išsisklaidę, užsimaskavę ir priedangose.

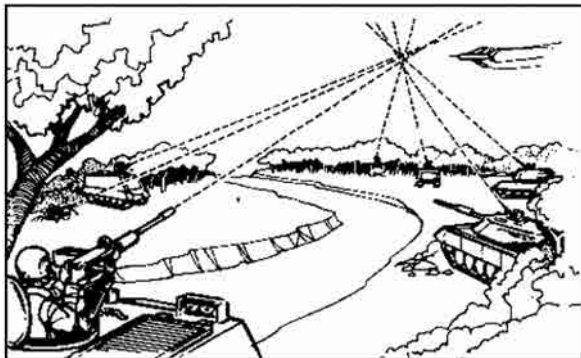
Ginkis!

1. Nuo atakos sraigtasparnių ir lėktuvų ginsiesi sėkmingai (priversi nutraukti ataką arba net juos pamušti), jei:

- a) Visi kariai mokės taikytis atsižvelgdami į šaudymo paklaidą (pav.).
- b) Bus šaudoma iš visų būrio ginklų kartu, kol baigsis šoviniai dėtuvėse.
- c) Komanduosi (kaip pasaloje): „Ugnis!“

Laikantis šių taisyklių, būrio kulkos skries tiksliai į reikiamą vietą, nes ugnis iš visų ginklų bus paleista vienu metu. Taip orlaivis bus priverstas kirsti kulų debesį, o ne pavienes kulkas.

2. Apsisaugoti nuo bepiločių orlaivių geriausia maskuojantis (įsivaizduok, kad tavo būrys yra nuolat stebimas). Jei paašikėjo, kad jus pastebėjo, arba bepilotis orlaivis yra labai arti, naikink jį taip pat, kaip sraigtasparnį.

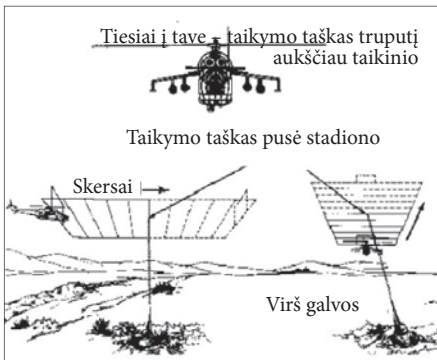

Šaudymo ypatumai:

Skrenda tiesiai į tave – taikyk truputį virš orlaivio.

Skrenda pro šalį arba virš galvos – taikyk šaudymo paklaidą:

sraigatasparniams – pusę stadiono (120 x 90 m), lėktuvams – 2 stadionus.

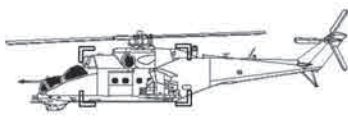
„JAVELIN“ NAUDOJAMAS ORO ERDVĖS GYNYBOJE TIK KYBANČIAM SRAIGTASPARNIUI NAIKINTI!

Nutaikyti taikinio nurodymo rėmelį į pagrindinę sraigatasparnio dalį.
Ignoruoti mentes, sparnus, ginkluotę, uodegą.

PRIEKIS

ŠONAS

LOGISTIKA

TIEKIMO KLASĖS

I klasė – maistas ir vanduo

II klasė – OSĮL nurodytos priemonės

III klasė – degalai, tepalai, spec. skysčiai

III a klasė – aviaciniai degalai, tepalai, spec. skysčiai

IV klasė – priemonės, materialinės vertybės ir medžiagos, kurių nėra OSĮL

V klasė – šaudmenys, sprogmenys, cheminės medžiagos

LOGISTINIAI STATUSAI

Logistinis statusas	Atsargų likutis	Įtaka operacijai
Žalias	80–100 %	Įtakos neturi
Geltonas	60–79 %	Užduotį įvykdyti galima esant neesminių trūkumų
Raudonas	40–59 %	Užduotį įmanoma įvykdyti esant didelių apribojimų
Juodas	0–39 %	Yra grėsmė nesugebėti įvykdyti užduoties

ATSARGŲ POREIKIO SKAIČIAVIMAS

VANDUO

Vandens paskirtis	Litrų per parą vienam kariui	
	iki 18° C	nuo 18° C
Gerti	2,5	4
Maistui ruošti	3,5	3,8
Individualiai indams plauti	1	1,2
Praustis	3	6
Iš viso:	10	15

VANDENS POREIKIS IR DARBO REŽIMAS ESANT LABAI AUKŠTAI TEMPERATŪRAI

Kriterijai		Profilaktikos priemonės	
Karščio kategorija	T, ° C	Vandens kiekis (litrai per val.)	Darbo ir poilsio laikas (min.)
1	22 – 23,9	mažiausiai 0,25	besitęsiantis
2	24 – 25,9	mažiausiai 0,25	50 / 10
3	26 – 27,9	mažiausiai 0,5	45 / 15
4	28 – 29,9	mažiausiai 0,75	30 / 30
5	30 ir >	daugiau nei 1,0	20 / 40

ŠAUDMENYS

1. Šaudmenų poreikio **vienai mūšio parai** skaičiavimas:

$$\text{ŠSDAN} \times \text{MK} \times \text{IK} \times \text{GK} = \text{ŠKDAN} \text{ (vnt.)}$$

2. Vienos rūšies šaudmenų poreikio **planuojamai mūšio trukmei** skaičiavimas:

$$\text{ŠKDAN} \times \text{planuojama mūšio trukmė val.} / 24 = \text{šaudmenų poreikis (vnt.)}$$

3. **Mūšio, kuriam užteks** turimų vienos rūšies šaudmenų, **trukmė**:

$$\text{Turimų šaudmenų kiekis} \times 24 / \text{ŠKDAN} = \text{mūšio trukmė (val.)}$$

ŠSDAN – šaudmenų standartinė dienos aprūpinimo norma

MK – mūšio koeficientas

IK – intensyvumo koeficientas

GK – šios rūšies ginklų kiekis padalinyje

ŠKDAN – šaudmenų kovinė dienos aprūpinimo norma

ŠSDAN, MK ir IK duomenys pateikti KAM įsakymu, žymimu RIBOTO NAUDOJIMO žyma, patvirtintame Atsargų planavimo ir sudarymo tvarkos apraše. Juos galima sužinoti dalinio slaptojoje dalyje arba iš kuopos vado.

DEGALAI

$A / 100 \times DS \times IK \text{ (kovos)} \times IK \text{ (klimato)} \times IK \text{ (vietovės)} = \text{degalų poreikis (l)}$

A – atstumas km

DS – degalų sąnaudos 100 km litrais

IK (kovos) – kovos įtakos koeficientas

IK (klimato) – klimato įtakos koeficientas

IK (vietovės) – vietovės įtakos koeficientas

DEGALŲ SAŃAUDŲ ĮTAKOS KOEFICIENTAI

Įtakos veiksnys	Koeficientas
Kovos įtakos koeficientai	
Persikėlimas, perdislokavimas ar judėjimas taikos metu, važiavimas kolona	1,1
Kovinių operacijų mieste metu	1,5
Per pratybas operacijos rajone	1,8
Kovinių vidutinio intensyvumo operacijų metu	2,1
Kovinių didelio intensyvumo operacijų metu	2,4
Klimato įtakos koeficientai	
Karštas klimatas (aukštesnė nei + 28° C temperatūra)	0,9
Vidutinis klimatas (nuo -5° C iki + 28° C)	1,0
Šaltas klimatas (nuo -5° C iki - 20° C)	1,3
Ypač šaltas klimatas (žemesnė nei - 20° C temperatūra)	1,5
Vietovės įtakos koeficientai	
Judėjimas lygumų keliais (įprastomis sąlygomis)	1,0
Judėjimas kalvų keliais	1,2
Judėjimas kalnų keliais	1,5
Judėjimas sunkaus pravažumo vietoje (bekele)	1,5
Nuvažiuojant per dieną daugiau kaip 200 km	2,0

TIEKIMO SISTEMOS

- **Stūmimo sistema** (Push system) – tiekimas pagal paprastai sunaudojamų atsargų normą.
- **Traukimo sistema** (Pull system) – tiekimas pagal paraiškas.

ATSARGŲ PAPILDYMO BŪDAI

Pristatymas per tiekimo punktą
(*Supply point*)

- Įrenk atskirų tiekimo klasių punktus.
- Suplanuok aprūpinimo kelius.
- Nurodyk padaliniams pasiimti atsargas patiems.

Pristatymas paskirstymo vienetų jėgomis
(*Unit distribution*)

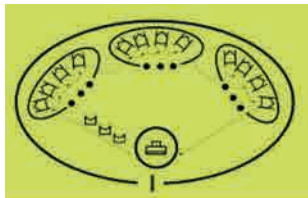
- Skirk kiekvienam padaliniiui atskirus tiekimo punktus.
- Suplanuok aprūpinimo kelius.
- Organizuok atsargų vežimą iki punkto.

Pristatymas tranzitu*(Throughput distribution)*

- Praleisk tarpinį ešeloną ir tiesiogiai paremk esminę užduotį atliekantį vienetą.
- Suplanuok aprūpinimo kelią.

Tiesioginis pristatymas

(*Tailgate resupply*)

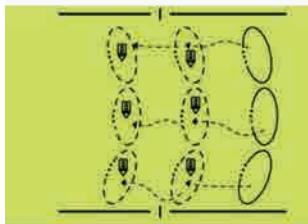
- Sulauk operatyvinės (mūšio) pauzės.
- Įsitikink, kad kolonai saugu vykti į kovos pozicijas.
- Kuo greičiau perkrauk atsargas į kovos mašinas.

Aprūpinimas pozicijose

(*In-position resupply*)

- Atnešk atsargas tiesiai į kovos poziciją.
- Nelauk operatyvinės (mūšio) pauzės.
- Neatitrauk karių iš pozicijų.
- Papildyk būtiniausiomis mūšiu tėti atsargomis.

Išankstinis aprūpinimas

(*Prestock resupply*)

- Iš anksto paslėpk atsargas atsarginėse pozicijose.
- Pasiimk tik tuo mūšio etapu reikalingas priemones, kitas palik atsarginėse pozicijose.
- Suplanuok atsitraukimo maršrutus.

Atsargų papildymas aprūpinimo punkte

(*Service station resupply*)

- Leisk padaliniams po vieną palikti mūšio pozicijas ir papildyti atsargas.
- Nustatyk atsargų papildymo laiką, eilę ir vietą.

APNL APRIBOJIMAI

	APNL 0	APNL 1	APNL 2	APNL 3	APNL 4	APNL 5
Priemonės						
Dujokaukė su filtru	Išduota ir nešiojama	Išduota ir nešiojama	Nešiojama	Nešiojama	Dėvima	Dėvima
Apsauginiai drabužiai	Pirmas komplektas parengtas, antras – aprūpinimo grandinėje	Išduoti ir nešiojami	Dėvimi	Dėvimi	Dėvimi	Dėvimi
Apsauginės pirštinės	Taip pat	Išduotos ir nešiojamos	Nešiojamos	Nešiojamos	Dėvimos	Dėvimos
Apsauginė avalynė	Taip pat	Išduota ir nešiojama	Nešiojama	Dėvima	Dėvima	Dėvima
Apsiaustas	Parengtas išduoti	Nešiojamas	Nešiojamas	Nešiojamas	Nešiojamas	*Dėvimas

* Apsiaustas dėvimas tik krentant radioaktyviosioms dulkelėms arba cheminių medžiagų aerozoliui.

ChBRB ATAŲ IŠPĖJAMIEJI SIGNALAI, ŽENKLAI

Pavojus	Ženklo forma ir spalva	Pagalbinė spalva	
		Ženkilai	Užrašo spalva
Radiologinė tarša		Nėra	Juoda
Biologinė tarša		Nėra	Raudona
Cheminė tarša		Nėra	Raudona

ChBRB

Pavojaus tipas	Garsiniai signalai	Ženklas
Oro antpuolio pavojus	<ul style="list-style-type: none"> - Stiprėjanti–silpnėjanti 1 min. sirena - Pasikartojantis signalas: 3 s garso ir 1 s tylos - Balsu: „Oro pavojus!“ 	
ChBRB aliarmas	<ul style="list-style-type: none"> - Stiprėjanti–silpnėjanti sirena: 3 kartus po 20 s - Trumpų signalų seka arba dažni smūgiai į metalą - Balsu: „Cheminis pavojus!“ - Balsu: „Radiacinis pavojus!“ - Signalinės raketos (geltona – raudona – geltona) 	
Pavojaus atšaukimas	- Nepertraukiamas 1 min. signalas	

• **ChBRB taršos ženklavimo ypatumai:**

- Garsinius signalus dubliuok ryšių priemonėmis.
- Išpėjamuosius ženklus kabink juosmens aukštyje.
- Ženklus atsuk į neužterštos (mažiau užterštos) zonos pusę.
- Ženklus statyk:
  - ant visų kelių,
  - bent 20 m atstumu nuo užterštos zonos,
  - po branduolinio sprogdimo – 1cGy/h vietose,
  - po radiacinės avarijos ar panaudojus radiologinį ginklą – 3 μGy/h vietose.

ChBRB STEBĖJIMO POSTO STEBĖTOJO ATMINTINĖ

	Branduolinis stebėtojas	Cheminis stebėtojas
Apranga		
ChBRB apsaugos priemonės – kaip ir kito personalo	X	X
Instruktažas		
Taktinė situacija	X	X
Posto vieta, maršrutas į jį ir atgal	X	X
Budėjimo pradžios ir pabaigos laikas	X	X
Naudojama aliarmavimo sistema		X
Stebėtojo vieta ir ką jis turi įspėti	X	X
Kam, kokių būdu ir kada stebėtojas turi raportuoti		X
Veiksmai vėjui pakeitus kryptį daugiau nei 45°	X	X
Prietaisų maitinimo elementų keitimas nustatytu laiku		X
Kitų stebėtojų vietas		
Išdėstymas		
Turi būti geras aplinkinis mūšio lauko matomumas	X	
Turi būti apsauga nuo branduolinio sproginimo veiksnių	X	
Įranga		
Aliarmavimo (įspėjimo) sistema		X
Laikrodis (su sekundmačiu)	X	X
Kampamatis	X	
Kompasas	X	X
Popierinis indikatorius		X
ChBRB pranešimo forma	X	X
Ryšių priemonės	X	X
Chem. medž. detektorius OWR-17 ir ChemPro100i		X
Žemėlapis	X	X
Žiūronai	X	X
Žibintuvėlis	X	X
Užrašų knygelė ir rašymo priemonės	X	X
Dozės galios matuoklis	X	
Rankinis meteor. matavimo prietaisas (neprivaloma)		X
Perduodama informacija		
5 s po cheminės atakos pavojaus signalas		X
Po signalo žodžiui informacija vadui (kas, kur, kaip, kokia forma)	X	X
Blyksnio ir garso laikas	X	X
Sprogimo, atakos laikas	X	X
Sprogimo, atakos tipas	X	X
Kryptis į debesį, į atakos vietą	X	
Debesies parametrai po B sproginimo H+5, H+10		X
OWR-17 ir ChemPro100i rodmensys	X	X
Siunčiamas ChBRB pranešimas		

DOZIMETRINĖ KONTROLĖ

Pagal LR higienos normą 73:2001 leistina metinė **apšvitis** dozė 1 mSv viršija metinę aplinkos efektingą dozę.

Sukauptoji dozė (cGy)	Jonizuojančiosios spinduliuotės poveikis	Rekomendacijos
0–0,05	0	<p>Įprastinė stebėseną (monitoringas), kad galima būtų įspėti apie pavojų.</p> <p>Individualioji dozimetrinių prietaisų rodmenų apskaita (IDPRA). Pradėti vykdyti atitinkamas stebėsenos užduotis.</p> <p>Atlikti IDPRA. Pradėti radiacinės situacijos apžvalgą, tęsti stebėsenos užduotis. Atlikti operacinius dozės kontrolinius matavimus.</p> <p>Atlikti IDPRA. Atnaujinti radiacinės situacijos apžvalgos duomenis ir tęsti stebėseną. Tęsti kontrolinius dozės matavimus. Vykdyti tik prioritetines užduotis.</p> <p>Atlikti IDPRA. Atnaujinti apžvalgos duomenis ir tęsti stebėseną. Tęsti kontrolinius dozės matavimus. Vykdyti tik kritines užduotis. Grįžus po operacijos atlikti medicininę apžiūrą.</p> <p>Atlikti IDPRA. Atnaujinti apžvalgos duomenis ir tęsti stebėseną. Tęsti dozės kontrolinius matavimus. Vykdyti tik kritines užduotis. Grįžus po operacijos atlikti medicininę apžiūrą.</p>
0,05–0,5	1A	
0,5–5	1B	
5–10	1C	
10–25	1D	
25–75	1E	
0	R0	<p>Nedidelė grėsmė – 75 cGy Vidutinė grėsmė – 100 cGy Kritinė grėsmė – 125 cGy</p> <p>Nedidelė grėsmė – jei $A+B \leq 75$ cGy Vidutinė grėsmė – jei $A+B \leq 100$ cGy Kritinė grėsmė – jei $A+B \leq 125$ cGy</p> <p>Bet koks tolesnis poveikis yra vertinamas kaip viršijantis nedidelės grėsmės lygį ($A+B \geq 75$ cGy) ir galintis viršyti vidutinės grėsmės lygį ($A+B \geq 100$ cGy).</p> <p>Kritinė grėsmė – jei $A+B \leq 125$ cGy. Bet koks tolesnis poveikis yra vertinamas kaip kritinė grėsmė ($A+B \geq 125$ cGy).</p>
0–75	R1	
75–125	R2	
> 125	R3	

KARO TOPOGRAFIJA

ATSTUMO IKI OBJEKTO NUSTATYMAS

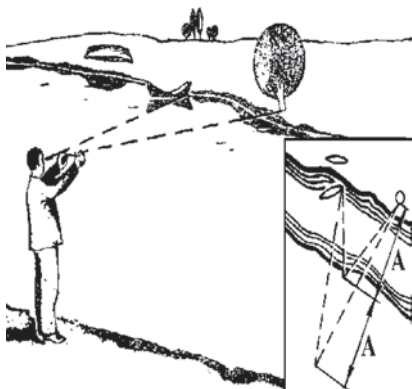
$$H / K \times 1000 = \text{atstumas iki objekto}$$

H – objekto aukštis / plotis (m)

K – kampas, kuriuo matomas daiktas, išmatuotas tūkstantosiomis

KLIŪTIES PLOČIO NUSTATYMAS ŽOLĖS STIEBU

1. Kitoje kliūtis pusėje pasirink du orientyrus.
2. Laikykit žolės stiebą ištiestomis rankomis taip, kad jo ilgis atitiktų atstumą tarp objektų.
3. Žolės stiebą sulenk per pusę ir eik atgal tol, kol jo ilgis atitiks atstumą tarp objektų.
4. Nueitas kelias bus lygus kliūtis pločiui.

ŠLAITO VIDUTINIO STATUMO NUSTATYMAS

$$100 \% \times \Delta H / \Delta h = \text{vidutinis šlaito statumas (\%)}$$

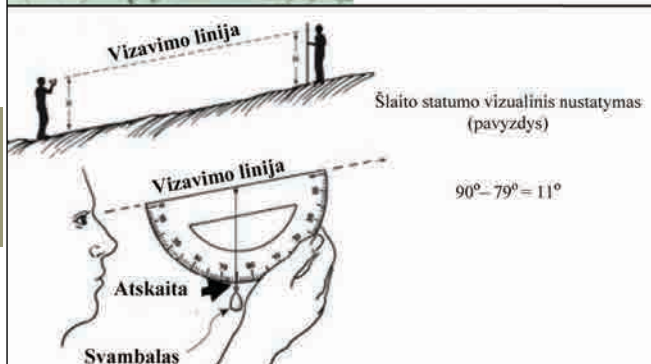
H – nagrinėjamų taškų lyginamasis aukštis $\Delta H = (H_1 - H_2)$

Δh – horizontalus atstumas tarp nagrinėjamų taškų vietovėje (m)

Šlaito statumo skaičiavimas (pavyzdys)

$$100 \% \times (190,1 - 150,6) / 160 = 24,7 \%$$

Šlaito statumo vizualinis nustatymas (pavyzdys)

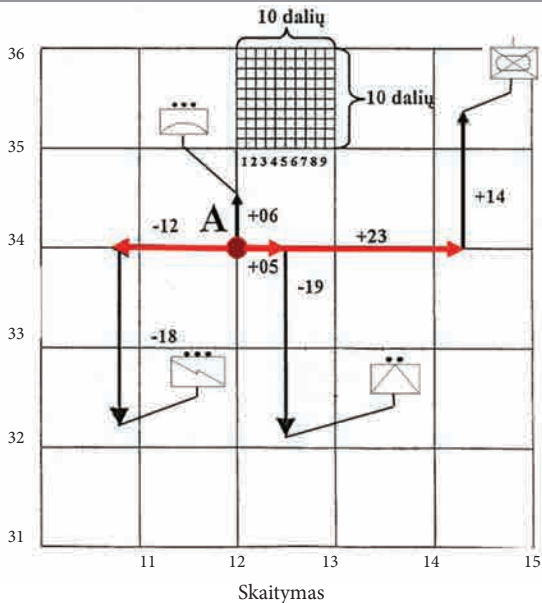
$$90^\circ - 79^\circ = 11^\circ$$

Šlaito statumas		Kiti ypatumai	Įtaka judėjimui
Proc.	Laipsn.		
10	9°	Ledas	Sulėtina ratinio transporto judėjimą
20	18°	Sniegas	
30	27°		Sustabdo daugumą ratinio transporto
45	40°		Sulėtina vikšrinio transporto judėjimą
60	54°		Sustabdo vikšrinio transporto judėjimą

KARO TOPOGRAFIJA

KOORDINAČIŲ KODAVIMAS

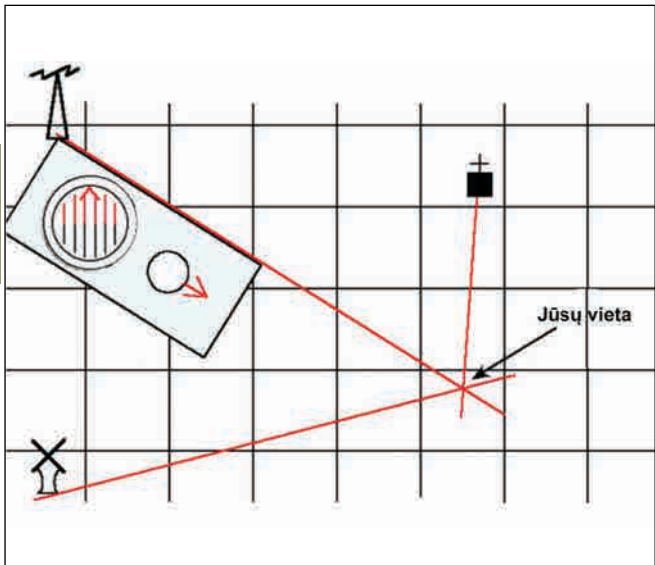

Objektas	Neužkoduotos koordinatės	Užkoduotos koordinatės	Skaitymas
	143 354	A+23+14	ALFA, plus, du ,trys, plus, vienas, keturi
	120 346	A+00+06	ALFA, plus, nulis, nulis, plus, nulis, šeši
	125 321	A+05-19	ALFA, plus, nulis, penki, minus, vienas, devyni
	108 322	A-12-18	ALFA, minus, vienas, du, minus, vienas, aštuoni

KARO TOPOGRAFIJA

BUVIMO VIETOS NUSTATYMAS TRIJŲ ATGALINIŲ AZIMUTŲ METODU

1. Surask vietovėje bent tris aiškiai atpažįstamus ir žemėlapyje pažymėtus objektus.
2. Išmatuok magnetinius azimutus į šiuos objektus.
3. Apskaičiuok ašinius azimutus į šiuos objektus.
4. Paversk ašinius azimutus atgaliniais ašiniais azimutais.
5. Žemėlapyje atgalinių azimutų kryptimi nubrėžk tieses nuo šių objektų.
6. Šių linijų susikirtimo vieta ir yra tavo vieta žemėlapyje.

GINKLUOTĖ IR ŠAUDYBA

GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ PRIEŽIŪRA

- Ginklą sutepk plonu tepalo sluoksniu.
- Po šaudymo iškart sutepk storu tepalo sluoksniu, po to išvalyk ir tepk plonai.
- Stenkis neištepti optikos prietaisų stiklų.

Ginklų

- Naudok grafitinį tepalą, nes įprastas užšąla esant -30°C .
- Tepk kuo mažiau.
- Saugok nuo smūgių – nuo šalčio plastikas tampa trapesnis.
- Nedelsdamas nuvalyk atsiradusį kondensatą.
- Uždenk vamzdžio žiotis lipnia plėvele, kad nepatektų sniego, neapledėtų.

Šaudmenų

- Keisk taikymo tašką, nes sumažėja kulkos greitis ir lėkimo nuotolis.
- Išišaudyk, jei lauke -20°C .

Sprogmenų / pirotechnikos

- Saugok nuo sniego – jis negali dengti dūminių užtaisų.
- Pasitikrink, ar granata neprišalo prie pirštinės, ir tik tada sviesk.
- Saugokis – granata gali sprogti vėliau nei įprastai.

ŠAUDMENŲ ŽYMĖJIMAS

Bandomasis – gamintojo bandymams atlikti – pilka tūta

Padegamasis – oro taikiniams naikinti – žydra kulka

Traseris – raudona / oranžinė / ruda kulka

Šarvamušis padegamasis – raudona ir aliuminio spalvos kulka

TAIKLIOJO ŠAUDYMO NUOTOLIAI

Ginkluotė

Ginklai	Taikliojo šaudymo nuotolis
Automatiniai šautuvai	
AK4MT	400
M14	460
M16	500
G36	500
Pistoletai	
COLTM1911A1	50
GLOCK	50
Pistoletai kulkosvaidžiai	
MP5	150
Kulkosvaidžiai	
FN MAG	1000
MG3	600
M2 Browning	1830
Snaiperiniai šautuvai	
FR F2	800
GOL SNIPER	1000
H&K MSG-90A1	1000
SAKO TRG22	800
BARRETT82 A1	2000
Prieštankiniai ginklai	
JAVELIN	2500
AT4	300
CG M3:	
Smoke 469C	1300
ILLUM 545C	2100
HEDP 502	500
HEAT 551	700
H&K GMG	2200
AG36	400
Minosvaidžiai ir artilerijos priemonės	
60 mm minosvaidis	3130
120 mm minosvaidis	7200
M50 haubica	11270
Prieslėktuvinių ginklų šaudymo nuotolis (min.; maks.) / aukštis	
STINGER	500/5500/3500
RBS70	300/7000/4000
m/48	12000/3000

Ginklai	Taikliojo šaudymo nuotolis
Automatiniai šautuvai	
AKM	400
AK-74	400
AS VAL	420
Pistoletai	
PM	50
ČZ75	50
Pistoletai kulkosvaidžiai	
PPS	150
UZI	200
Kulkosvaidžiai	
RPK	600
PKT/PKM	1500
KPVT	2000
DŠK	3500
NSV	2000
Snaiperiniai šautuvai	
ГРЛУ 6П29 (Винторез)	400
SVD	800
KSVK	1500
Prieštankiniai ginklai	
FAGOT	2000
RPG7	300
Minosvaidžiai ir artilerijos priemonės	
2b11 120 mm	7200
2b14 82 mm	3922
MSTA-S	28900
2S1 Gvozдика	15200
Prieslėktuvinių ginklų šaudymo nuotolis (min.; maks.) / aukštis	
STRELA 2	3600 /1500
IGLA S	6000
Tankai ir šarvuočiai	
BMP 3	3000
T72 M	5000
T80	5000
T90	5000

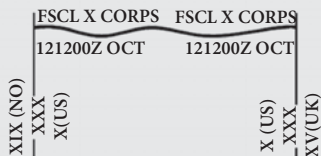
UGNIES PARAMOS KOORDINAVIMO RIEMONĖS (FSCM – FIRE SUPPORT COORDINATION MEASURES)

LEIDŽIAMOSIOS PRIEMONĖS (PERMISSIVE MEASURES)

PARAMOS UGNIMI KOORDINAVIMO LINIJA (FIRE SUPPORT COORDINATION LINE)

Skirta tarp sausumos, oro ir jūrų komponentų nesuderintai ugniai paleisti.

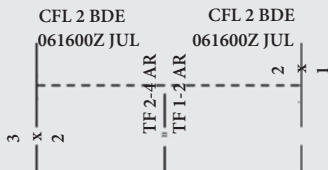
Lygmuo: divizija, korpusas ir aukštesni vienetai.

SUDERINTOSIOS UGNIES LINIJA (COORDINATED FIRE LINE)

Skirta taikiniui greitai sunaikinti, kad kiekvienu atveju nereikėtų derinti veiksmų.

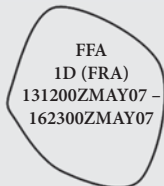
Lygmuo: batalionas, brigada, divizija.

UGNIES RAJONAS / ZONA (FREE FIRE AREA)

Skirta orlaiviams numesti nepanaudotą amuniciją.

Lygmuo: divizija, korpusas.

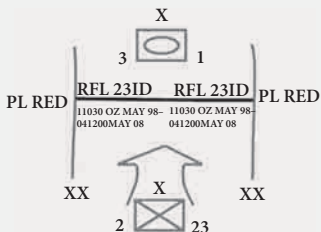

RIBOJAMOSIOS PRIEMONĖS (RESTRICTIVE MEASURES)

RIBOJAMOSIOS UGNIES LINIJA (RESTRICTIVE FIRE LINE)

Linija, nustatyta tarp dviejų savųjų pajėgų, kai vienos ar abejos pajėgos manevruoja. Tai taikoma visiems ginklams, taip pat jų poveikiui. Šaudyti per liniją galima tiktai suderinus veiksmus su atitinkamu vadu.

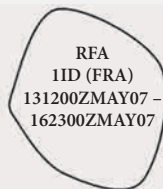
Lygmuo: kuopa, batalionas, brigada, divizija, korpusas.

RIBOJAMOSIOS UGNIES RAJONAS (RESTRICTIVE FIRE AREA)

Skirtas ugniai (ar tam tikrai amunicijai) rajone riboti, atsižvelgiant į atliekamas ar suplanuotas operacijas.

Lygmuo: kuopa, batalionas, brigada, divizija, korpusas.

SAUGUMO ZONA (NO-FIRE AREA)

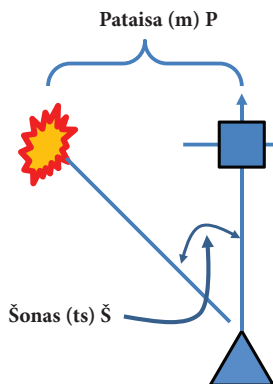
Skirta rajonui nuo apšaudymo ir kitokio ginklų poveikio apsaugoti, prieš tai negavus leidimo.

Lygmuo: batalionas, brigada, divizija, korpusas.

NETIESIOGINĖS UGNIES IŠKVIETIMAS

IŠIŠAUDYMO PROCEDŪROS

PAVYZDYS:

Atstumas iki taikinio $A = 2,5$ km

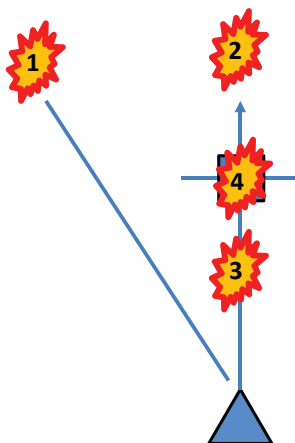
Stebimas šonas $\check{S} = 20$ ts

$P = 2,5 \times 20 = 50$ m

Pataisa „**50 metrų dešiniau**“

Atstumas (km) A

$$P = \check{S} \times A$$

SIEKSNIATIVIMAS

Pirmiausia ugnis **koreguojama į šoną**, kad smūgio taškas atsidurtų stebėjimo linijoje (iš 1 į 2).

Po to **sieksniuojama**, kad smūgio taškas atsidurtų taikinio rajone (iš 2 į 3 ir 4) (**400 m – 200 m – 100 m sieksniais**).

Ginkluotė

ŠAUDYMAS BE IŠIŠAUDYMO (UTM)

Šaudymas be išišaudymo (UTM)

- (Šaukinys), aš (šaukinys), ugnies uždavinys (*batalionui / baterijai / minosvaidžių br.*), klausau.
– (Šaukinys), aš (šaukinys), siųsk ugnies uždavinį (*batalionui / baterijai / minosvaidžių br.*), klausau.
- (Koord.), (koks priešas), (pagal komandą / be komandos), (kiekis) salvės (ore / uždelstojo veikimo / ICM), klausau.
– (Koordinatės), (koks priešas), (pagal komandą / be komandos), (kiekis) salvės (ore / uždelstojo veikimo / ICM), lauk.
- „(Šaukinys), aš (šaukinys), tavo ugnies uždavinio Nr. (skaičius).
– (Šaukinys), aš (šaukinys), mano ugnies uždavinio Nr. (skaičius).
- Ugnies uždavinys (*batalionui / baterijai / minosvaidžių br.*), (kiekis) salvės, lauk ....(kiekis) salvės (-ių), klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. (skaičius), (kiekis) salvės (-ių), lauk.
- Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), priešas (poveikis priešui), (kairė / dešinė), (kiekis) tūkstantųjų, aukštis (metrai), atstumas (metrai), klausau.
– Užrašau, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), priešas (poveikis priešui), (kairė / dešinė), (kiekis) tūkstantųjų, aukštis (metrai), atstumas (metrai), supratau, pabaiga.

$$P = \check{S} \times A$$

ŠAUDYMAS BE IŠIŠAUDYMO (UTM)

Šaudymas be išišaudymo (UTM)

- MI, aš SI, ugnies uždavinys (minosvaidžių br.) klausau.
– SI, aš MI, siųsk ugnies uždavinį minosvaidžių br., klausau.
- 2856 6539, išsilaipinę pėstininkų skyrius, be komandos, 5 salvės ore, klausau.
– 2856 6539, išsilaipinę pėstininkų skyrius, be komandos, 5 salvės ore, lauk.
- SI, aš MI, tavo ugnies uždavinio Nr. 1.
– MI, aš SI, mano ugnies uždavinio Nr. 1.
- Ugnies uždavinys Nr. 1 minosvaidžių br., 5 salvės, lauk .....
5 salvės, klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. 1, 5 salvės, lauk.
- Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. 1, priešas suvaržytas, kairė 70 m, dešinė 30 m, aukštis geras, atstumas geras, klausau.
– Užrašau, ugnies uždavinys Nr. 1, priešas suvaržytas, kairė 70 m, dešinė 30 m, aukštis geras, atstumas geras, pabaiga.

$$P = \check{S} \times A$$

ŠAUDYMAS SU IŠIŠAUDYMU SIEKSNIUOJANT (UTM)

1. – (Šaukinys), aš (šaukinys), ugnies uždavinys (batalionui / baterijai / minosvaidžių br.), klausau.
– (Šaukinys), aš (šaukinys), siųsk ugnies uždavinį (batalionui / baterijai / minosvaidžių br.), klausau.
2. – (Koord.), (ašinins azimutas), (koks priešas), (pagal komandą / be komandos), (kiekis) salvės (-ių) (ore/uždelstojo veikimo / ICM), išišaudymas, klausau.
– (Koordinatės), (ašinins azimutas), (koks priešas), (pagal komandą / be komandos), (kiekis) salvės (-ių) (ore / uždelstojo veikimo / ICM), išišaudymas, lauk.
3. – (Šaukinys), aš (šaukinys), tavo ugnies uždavinio Nr. (skaičius).
– (Šaukinys), aš (šaukinys), mano ugnies uždavinio Nr. (skaičius).
4. – Ugnies uždavinys (batalionui / baterijai / minosvaidžių br.), (kiekis) salvės (-ių), lauk ..... (kiekis) salvės (-ių), klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. (skaičius), (kiekis) salvės (-ių), lauk.
5. – Dešiniau / kairiau (atstumas metrais), išišaudymas, klausau.
– Dešiniau / kairiau (atstumas metrais), išišaudymas, lauk.
6. – Salvė, klausau.
– Salvė, lauk.
7. – Perlėkis / neprielėkis (atstumas metrais), išišaudymas, klausau.
– Perlėkis / neprielėkis (atstumas metrais), išišaudymas, lauk.
– Salvė, klausau.
8. – Dešiniau / kairiau (atstumas metrais), perlėkis/ neprielėkis (atstumas metrais), kaunamasis šaudymas, klausau.
– Dešiniau / kairiau (atstumas metrais), perlėkis / neprielėkis (atstumas metrais), kaunamasis šaudymas, lauk.
9. – (Kiekis) salvės (-ių), lauk ..... (kiekis) salvės (-ių), klausau.
– (Kiekis) salvės (-ių), lauk.
10. – Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), priešas (poveikis priešui), dešiniau / kairiau (kiekis) tūkstantųjų, aukštis (metrai), atstumas (metrai), klausau.
– Užrašau, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), priešas (poveikis priešui), (kairė / dešinė) (kiekis) tūkstantųjų, aukštis (metrai), atstumas (metrai), supratu, pabaiga.

P = Š x A

ŠAUDYMAS SU IŠIŠAUDYMU SIEKSIUOJANT (UTM)

1. – MI, aš SI, ugnies uždavinys baterijai, klausau.
– SI, aš MI, siųsk ugnies uždavinį baterijai, klausau.
2. – 2233 3322, 58–00, valdymo šarvuotis, be komandos, 10 salvių ICM, iššaudymas, klausau.
– 2233 3322, 58–00, valdymo šarvuotis, be komandos, 10 salvių ICM, iššaudymas lauk.
3. – SI, aš MI, tavo ugnies uždavinio Nr. 5.
– MI, aš SI, mano ugnies uždavinio Nr. 5.
4. – Ugnies uždavinys baterijai, 10 salvių, lauk ..... 10 salvių, klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. 5, 10 salvių, lauk.
5. – Dešiniau 200 m, iššaudymas, klausau.
– Dešiniau 200 m, iššaudymas, lauk.
6. – Salvė, klausau.
– Salvė, lauk.
7. – Perlėkis 400 m, iššaudymas, klausau.
– Perlėkis 400 m, iššaudymas, lauk.
– Salvė, klausau.
8. – Kairiau 100 m, neprielėkis 50 m, kaunamasis šaudymas, klausau.
– Kairiau 100 m, neprielėkis 50 m, kaunamasis šaudymas, lauk.
9. – 10 salvių, lauk ..... 10 salvių, klausau.
– 10 salvių, lauk.
10. – Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. 5, priešas sunaikintas, dešinė 50 m, kairė 50 m, aukštis geras, neprielėkis 50 m, klausau.
– Užrašau, ugnies uždavinys Nr. 5, priešas sunaikintas, dešiniau 30 tūkst., kairiau 30 tūkst., aukštis geras, neprielėkis 50 m, supratau, pabaiga.

P = Š x A

GREITOJI DŪMŲ UŽDANGA (UTM)

– (Šaukinys), aš (šaukinys), siųsk greitosios dūmų uždangos ugnies uždavinį, klausau.

2. – (Dviejų taškų koord.), (ašinis azimutas), (koks priešas), įsišaudymas (skeveldriniais / fosforiniais), (kiekis) salvės (-ių) fosforiniais (pagal komandą), įsišaudyk, klausau.

– (Dviejų taškų koord.), (ašinis azimutas), (koks priešas), įsišaudymas (skeveldriniais / įšaudomaisiais su fosforu), (kiekis) salvės (-ių) įšaudomųjų su fosforu (pagal komandą), įsišaudymas, lauk.

3. – (Šaukinys), aš (šaukinys), tavo ugnies uždavinio Nr. (skaičius).

– (Šaukinys), aš (šaukinys), mano ugnies uždavinio Nr. (skaičius).

4. – Ugnies uždavinys Nr. (skaičius), (kiekis) salvės (-ių), lauk ..... (kiekis) salvės (-ių), klausau.

– Ugnies uždavinio Nr. (skaičius), (kiekis) salvės (-ių), lauk.

5. – Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), dūmai veiksmingi / neveiksmingi, priešas (poveikis priešui), klausau.

– Stok, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), dūmai veiksmingi / neveiksmingi, priešas (poveikis priešui), supratau, pabaiga.

P = Š x A

GREITOJI DŪMŲ UŽDANGA (UTM)

1. – MI, aš SI, greitosios dūmų uždangos ugnies uždavinys, klausau.
– SI, aš MI, siųsk greitosios dūmų uždangos ugnies uždavinį, klausau.
2. – 2546 6589 2546 6500, 63–00, išsilaipinęs skyrius, išišaudymas skeveldriniais, 10 salvių fosforiniais, pagal komandą, išišaudyk, klausau.
– 2546 6589 2546 6500, 63–00, išsilaipinęs skyrius, išišaudymas skeveldriniais, 10 salvių fosforiniais, pagal komandą, lauk.
3. – SI, aš MI, tavo ugnies uždavinio Nr. 3.
– MI, aš SI, mano ugnies uždavinio Nr. 3.
4. – Ugnies uždavinys Nr. 3, 1 salvė, lauk ..... 10 salvių, klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. 3, 10 salvių, lauk.
5. – Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. 3, dūmai veiksmingi, priešas apakintas, klausau.
– Stok, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. 3, dūmai veiksmingi, priešas apakintas, supratau, pabaiga.

$$P = \check{S} \times A$$

ŠVIEČIAMASIS ŠAUDYMAS (UTM)

- (Šaukinys), aš (šaukinys), šviečiamosios ugnies uždavinys (batalionui / baterijai / minosvaidžių br.), klausau.
– (Šaukinys), aš (šaukinys), siųsk šviečiamosios ugnies uždavinį (batalionui / baterijai / minosvaidžių br.), klausau.
- (Koord.), (ašinis azimutas), (priešas), (pagal komandą / be komandos), (vienas centras / du centrai į plotį / du centrai į gylį / keturi centrai), apšviesti (kelioms) minutėms, (šauk / du kartus šauk / įsišaudyk), klausau.
– (Koord.), (ašinis azimutas), (priešas), (pagal komandą / be komandos), (vienas centras / du centrai į plotį / du centrai į gylį / keturi centrai), apšviesti (kelioms) minutėms, (šauk / du kartus šauk / įsišaudyk), lauk.
- (Šaukinys), aš (šaukinys), tavo ugnies uždavinio Nr. (skaičius).
– (Šaukinys), aš (šaukinys), mano ugnies uždavinio Nr. (skaičius).
- Ugnies uždavinys (Nr.), (kiekis) salvės (-ių), lauk ..... (kiekis) salvės (-ių), klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. (skaičius), (kiekis) salvės (-ių), lauk.
- Dešiniai / kairiau (atstumas metrais), perlėkis / neprielėkis (atstumas metrais), aukščiau / žemiau (atstumas metrais), vienu šūviu / dviem šūviais / įsišaudyk, klausau.
– Dešiniai / kairiau (atstumas metrais), perlėkis / neprielėkis (atstumas metrais), aukščiau / žemiau (atstumas metrais), vienu šūviu / dviem šūviais / įsišaudyti, lauk.
- Vienas šūvis / du šūviai, įsišaudoma, klausau.
– Vienas šūvis / du šūviai įsišaudymas, lauk.
- Kaunamasis šaudymas, klausau.
– (Kiekis) salvių, lauk ..... (kiekis) salvės (-ių), klausau.
– (Kiekis) salvės (-ių), lauk.
- Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), apšvietimas geras / blogas, priešas (poveikis priešui), klausau.
– Užrašau, ugnies uždavinys Nr. (skaičius), apšvietimas (geras / blogas), priešas (poveikis priešui), supratau, pabaiga.

P = Š x A

ŠVIEČIAMASIS ŠAUDYMAS (UTM)

1. – MI, aš SI, šviečiamosios ugnies uždavinys minosvaidžių br., klausau.
– *SI*, aš *MI*, siųsk šviečiamosios ugnies uždavinį minosvaidžių br., klausau.
2. – 2654 7890, 23–30, inžinerinė užtvara, pagal komandą, du centrai į plotį, apšviesti 3 minutėms, šauk, klausau.
– *2654 7890*, *23–30*, *inžinerinė užtvara*, *pagal komandą*, *du centrai į plotį*, apšviesti *3* minutėms, *šauk*, lauk.
3. – *SI*, aš *MI*, tavo ugnies uždavinio Nr. 7.
– MI, aš SI, mano ugnies uždavinio Nr. 7.
4. – Ugnies uždavinio Nr. 7, 1 salvė, lauk ..... 3 salvės, klausau.
– Ugnies uždavinio Nr. 7, 3 salvės, lauk.
5. – Kairiau 300 m, vienu šūviu, klausau.
– Kairiau 300 m, vienu šūviu įsišaudyti, lauk.
6. – Vienas šūvis, įsišaudoma, klausau.
– Vienas šūvis, įsišaudoma, lauk.
7. – Kaunamasis šaudymas, klausau.
– 1 salvė, lauk ..... 3 salvės, klausau.
– 3 salvės, lauk.
10. – Šaudymo pabaiga, užrašyk, ugnies uždavinys Nr. Z, apšvietimas geras, priešas apšviestas, klausau.
– Užrašau, ugnies uždavinys Nr. Z, apšvietimas geras, priešas apšviestas, supratau, pabaiga.

KLIŪTYS

KLIŪČIŲ KLASIFIKACIJA

1. GAMTINĖS (*Natural*)

- ▶ Ežerai, pelkės, upės, šaltiniai, kriokliai
- ▶ Nuokalnės, įkalnės, šlaitai, kalnai, kalvos
- ▶ Džiunglės, miškas, dykuma

2. KULTŪRINĖS (*Cultural*)

- ▶ Dirbtiniai ežerai, tvenkiniai, kanalai, užlieti laukai
- ▶ Iškasos ir pylimai palei kelius, geležinkelius, dambos
- ▶ Pastatai, tvoros, bokštai, apgyvendinta vietovė

EGZISTUOJANČIOS (*Existing*)

KLIŪTYS

DIRBTINĖS (*Reinforcing*)

1. TAKTINĖS (*Tactical*) – skirtos įtakai priešojamam judėjimui daryti, pajėgoms telkti ir grupuoti.

TIESIOGINĖS

(*Directional*)

Planuojamos mažiausiai bataliono (užduoties vykdymo pajėgų) lygmeniu. Jas įrengia inžinerijos padaliniai, naudodami spec. techniką.

SITUACINĖS

(*Situational*)

Planuojamos ir, jei galima, paruošiamos prieš prasidedant operacijai.

REZERVINĖS

(*Reserve*)

Joms įrengti reikalingas vado įgaliojimas. Šios kliūtys paprastai planuojamos ir ruošiamos pasirengimo operacijai metu.

2. APSAUGINĖS (*Protective*) – įrengiamos tam, kad apsaugotų karius, ginkluotę, atsargas ir karinius objektus nuo priešojamų atakų ir kitų grėsmių.

NESUPLANUOTOS (*Hasty*)

Būrio ir kuopos dydžio padaliniai įrengia šias kliūtis tam, kad apsisaugotų nuo priešojamų galutinės atakos.

SUPLANUOTOS (*Deliberate*)

Įrengiamos prie atramos punktų ar ilgalaikės dislokacijos vietose (pvz., stabilizavimo operacijos metu).

KLIŪTYS

3. TRIKDOMOSIOS (*Nuisance*)

- ▶ Gali būti naudojamos minos, išdėstytos nestandartine tvarka.
- ▶ Gali būti nedengiama ugnimi.
- ▶ Priverčia priešą atitraukti dėmesį.
- ▶ Dezorganizuoja priešą, ardo jo pajėgas, neleidžia jam pasinaudoti tam tikra vietoje arba maršrutu.

4. APGAULINGOSIOS (*Phony*)

- ▶ Padeda nuo priešų nuslėpti tikrąsias, įrengtas, kliūtis.
- ▶ Kompensuoja išteklių trūkumą.
- ▶ Gali būti derinamos su kitomis įrengtomis kliūtimis.
Pvz., minų laukas žymimas ten, kur nėra įrengtas.

PAVIENĖS KLIŪTYS

- ▶ **Sprogstamosios** (*Demolition obstacles*) – sprogdinami tiltai, didelės sproginų duobės keliuose, medžių užvartos ir kt.
- ▶ **Nesprogstamosios** (*Constructed obstacles*) – vielų užvartos, tetraedrai ir „ežiai“, prieštankiniai grioviai ir kt.
- ▶ **Minos** (*Land mines*) – minų grupės ir minos, dedamos nuotolinio minavimo sistemomis.
- ▶ **Improvizuotosios** (*Improvised obstacles*) – pastatų griuvėsiai, valdomasis užtaisų sprogdinimas, vietovės užtvindymas ir t. t.
- ▶ **Sudėtinės** (*Complex obstacles*) – įvairūs kelių tipų kliūčių deriniai.

KLIŪTIES EFEKTAS

Sutelkiant ugnies priemonių ir kliūtis poveikį pasiekiamas efektas:

SKALDOMASIS (*Disrupt*) – ardo priešų pajėgas ir lėtina judėjimo spartą, priverčia jį sugaišti daugiau laiko, panaudoti kliūčių įveikimo priemones kuo anksčiau ir suskaldyti ataką į jam nepalankias dalis.

NUKREIPIAMASIS (*Turn*) – nukreipia priešų pajėgų judėjimą iš vienos priartėjimo krypties į gretimą arba į sutelktosios ugnies barą.

STABDOMASIS (*Fix*) – priverčia atakuojantį priešą judėti lėčiau tam tikrame rajone, dažniausiai sutelktosios ugnies bare.

BLOKUOJAMASIS (*Block*) – stabdo atakuojantį priešą tam tikra priartėjimo kryptimi arba neleidžia jam išeiti iš sutelktosios ugnies baro.

KLIŪČIŲ ĮVEIKIMO PAGRINDAI

Slopink (*Suppress*)

Neleisk priešui naudoti efektyvios ugnies prieš perėjas rengiančius ir per jas judančius padalinius bei jų stebėti.

Paslėpk (*Obscure*)

Naudok dūmų uždangas ir kitokias priemones, neleidžiančias nustatyti tikslios kliūties įveikimo vietos, perėjos įrengimo ir kliūties kirtimo laiko.

Apsaugok (*Secure*)

Apsaugok nuo priešo avanpostų, ugnies pozicijų ir vykdančių stebėjimą kliūties rajone padalinių. Turi būti izoliuota kliūties įveikimo vieta, naikinamos priešo rezervo pajėgos ir paleidžiama atsakomoji ugnis.

Parenk perėjas (*Reduce*)

Aptik kliūtį ir tiksliai nustatyk jos ribas, pranešk apie tai draugiškiems padaliniams, įrenk perėjas, jas patikrink ir tinkamai pažymėk.

Sunaikink priešą (*Assault*)

Sunaikink priešą priešingoje kliūties pusėje.

Sunaikink priešą, kuris gali stebėti perėjas per kliūtį, paleisti tiesioginę ir koordinuoti netiesioginę ugnį perėjų vietose.

PAJĖGŲ SUSKIRSTYMAS KLIŪČIAI ĮVEIKTI

(*Breaching organization*)

PARAMOS GRUPĖ (*Support force*)

Neleidžia priešui naudoti tiesioginės ir netiesioginės ugnies prieš draugiškas pajėgas ir trikdyti kliūties įveikimo operacijas.

Galima sudėtis: sustiprintas skyrius arba visas pėstininkų būrys.

PRALAUŽIMO GRUPĖ (*Breach force*)

Remia šturmo grupės kliūties kirtimą rengiant perėjas per kliūtį, jas tikrinant (jei reikia) ir žymint.

Galima sudėtis: inžinerijos padaliniai, kliūties įveikimo priemonės. Visas pėstininkų būrys gali veikti kaip šios grupės dalis.

ŠTURMO GRUPĖ (*Assault force*)

Juda per įrengtą perėją į tolimąjį kliūties kraštą ir užima poziciją. Grupės pagrindinė užduotis – sunaikinti priešą ir užimti (*seize*) vietovę tolimajame kliūties krašte.

Galima sudėtis: ši grupė turi būti pakankamo dydžio, kad užimtų prasiveržimo vietą. Kовinės galios santykis prasiveržimo vietoje – 3:1.

KLIŪTIES ĮVEIKIMO PLANAVIMO SEKA (BŪRIO VADO)

Būrio vadas gali savarankiškai planuoti, kaip bus įveikiamos vielų užtvaros, minų laukai, tranšėjos ir sprogimų duobės, naudodamas atgalinio planavimo būdą šia seka:

1. Veiksmai objekte.
2. Šturmo grupės sudėtis ir dydis.
3. Perėjų dydis ir skaičius.
4. Saugos ir pralaužimo grupės dydis ir sudėtis.
5. Paramos grupės dydis ir sudėtis.

VIELŲ UŽTVAROS ĮVEIKIMAS (*Wire obstacle reduction*)

VIELŲ NUKIRPIMO BŪDAS

Kai reikia slapta priartėti

- ▶ Kirpti tik apatines vielas, kad priešas nepastebėtų tarpo.
- ▶ Vielos kerpamos prie kuoliuko.

Kerpant pjaunamąją vielą
(*Concertina*):

- ▶ Nukirpk vielą ir ją pritvirtink taip, kad būtų pakankamai vietos prašliaužti pro kliūtį arba po ją.

SPROGDINIMO BŪDAS

Kai svarbu ją įveikti greitai

- ▶ Naudojamas pailgas sprogstamasis užtaisas (pvz., *Bangalore torpedo*).
- ▶ Užtaisas tvirtinamas ant medinės lentos (ilgintuvo), kad būtų lengviau įstatyti jį į kliūtį.
- ▶ Po sprogimo nukerpamos vielos, kurios nebuvo sugadintos sprogimo.

Įveikimo seka

- 1 Išvalyk perėją.
Minos turi būti pažymėtos arba neutralizuotos.
- 2 Apsaugok tolimąjį minų lauko kraštą.
Saugos grupė kerta minų lauką ir saugo tolimąjį jo kraštą.
- 3 Likusi padalinio dalis kerta minų lauką.

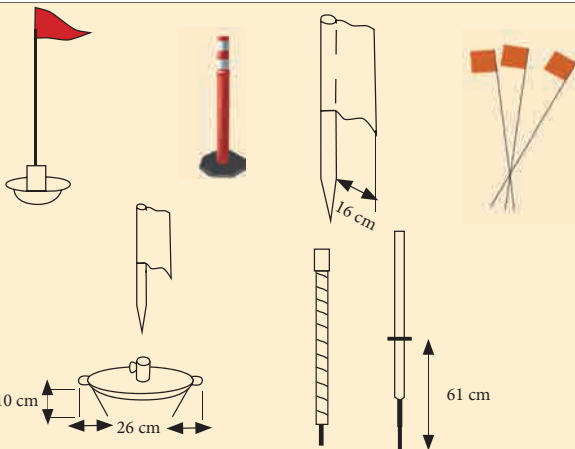
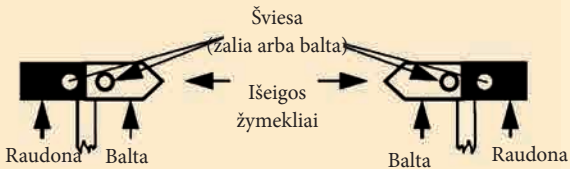
PERĖJOS ŽYMĖJIMAS

Standartiniai žymekliai

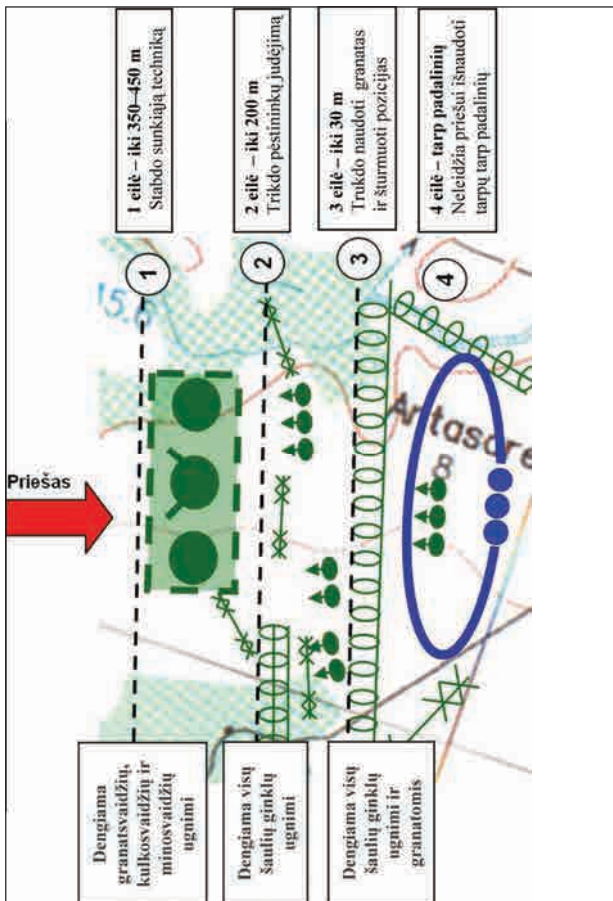
ŠVIESIUOJU PAROS METU

TAMSIUOJU PAROS METU

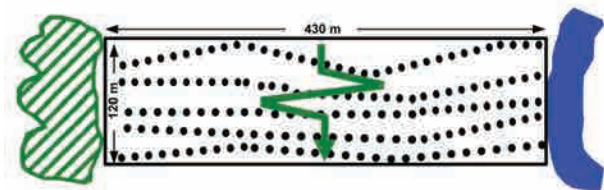
BŪRIO GYNYBOS KLIŪČIŲ
SISTEMOS PAVYZDYS

NESTANDARTINIO MINŲ LAUKO ĮRENGIMAS

Jei planuojami rengti nestandartinį ML, naudok šį skaičiavimo metodą:

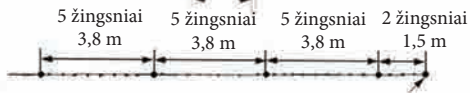
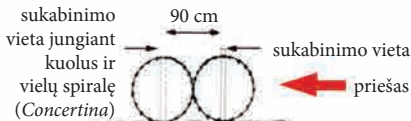
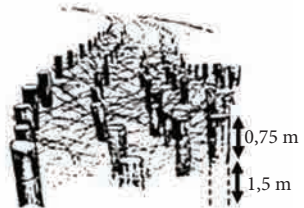
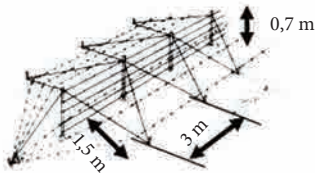
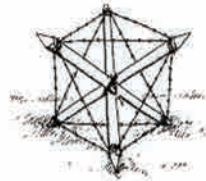
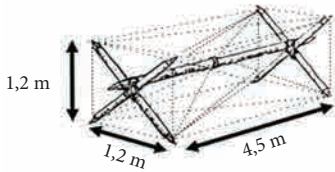
Charakteristikos	Skaldantis	Stabdantis	Nukreipiantis	Blokuojantis
Efektos simbolis				
Priestankinių minų linijinis tankis	0,4–0,5	0,5–0,6	0,9–1,1	1,1 <
Tarpai tarp minų	4–10 m			
Aptvaras nuo minų eilės	>15 m			

- 1) Apskaičiuok minų skaičių pagal linijinį minų tankį: ML plotį padaugink iš ML tankio ir suapvalink į didesnę pusę, pvz., $430 \times 0,6 = 258$ minos.
- 2) Apskaičiuok minų kiekį vienoje eilėje (apvalink į didesnę pusę): ML plotį padalink iš pasirinkto atstumo tarp minų, pvz., $430 / 7 = 61,4 \approx 62$ minos eilėje.
- 3) Apskaičiuok minų eilių skaičių (apvalink į didesnę pusę): gautą minų skaičių padalink iš minų skaičiaus vienoje eilėje, pvz., $258 / 62 = 4,16 \approx 5$ eilės.
- 4) Apskaičiuok minų skaičių visame ML, pridėk 10 %: minų skaičių vienoje eilėje padaugink iš eilių skaičiaus ir iš 1,1, pvz., $62 \times 5 = 310 \times 1,1 = 341$ mina.
- 5) Apskaičiuok aptvaro perimetro ilgį: ML plotį padaugink iš 2, pridėk 2 ML gylį, padauginą iš 2, pridėk 8, padaugink atstumą nuo minų eilės iki aptvaro, padauginą iš 8, pridėk 40 %, pvz., $2 \times 430 + 2 \times 120 + 8 \times 20 \times 1,4 = 1764$ metrai.
- 6) Apskaičiuok aptvarui reikalingą vielos kiekį: ML aptvaro perimetrą padalink iš vielų spiralės rulono ilgio ir pridėk 10 %, arba ML aptvaro perimetrą padalink iš standartinės spygliuotos vielos rulono ilgio ir pridėk 10 %, pvz., $1764 / 15,2 \times 1,1 = 127,6 \approx 128$ rulonai arba $1764 / 400 \times 1,1 = 4,8 \approx 5$ rulonai.

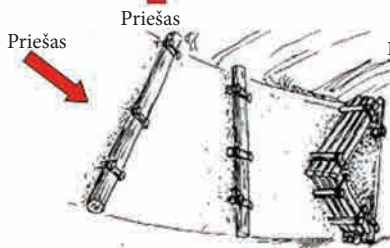
KLIŪTYS

KLIŪČIŲ PAVYZDŽIAI

Karo
inžinerija

KLIŪTYS

Priešas

Priešas

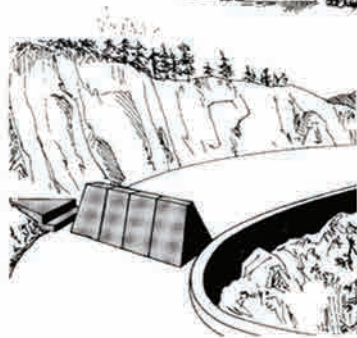
1,5 m

1,8 m

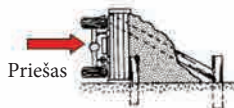
Priešas

Priešas

Priešas

Priešas

KLIŪTIES PRIĖMIMAS IR PERDAVIMAS

Pagrindiniai procedūros principai:

Kliūtį perduodantis padalinys

- atsakingas už visos informacijos perdavimą ir paramą kliūtį perimančiam padaliniiui;
- gali kliūtį perimančiam padaliniiui skirti jos valdymui ir saugumui užtikrinti savo personalo;
- gali keisti kliūtį, kad ji geriau atitiktų perimančiojo padalinio planus.

Kliūties perdavimo fazės:

- Kontaktų užmezgimas ir koordinavimas (žr. STANAG 2989).
- Planavimas ir pasiruošimas (žr. STANAG 2989).
- Kliūties perdavimas ir priėmimas (žr. Atmintinę).

KLIŪTIES PERDAVIMO PROCEDŪROS

Bendra informacija:

1. Priimančiojo ir perduodančiojo padalinių vadų prisistatymas ir tapatybių patikrinimas.
2. Taktinės situacijos pristatymas:
  - Vietovė.
  - Priešas.
  - Draugiškosios pajėgos.
  - Informacija apie paskutinį draugiškųjų padalinių vienetą, kuris pereis kliūtį.
  - Informacija, kas duos įsakymą uždaryti perėją (susprogdinti kliūtį).
  - Informacija, kokiomis priemonėmis reikės uždaryti perėją (susprogdinti kliūtį)?

3. Informacija apie kliūtį:

3 a. Perduodant minų lauką:

- Žymėjimo formuliare paaiškinimas.
- Lauko tipas ir ribos.
- Eilių skaičius ir jų žymekliai.
- Minų tipai ir skaičius.
- Sunaikinimo laikas.
- Perėjų plotis ir jų žymėjimas.
- Aptvarai ir ML ženklai.
- Minos, įtaisai perėjoms uždaryti, jų saugojimo vieta.
- Perėjos uždarymo procedūros ir trukmė.
- Formuliaro perdavimas.

3 b. Perduodant sprogdinamą kliūtį:

- Kliūties tipas.
- Užtaisų tvirtinimo būdas.
- Sužadinamo tinklo tipas ir vietos.
- Atsarginis sužadinamas tinklas.
- Sprogdintojo vieta.
- Esamas kliūties parengimo lygis.
- Lygių keitimo procedūros ir trukmė.
- Sprogdinimo procedūra ir jos trukmė.
- Sprogdinimo įsakymo perdavimas ir žymėjimų paaiškinimas.

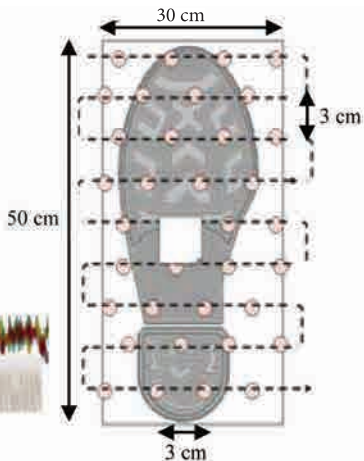
4. Judėjimo kontrolės priemonės.

5. Perdavimo ir priėmimo rašytinis fiksavimas (vienetai, laikas, data, pavardės).

6. Pranešimai saugai, vadovybei apie kliūties priėmimą ir perdavimą.

MINOS

- Durk 30–45° kampu.
- Durk iki 10 cm į gruntą.
- Badyk kas 3 cm.
- Badyk pėdos plotą.

ĮSPĖK	- Sustabdyk ir įspėk kitus karius.
PRANEŠK	- Pranešk vadui. - Nusiųšk raportą. - Iškviesk išminuotojus.
PAŽYMĖK	- Pažymėk incidento vietą.
PATIKRINK IR APSAUGOK	- Atlik patikrinimo procedūras. - Saugok vietą, kol atvyks specialistai.
EVAKUOK SUŽEISTUOSIUS	Rask saugų ir patikrintą kelią. Suteik pirmąją medicinos pagalbą.
PASTABA	- Tikrindamas prieigas saugokis atotampų ir ant grunto ar po gruntu padėtų minų. - Tikrink žmogaus pločio prieigas arba savo pėdos dydžio plotą. - Atotampų ieškok šakele arba ginklo diržu. - Minų ieškok minų zondu arba kitu smailiu daiktu (pvz., rašikliu).

MINŲ KLASIFIKACIJA

PRIEŠTANKINĖS MINOS

Prieštankinių minų paskirtis – naikinti ir gadinti transporto priemones.

Prieštankinėse minose yra 5–15 kg SM užtaisais.

Naudojamos prieštankinės minos, kuriose yra vienas arba keli detonatoriai.

Kai kurios minos gali turėti strypinius daviklius.

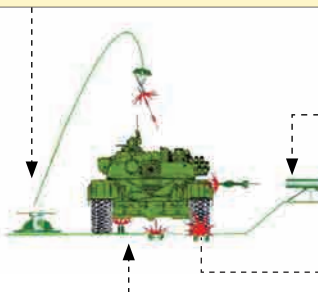
Dauguma prieštankinių minų yra apsaugotos nuo judinimo.

Šios minos reaguoja į 100 ir daugiau kg slėgį (spaudimą).

Prieštankinių minų mirtino veikimo spindulys – daugiau kaip 200 m.

PRIEŠBOKŠTELINĖS

Tai – naujos kartos minos. Gali būti įrengiamos ne tik pakelėse. Davikliui sureagavus į taikinį – netoliese judančią techniką – mina iššauna ir skriedama skenuoja teritoriją. Aptikusi taikinį, sprogsa ir pažeidžia jį iš viršaus.

PRIEŠBORTINĖS

Įrengiamos pakelėse, daugiausia naudojamos šarvuotosioms transporto priemonėms naikinti ir gadinti. Gali būti sužadinamos keliais būdais: paveikus infraraudonosios spinduliuotės arba seisminį daviklį, nutraukus vielą, suveikia nuo magnetinio poveikio.

PRIEŠDUGINĖS

Sužadinamos keliais būdais: akustinio, magnetinio poveikio, vibracijos, nulenkus strypą. Šių minų sprogdikliai sukonstruoti taip, kad suveiktų davikliams reaguojant į bet kurią apatinę transporto priemonės dalį.

PRIEŠVIKŠRINĖS

Paprastai reaguoja į šarvuotosios transporto priemonės ratų ar vikšrų slėgį (spaudimą).

MINOS

PRIEŠPĒSTINIŲ MINŲ KLASIFIKACIJA

- Priešpėstinės minos paprastai sunkiai aptinkamos bet kokioje vietovėje.
- Jose būna 20–500 g SM.
- Dauguma priešpėstinių minų turi tik vieną sprogdiklį (mechaninį, cheminį arba elektrinį).
- Sužadinama arba minos korpuso dalis, arba atskira jos detalė (strypas arba atotampa).
- Reaguoja į 20 g–2 kg masės slėgį (spaudimą).
- Priešpėstinės minos mirtino veikimo nuotolis – iki 200 m.

IMPROVIZUOTIEJI SPROGSTAMIEJI UŽTAISAI (ISU)

SAŲOKOS IR SUTRUMPINIMAI

IED – Improvised explosive device	ISU – Improvizuotasis sprogstamasis užtaisas
IEDD – Improvised explosive device Disposal	NISU – Improvizuotųjų sprogstamųjų užtaisų naikinimas
C-IED – Counter improvised explosive Devices	KPISU – Kova su ISU
VOIED – Victim operated IED	ISUA – „Aukos“ sužadinamas (kontaktnis) ISU
RCIED – Radio controlled IED	ISUR – Radijo bangomis sužadinamas ISU
PBIED – Person borne IED	ISUS – ISU – savižudis
VBIED – Vehicle borne IED	ISUM – ISU – mašina
SVBIED – Suiside vehicle borne IED	ISUSM – ISU – savižudis mašinoje
Time delay IED	ISUL – ISU, turintis laiko delsimo mechanizmą
UXO – Unexploded explosive ordnance	NSS – Nesprogę standartiniai sprogmenys
EOD – Explosive ordnance disposal	NSSN – Nesprogusių standartinių sprogmenų naikinimas

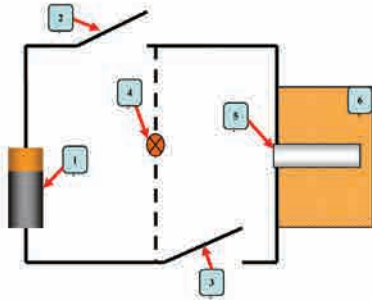
ISU SUŽADINIMO SISTEMOS

1. VALDOMOJI <i>Command</i>	2. LAIKO DELSTINĖ <i>Time delay</i>	3. „AUKOS“ SUŽADINAMA <i>Victim operated</i>
Laidais Radijo bangomis Šuviu Šviesa Patraukiant (atotampą)	Ugninis Mechaninis Elektroninis Cheminis	Nutraukus atotampą Nuspaudus Sujudinus Pakėlus Atleidus Nukirpus
SUŽADINA OPERATORIUS <i>Triggerman</i>		SUŽADINA PATS KARYS

ŠIOS SUŽADINIMO SISTEMOS GALI BŪTI MIŠRIOS

ISU PRINCIPINĖ SCHEMA

1. Maitinimo šaltinis
2. Apsauginis jungiklis
3. Sužadinimo jungiklis
4. Indikatorinė lemputė (Saugu / Nesaugu)
5. Detonatorius
6. Sprogstamasis užtaisas

VALDOMOJI (KONTROLIUOJAMOJI) ISU SUŽADINIMO SISTEMA

Valdomuosius ISU galima susprogdinti tiksliai numatytu laiku ir šiuos sproгимus kontroliuoti.

Jie sužadinami:

- perduodant signalą radijo bangomis;
- perduodant signalą laidais;
- šūviais;
- šviesos blyksniais;
- fiziškai paveikiant atotampą (virvę).

ISU SUŽADINIMO SISTEMA NAUDOJANT LAIKO DELSIMO ĮTAISUS

Ši ISU sužadinimo sistema suveikia po tam tikro (nustatyto) laiko.

Pagrindiniai delsimo mechanizmai:

- ugninis (pirotechninis), kai naudojamos detonuojamosios kapsulės, detonuojamoji ir degioji virvutė;
- cheminis, kurį sukelia cheminių medžiagų reakcija - mechaninis, kai naudojami perdaryti mechaniniai laikrodžiai arba kiti įtaisai ir buitiniai prietaisai;
- elektromechaninis ir elektroninis, kai naudojami perdaryti elektroniniai laikrodžiai ir kiti elektriniai buitiniai prietaisai.

IMPROVIZUOTIEJI SPROGSTAMIEJI UŽTAISAI

„AUKOS“ SUŽADINAMA SISTEMA (VOIED)

Kartais ši sistema vadinama „spąstais“, nes vadinamoji „auka“ savo neatsargiais veiksmais gali sužadinti ISU.

Ši sistema sužadinama tiesioginiu arba netiesioginiu būdu.

Pagrindiniai jos sužadavimo būdai:

- spaudimas;
- nukėlimas (atpalaidavimas);
- sujudinimas (palenkimas);
- atotampos nutraukimas arba nukirpimas;
- paveikus judesio, šilumos arba vibracijos daviklius;
- paveikus šviesai ar tamsai jautrius daviklius.

SAUGŪS ATSTUMAI ĮTARUS, KAD ISU YRA AUTOMOBILIS

Automobilio kėbulo tipas	Galimas SM kiekis pagal automobilio tipą (kg)	Smūgio bangos naikinimo spindulys (m)	Mažiausias atstumas (m)
	227	30	457
	455	38	534
	1818	61	838
	4545	91	1143
	13636	137	1982
	27273	183	2134

ISU DEMASKUOJAMIEJI POŽYMIAI

Vietovė	Žmonės	Informacija	Įtartinai automobiliai	ISU komponentai
<p>Vietovės ypatumai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • staigus postūkis • tarpekliš • tiltas • sankryža • įkalnė/nuokalnė • kelio susiaurėjimas, nelygumai, įdubimai, provėžos • purus gruntas • tiltai • pralaidos 	<p>Nebūdingas vietos gyventojų elgesys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuščios įprastos susibūrimo vietos prie turgaus, paroduotuvių, gatvėse • įtartinai pavieniai asmenys ar grupė asmenų, galimai susijusių su ISU ataka: • asmenys aplink galimą ISU padėjimo vietą, filmuojantys, fotografuojantys, akylai jus stebintys, naudojantys ryšių priemones • asmenys, kurie stengiasi staigiai pasislinkti po ISU atakos dažniausiai paslėptu automobiliu ar motociklu 	<p>Vietos gyvenotojų, pareigūnų žinios apie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • galimą incidentą • incidento vietą • atakos pobūdį • atakos organizatorius 	<p>Lydintis automobiliai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seka koloną jos nelenkdamas • jo keleiviai naudojami telefonais arba radijo stotelėmis, praneša apie kolonos judėjimo pokyčius • netikėtai apsisuka • važiuoja ~1-3 km priešais koloną, ISU vietoje trumpam sustoja, kad užtaisytų ir užmaskuotų ISU • tęsia savo kelionę 	<ul style="list-style-type: none"> • „taikymo žymekliai“ (krūvelės akmenų) • maišeliai ir kiti ryškūs, iš aplinkos išsiskiriantys daiktai • laidai • maitinimo šaltiniai • nesprogę standartiniai šaudmenys • įtartinos formos talpyklos, šalia kelio neseniai atsiradęs objektas • išpildtas gruntas • didelis akmuo

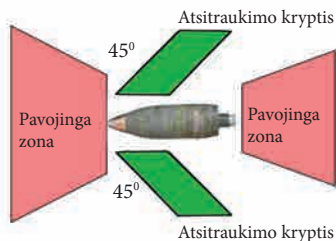
NESPROGĘ STANDARTINIAI SPROGMENYS

NSS KLASIFIKACIJA

Padėti	Numesti	Iššauti	Numesti iš oro
Priešpėstinės minos Prieštankinės minos	Rankinės granatos	Sviediniai Minosvaidžio minos Rektyviniai šaudmenys Valdomosios raketos Šautuvinės granatos	Bombos Konteineriai Kasetinės bombos

SAUGŪS VEIKSMAI APTIKUS NSS

- Sustoti ir apsidairyti po kojomis ir aplink, nes NSS gali būti padėtas tik siekiant nukreipti dėmesį nuo didesnio pavojaus.
- Pažymėti vietą, kurioje esi, ir nurodyti kryptį link NSS. Žymint draudžiama bet koku būdu liestis prie NSS.
- Pastebėjus atotampą, būtina įsitikinti, kur pritvirtinti jos galai.
- Atsitraukti saugiu keliu (tomis pačiomis pėdomis, kaip judant į priekį, stebėti atotampas, NSS gali būti improvizuotas ir su atotampomis).
- Atsitraukiant naudoti šakelę atotampai pajusti.
- Atsitraukus pranešti aplinkiniams.
- Iškviešti specialistus (UXO / IED raportas).
- Užtikrinti stebėjimą ir apsaugą (5C) pavojingos vietos, kol atvyks specialistai.

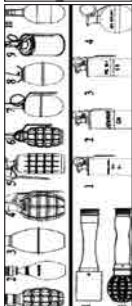
NESPROGĘ STANDARTINIAI SPROGMENTYS

„10 EILUČIŲ“ ISU/ NSSU/ SAUGYKLOS/ RAPORTAS 10 LINE IED / UXO / CACHE / REPORT

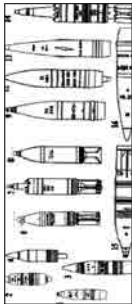
		Pastabos
1	Datos ir laiko grupė DTG	Incidento datos ir laiko grupė
2	Pagrindinė informacija <i>Reporting activity</i>	Padalinys (pavadinimas ir tautybė) Operacijos tipas Ataka prieš transportą ar pėstinį patrulį ? Kokia mašina pažeista? Ar EOD komanda su jumis ? <i>Identify your Unit (name and nationality)</i>
3	Sprogmens tipas <i>Type of ordnance</i>	Aprašymas IED / UXO / CACHE / MINE (<i>nuisance</i>) <i>ERW – Explosive Remnants of War</i>
4	Vieta <i>Location</i>	Mažiausiai 8 skaičių koord.
5	Susitikimo taško koordinatės <i>RV point and etc.</i>	Min. 8 skaičių susitikimo taško koord. Saugus maršrutas ir valdymo punkto vieta <i>Location of RV, Safe Route and incident control point</i>
6	Susisiekimo būdas <i>Contact method</i>	Dažnis, šaukinys, kontakt. asmuo, telefono nr. <i>Radio frequency, call sign, point of contact (POC), telephone number</i>
7	Taktinė situacija <i>Tactical situation</i>	Grėsmės. Priešas yra / nėra / galimas Įkalčiai Papildomi pavojai, kitų užtaisų vietos ir t.t. <i>Secondary locations of enemy contact</i> <i>FF tactical capability Ability to cordon</i>
8	Pašalinis poveikis <i>Collateral damage</i>	Poveikis vietinei infrastruktūrai, civiliams <i>Collateral damage</i>
9	Apsaugos priemonės <i>Protective measures</i>	Pradiniai veiksmai: Ar kordonas išstatytas? Ar evakuacija pradėta? <i>Initial Actions taken? Cordon in place? Evacuation started?</i>
10	Rekomenduojamas įvykio prioritetas <i>Recommended priority</i>	Neišvengiama / netiesioginė / maža / grėsmės nėra <i>Immediate / indirect / minor / no threat</i>

SAUGŪS ATSTUMAI APTIKUS NSS

Rankinės granatos – 50–150 m

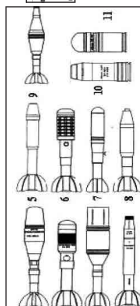
Artilerijos sviediniai – 50–300 m

Sistemų reaktiv. šaudmenys – 300 m

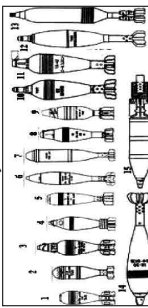
Šautuvinės granatos – 50–150 m

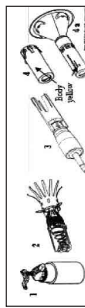
Beatošliaužių pabukų sviediniai – 50–300 m

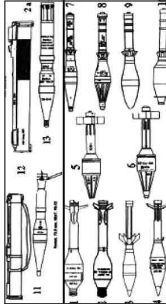
Minosvaizdžių minos 50–300 m

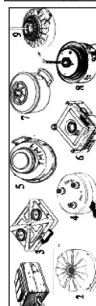
Isbarstyti šaudmenys – 300 m

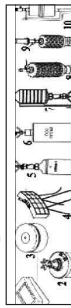
Rankiniai reaktiviniai šaudmenys – 50–300 m

Prieštankinės minos – 50–200 m

Priespėstinės minos – 50–200 m

Aviaciniai šaudmenys – 600 m

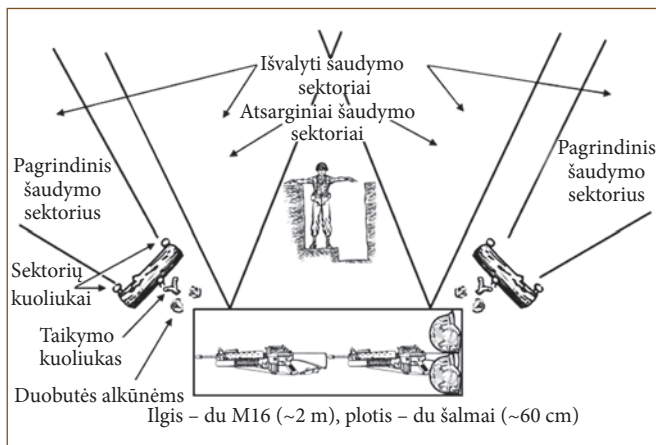

SUPLANUOTOSIOS PĖSTININKŲ KOVOS POZICIJOS

DVIEJŲ KARIŲ KOVOS POZICIJA (APKASAS)

1. POZICIJOS VIETOS PARUOŠIMAS

GALIMŲ IŠKASŲ PAVYZDŽIAI

STAČIAKAMPĖ (STANDARTINĖ) IŠKASA

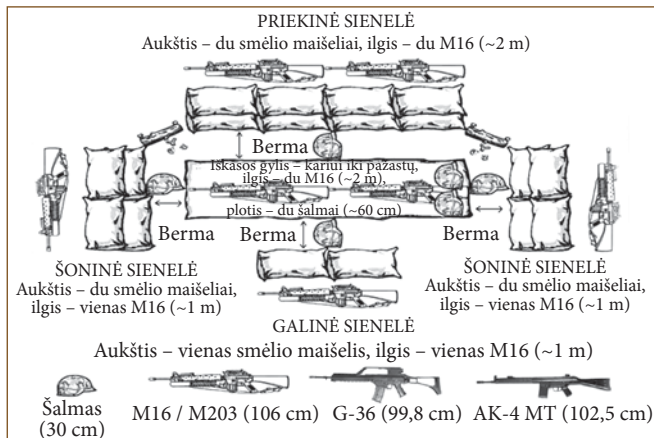

FIGŪRINĖ (MODIFIKUOTA) IŠKASA

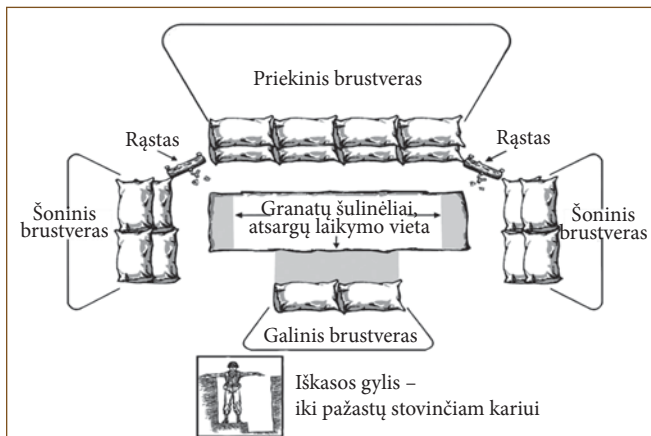

SUPLANUOTOSIOS PĒSTININKŪ KOVOS POZICIJOS

2. ATRAMINĒS SIENELĒS ĪRENGIMAS

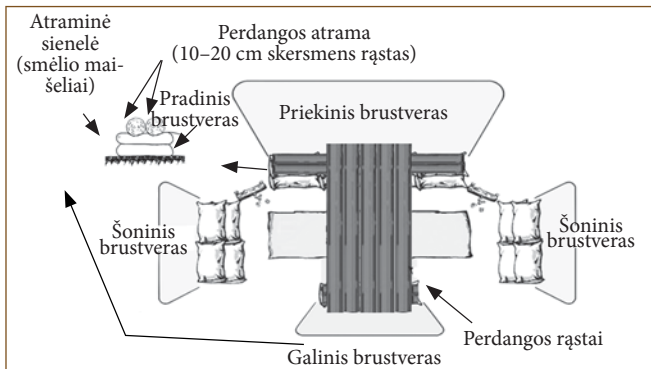

3. IŠKĀSOS IR BRUSTVERŪ ĪRENGIMAS

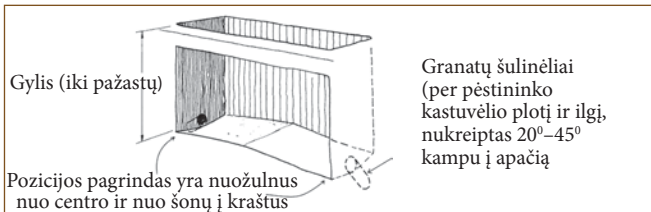

SUPLANUOTOSIOS PĚSTININKŲ KOVOS POZICIJOS

4. PERDANGOS ĮRENGIMAS

POZICIJOS DUOMENYS

MEDŽIAGŲ APSAUGINĖS SAVYBĖS

Storis (cm), apsaugantis nuo:	AKM	RPG-7	120 mm*
Mūras	45	60	16
Betonas	30	46	13
Skalda, žvyras	51	90	46
Medžio tašai, rąstai	91	150	30
Gruntas maišuose	51	80	41
Nejudintas, suslėgtas gruntas	61	200	51
Suslėgtas sniegas	185	400	150
Pastaba. * Minosvaidžio minos sprogi- mas ~15 m			

PASTATO PARENGIMAS GYNYBAI

PASTATO PARENGIMAS MŪŠIUI	
Darbai	Priemonės
Sutvirtink sienas, lubas	Smėlio maišai, rąstai
Atjunk pastato elektros instaliaciją, dujotiekį	Sanitariniai ir higienos reikalavimai
Įvertink ir numatyk kliūtis ant stogo apsaugai nuo desanto ar sraigtasparnių	Metaliniai strypai, antenos, spygliuota viela, minos
Parink ir įrenk pozicijas pastate taip, kad būtų kuo mažiau nematomų ir nedengiamų zonų	Inžinerinės kliūtys, pozicijos pastate, pozicijos ant stogo ir pastato prieigos
POZICIJOS PARENGIMAS MŪŠIUI	
Uždenk viską, išskyrus šaudymo / stebėjimo angą	Smėlio maišai, mediena
Sustiprink perdangą, kad neužgriūtų	Mediena
Užmaskuok poziciją	Parankinės maskuojamosios medžiagos
Numatyk ir paruošk atsitraukimo kelią	Įrankiai, priešgaisrinės priemonės
Paruošk mūšio atsargas	I, V klasės priemonės

SU MASĖS SKAIČIAVIMAS

MEDŽIO SPROGDINIMAS

Rąstui:

kai $\emptyset < 30$ cm, $C = KD^2$

kai $\emptyset > 30$ cm, $C = KD^2(D/30)$

Tašui:

kai tašo storis < 30 cm, $C = KF$

kai tašo storis > 30 cm, $C = KF(h/30)$

Nekontaktiniai SU medžio sprogdinimui

$C = 30 KDr^2$

D – $\emptyset$, cm

F – skerspjūvio plotas, cm^2

h – tašo storis sprogdinimo vietoje, cm

C – SU, kg

D – tolimiausio elemento $\emptyset$, m

r – nuo SU iki tolimiausio elemento ašies, m

Koeficientas „K“		
Medžio būklė	Sausas	Šlapias (augantis, nukirstas, sušalęs)
Medžio rūšis		
drebulė	0,8	1,0
pušis, eglė	1,0	1,25
ąžuolas, beržas, gluosnis	1,6	2,0

Rąsto sprogdinimas naudojant detonuojamąją virvutę.

Vienam rąsto cm reikia vienos det. virvutės vijos.

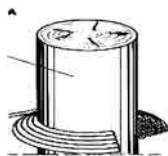
$Ld = \pi Dn$

Ld – bendras det. virvutės ilgis, m

$\pi = 3,14$ Pi, Archimedo konstanta (pastovus koeficientas)

D – rąsto skersmuo, cm

n – det. virvutės vijų skaičius

METALO SPROGDINIMAS

Lakšto sprogdinimas:

kai lakšto storis < 2 cm, $C = 20 F$

kai lakšto storis > 2 cm, $C = 10 hF$

Metalinio vamzdžio sprogdinimas:

Formulės tos pačios, tik

$F = \pi Dh$; $\pi = 3,14$

SU turi dengti $\frac{3}{4}$ vamzdžio perimetro,

SU ilgis $= \pi D / 4 \times 3$

C – SU, g

F – skersmens plotas, cm^2

h – storis, cm

SU MASĖS SKAIČIAVIMAS

BETONO IR GELŽBETONIO SPROGDINIMAS

$$C = ABR^3$$

Norint pramušti plokštėje skylę, $C = 3 ABR^3$

Plokščių perkirtimas pailgintais SU: $C = 0,5 ABR^2 l$

C – SM masė, kg

R – ardymo spindulys, m

l – SU ilgis, m

MEDŽIAGOS TVIRTUMO KOEFICIENTAS „A“	„A“ =
Plytų mūras, skiedinys:	
silpnų kalkių	0,75
tvirtų kalkių	1,0
cemento	1,2
Akmenų mūras su cemento skiediniu	1,4
Betonas:	
statybinis	1,5
fortifikacinis	1,8
Gelžbetonis:	
betonui išmušti (armatūra lieka)	5,0
betonui išmušti (arčiausiai esanti armatūra perkertama)	20,0

SU išdėstymo „B“ koeficientas			
Užtaiso išdėstymas	Ardymo spindulys	„B“ =	
		Be užpildo	Su užpildu*
	$R=1/2h$	1,3	1,15
	$R=h$	5,0	2,5
	$R=h$	3,5	2,0
	$R=h$	9,0	5,0 (gelžbetoniui 6,5)

MOBILUMĄ RIBOJANČIŲ KLIŪČIŲ SAVYBĖS

KLIŪTIS	MOBILUMAS	APIBŪDINIMAS	PRIEDANGA IR MASKUOTĖ
	LABAI APRIBOTA	Apgyvendintos vietovės	Geros arba puikios padaliniam, ginklų sistemoms, technikai JUODA
	LABAI APRIBOTA 0–5 km/h	Miškas su šlaitais, statesniais nei 30 %, šlaitai, statesni nei 45 %, pelkės, birios uolienos gruntas	Geros arba puikios padaliniam, ginklų sistemoms, technikai, pakankamos nemiškinėje vietovėje ŽALIA arba RUDA
	APRIBOTA 5–15 km/h	Miško šlaitai, ne statesni nei 30 %, yra gamtinių kliūčių, nukreipiančių judėjimą, lėtinančių judėjimą bekele	Geros arba puikios padaliniam, ginklų sistemoms ŽALIA arba RUDA
	NEAPRIBOTA 15 + km/h	Ne miško šlaitai, ne statesni nei 30 %, nėra judėjimo trikdymo bet kuria kryptimi, kliūtys lengvai įveikiamos	Pakankamos padaliniam, ginklų sistemoms ŽALIA arba RUDA
		Vandens kliūtis	MĖLYNA
		Status šlaitas, eskarpas	ŽALIA
		Kelio perkasa / pylimas	ŽALIA
		Griovys, kanalas	JUODA
		Upė	MĖLYNA

TAKTINĖ INŽINERINĖ GRAFIKA

NESPROGSTAMOSIOS INŽINERINĖS KLIŪTYS	Medžių užvartos (Abatis)	
	Prieštankinis griovyvis (įrengiamas)	
	Prieštankinis griovyvis (įrengtas)	
	Vielų kliūtis (nenustatyto tipo)	
	Vielų kliūtis, vienos eilės tvora	
	Vielų kliūtis, dviejų eilių tvora	
	Vielų kliūtis, aukšta vielų tvora	
	Vielų kliūtis, žema vielų kliūtis	
	Vielų kliūtis, sustiprinta tvora	
	Pjaunamosios vielos spiralės kliūtis, vienos eilės	
	Pjaunamosios vielos spiralės kliūtis, dviejų eilių	
	Pjaunamosios vielos spiralės kliūtis, trijų eilių	
	SPROGSTAMOSIOS INŽINERINĖS KLIŪTYS, MINOS	Nenustatyto tipo mina
Priešpėstinė mina – fugasas		
Skeveldrinė priešpėstinė kryptinio poveikio mina		
Skeveldrinė priešpėstinė mina su atotampa		
Prieštankinė mina		
Prieštankinė mina su neleidžiančiu išmontuoti įtaisais		
Nusitaikančioji prieštankinė mina		
Minų kekę		
Apgaulingoji mina (kontaktinio sužadinimo sprogmuo)		
KLIŪTIES APĖJIMAS	Kliūtį apeiti lengva	
	Kliūtį apeiti sunku	
	Kliūties apeiti neįmanoma	

ELEKTRONINĖS KOVOS VEIKSMŲ ATMINTINĖ

Priemonės	Funkcijos		
		Vado	Ryšininko
Parink optimalią dislokacijos vietą.		x	x
Keisk šaukinius.			x
Naudok šoliuojančio dažnio režimą (<i>hopping</i>).			x
Naudok retransliatorius.		x	x
Griežtai laikykis ryšio drausmės.			x
Naudok uždaruosius ryšių tinklus.		x	
Trumpink pranešimus iki 5–10 žodžių.			x
Imituok klaidinamųjų vadaviečių, pozicijų, ryšių priemonių veiklą.		x	
Naudok keletą vadaviečių ir valdymo punktų.		x	
Venk staigaus informacijos srauto padidėjimo arba sumažėjimo.			x
Naudok palydovinį ryšį.		x	
Naudok kryptines antenas, parink optimalų antenos aukštį ir tipą.			x
Didink arba mažink siųstuvo galingumą (galios metodu).			x
Nenaudok atskleistų ir trikdžiais užterštų dažnių.			x
Pagal aplinkybes apribok siųstuvų darbą.			x
Prireikus visiškai nutrauk siųstuvų darbą (radijo tyla).		x	x
Leisk dirbti visoms radijo stotims.		x	
Iškelk antenas ir siųstuvus už vadavietės ribų.		x	x
Naudok nuotolinį valdymą.			x
Naudok koduotus režimus.			x

VEIKSMŲ ORGANIZUOJANT RADIJO RYŠIO TINKLUS ATMINTINĖ

RADIJO RYŠIO ORGANIZAVIMAS

- Nustatyk šaukinius.
- Nustatyk darbo dažnius ir dažnio keitimo slaptažodžius.
- Nurodyk, kokius tinklus reikia organizuoti.
- Numatyk, kiek reikės akumuliatorinių baterijų.
- Numatyk elektroninės kovos priemones.
- Nustatyk formalizuotųjų raportų rengimo tvarką.
- Numatyk alternatyvius ryšio būdus (vaizdo ir garso priemonės, pasiuntinius).
- Numatyk reikalingos įrangos tipą ir kiekį.

RADIJO RYŠIO TINKLAI

Pagrindiniai:

- Vadovavimo.
- Logistikos / administravimo.

Atsarginiai:

- Žvalgybos.
- Ugnies valdymo.
- Sąveikos.

PROGNOZUOJAMI UŽMEZGAMO RADIJO RYŠIO NUOTOLIAI

Naudojant standartinę radijo ryšio įrangą ir antenas:

- 5 W galingumo radijo stotimi – iki 5 km;
- 10 W galingumo radijo stotimi – iki 9 km;
- 50 W galingumo radijo stotimi – iki 40 km.

VEIKSMŲ ORGANIZUOJANT LAIDINIO RYŠIO TINKLUS ATMINTINĖ

LAIDINIO RYŠIO ORGANIZAVIMAS

- Nustatyk tiesiamos laidinės linijos maršrutą.
- Atlik rekonoskuotę ir nustatyk:
  - kelių, vandens telkinių, aukštosios įtampos linijų kirtimo vietas;
  - kertamų kelių dangos tipą ir judėjimo intensyvumo lygį;
  - galimą priešų poveikį.
- Pasirink ryšių linijos įrengimo metodą (oru, paviršiniį, požeminiį).
- Numatyk alternatyvų ryšių organizavimo būdą.
- Užtikrink įrengtų laidinio ryšio linijų ženklumą.

LAIDINIO RYŠIO ORGANIZAVIMO TVARKA

1. Tarp kuopos ir būrio vadaviečių.
2. Tarp būrio vadavietės ir klausymo / stebėjimo postų.
3. Tarp būrio vadavietės ir skyrių.
4. Tarp skyrių.
5. Tarp gretimų būrių vadaviečių.

VEIKSMŲ NESANT RYŠIO ATMINTINĖ

JEI DINGO RYŠYS:

- Siųsk pasiuntinį.
- Naudok retransliatorių.
- Dirbk atsarginiu dažniu.
- Keisk radijo stoties vietą.

JEI PRASIDĖJO TRUKDŽIAI:

- Tęsk pranešimų perdavimą nepaisydamas trukdžių.
- Pranešk apie tai pavaldiniams / vadui.
- Didink galingumą.
- Naudok trumpus perdavimus.
- Trumpink šaukinius.
- Naudok retransliatorių.
- Keisk dažnį.

VEIKSMŲ RYŠIUI PALAIKYTI NAUDOJANT PASIUNTINIUS ATMINTINĖ

PASIUNTINIUS NAUDOK

1. Dideliems žemėlapiams perduoti.
2. Dokumentams perduoti.
3. Raštiškiems pranešimams perduoti.

PASIUNTINIŲ INSTRUKTAVIMAS

1. Maršrutas (pagrindinis, atsarginis).
2. Korespondentų lankymo tvarka.
3. Slaptažodis.
4. Laikas.
5. Veiksmai praradus informaciją.
6. Veiksmai neradus korespondento.

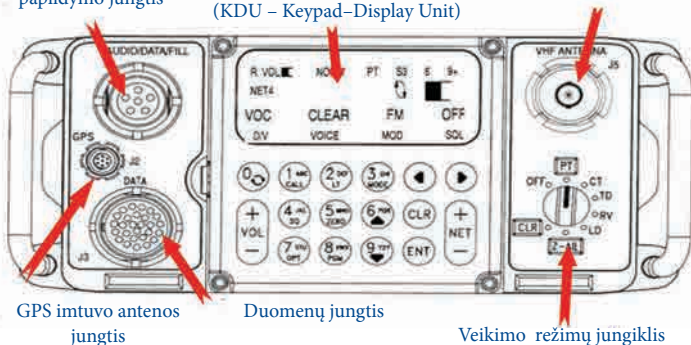
- Nuolat keisk maršrutus ir korespondentų lankymo tvarką!
- Suderink su informacijos gavėju jos ženklavimo tvarką!

RF-5800V PROGRAMAVIMAS

Ragelio/ duomenų
papildymo jungtis

KIB – Klaviatūros-
indikatoriaus blokas
(KDU – Keypad–Display Unit)

UTB antenos jungtis

GPS imtuvo antenos
jungtis

Duomenų jungtis

Veikimo režimų jungiklis

Pareng radijo stotį darbui (prijunk bateriją, anteną ir ragelį).

Prieš prijungdamas bateriją įsitikink, kad radijo stotis išjungta.

Dažnio keitimas. Veikimo režimo jungiklį nustatyk į padėtį PT. Spausk > , monitoriuje rodomas dažnis. dažnis mirksis, parink reikalingą dažnį ir spausk > .

Kanalo programavimas. Veikimo režimų jungiklį nustatyk į padėtį PT. Spausk

> , parink NORMAL, spausk > , parink NET, spausk > . Pasirink kana-
lą, kuriį programuosi (SELECT NET to MODIFY), ACTIVATE IN LIST? Nustatyk
YES, tada tinklo pavadinimas bus rodomas monitoriuje. Jei rodant ACTIVATE IN
LIST? nustatysi NO, šis tinklas egzistuos, bet jo nematysi monitoriuje. NET TYPE
nustatyk į FIXED FREQUENCY padėtį. Kitame meniu parink dažnį, šifro rakta,
nustatyk triukšmo slopintuvą (SQ), galingumą, tinklo pavadinimą. Įvedęs visus
parametrus, spausk > > > , kol išeisi iš programavimo režimo.

Kanalams perjungti naudojamas mygtukas > .

RF-5800V-MP gali tinkamai dirbti L-3501(EL SIS) stotimi tik nešifruotos infor-
macijos kaitos režimu (PT). Stoties RF-5800V-MP triukšmo slopintuvą (SQ) nu-
statyk į padėtį NOISE arba visai išjunk OFF.

RADIJO PRANEŠIMAI

MEDEVAC RAPORTAS

	TURINYS-KODAS	KAS PERDUODAMA
1	ŠAUKINYS NUO/ KAM	Identifikuojama, kas kviečia (padalinys)
	MEDEVAC	Raporto pavadinimas
2	Surinkimo punkto koordinatės	Surinkimo punkto nuorodos ar kodinis pavadinimas
3	Ligonių skaičius pagal pirmenybę	P1 – skubūs, hospitalizuoti per 60 min. P2 – hospitalizuoti per 4 val. P3 – hospitalizuoti per 24 val.
4	Reikalinga speciali įranga	Keltuvas, neštuvai, plaučių ventiliavimo priemonės ir t.t.
5	Ligonių tipai	S – ant neštuvų W – vaikstantis E – reikalinga palyda O – kita (detalizuoti)
6	Surinkimo punkto apsauga	N – rajone nėra priešų P – priešas gali būti rajone E – priešas rajone X – reikalinga ginkluota palyda
7	Surinkimo punkto žymėjimas	Kaip bus pažymėtas surinkimo punktas, sutartiniai aptikimo ženklai, pvz.: spalvotas ženklas, pirotechnika, dūmų signalas, sutiks žmogus ir t.t.
8	Pacientų tautybė ir statusas	A – NATO karys B – NATO civilis C – ne NATO karys D – ne NATO civilis E – sulaikytasis, karo belaisvis F – kita (vertėjas ir t.t.) G – nuo draugiškųjų pajėgų nukentėję civiliai H – vaikas
9	Taktinės aplinkybės ir kita informacija	Pateikti bet kokius taktinės situacijos pasikeitimus ir kitą aktualią informaciją

PASTABA. Jei nėra suplanuoto sužeitųjų surinkimo punkto nuorodų, siūsti planuojamo sužeitųjų surinkimo punkto nuorodas kitame raporte jau išvykus pagalbai.

RADIJO PRANEŠIMAI

SKUBUS KONTAKTO RAPORTAS	
ŠAUKINYS	(NUO / KAM)
RAPORTO PAVADINIMAS	KONTAKTAS
	LAUK / PABAIGA

IŠSAMUS KONTAKTO RAPORTAS (SALTA/WALTA)		
	ŠAUKINYS	(NUO/KAM)
	RAPORTO PAVADINIMAS	KONTAKTO RAPORTAS
S/W	PAJĖGOS/KAS (S – priešų pajėgos; W – kas dalyvauja)	
A	PRIEŠŲ VEIKSMŲ (Kas atsitiko)	
L	VIETA (Priešų ir draugiškųjų pajėgų dislokacijos vieta, jei yra žinoma)	Priešų (koordinatės) Draugiškųjų pajėgų (nuorodos / koordinatės)
T	DATOS LAIKO GRUPĖ (DLG) (Tiesioginio ar vizualaus kontakto laikas)	
A	DRAUGIŠKŲJŲ PAJĖGŲ VEIKSMŲ (Kas padaryta, kas ketinama daryti)	
	BŪTINA PAGALBA (Kokia reikalinga pagalba)	
	Incidento kontrolės punkto (angl. ICP) vieta	
	Saugus maršrutas iki inci- dento kontrolės punkto	

RADIJO PRANEŠIMAI

S – pajėgos

A – priešo veiksmai

L – vieta

T – kontakto laikas

A – draugiškųjų pajėgų veiksmai

W – kas dalyvauja

A – veiksmai

L – vieta

T – kontakto laikas

A – draugiškųjų pajėgų veiksmai

SITUACIJOS RAPORTAS

	ŠAUKINYS	(NUO/KAM)
	RAPORTO PAVADINIMAS	SITPRA (angl. SITREP)
A	DATOS LAIKO GRUPĖ (DLG)	
B	VIETA (savų pajėgų)	
C	KAS ATSITIKO	
D	KAS VYKSTA	
E	KETINIMAI	

SKUBAUS APRŪPINIMO POREIKIS

	ŠAUKINYS	(NUO/KAM)
	RAPORTO PAVADINIMAS	SKUBAUS APRŪPINIMO RAPORTAS
A	DATOS LAIKO GRUPĖ (DLG)	
B	PASITIKIMO TAŠKAS ARBA PRISTATYMO VIETA	
C	KOKIO REIKIA APRŪPINIMO (Tiksliai nurodyti, ko reikia, pagal NATO tiekimą klases, jei įmanoma)	
	PAGRINDIMAS (Kodėl išvardytos materialinės vertybės sku- biai reikalingos)	
E	PAGEIDAUJAMAS PRISTATYMO LAIKAS	
F	PRISTATYMO VIETA	
G	PAPILDOMA INFORMACIJA	

PRIEDAI

PAVALDUMO SANTYKIAI

Vadovavimo ir valdymo įgaliojimai	Skiria užduotis / uždavinius	Koordinuoja vykdymą	Turi teisę skaldyti vienetą	Keičia dislokaciją	Perduoda V2	Vykdo admin. / log. aprūpinimas
Absoliutusias vadovavimas (FULLCOM)	+/+	+	+	+	+	+
Operatyvinis vadovavimas (OPCOM)	+/+	+	+	+	OPCON, TACON	-
Operatyvinis valdymas (OPCON)	+/+ (tik pagal atliekamas funkcijas)	+	-	+	TACON	-
Taktinis vadovavimas (TACOM)	-/+	+	-	-	TACON	-
Taktinis valdymas (TACON)	-/-	+	-	-	-	-
Administracinis valdymas (ADCON)	-/-	-	-	Personalo vadyba, drausmė, karinis rengimas, parengtis	-	+
Funkcinis vadovavimas	Vadovavimas pagal funkcinės srities, o ne pagal geografinius regionus.					

TAKTINIAI VEIKSMAI

Priešo atžvilgiu:

Sekinti (*Attrit*)
Pulti ugnimi (*Attack by Fire*)
Apeiti (*Bypass*)
Nukreipti (*Canalize*)
Stabdyti (*Delay*)
Demonstruoti (*Demonstrante*)
Suardyti (*Disrupt*)
Klaidinti atakuojant (*Feint*)
Saugoti / sergėti (*Guard*)
Neutralizuoti (*Neutralize*)
Išžvalgyti (*Reconnoiter*)
Paremti ugnimi (*Support by Fire*)
Izoliuoti (*Izolate*)
Šturmuoti (*Assault*)
Surengti pasalą (*Ambush*)
Blokuoti (*Block*)
Prasiveržti (*Breach*)
Sutvardyti (*Contain*)
Sunaikinti (*Destroy*)
Nugalėti (*Defeat*)
Išnaudoti (*Exploit*)
Užfiksuoti / sukaustyti (*Fix*)
Sulaikyti (*Interdict*)
Prasiskverbti (*Penetrate*)
Pralaužti (*Rupture*)
Slopinti (*Suppress*)
Pasukti (*Turn*)
Kontržvalgyti (*Counter-reconnaissance*)

Draugiškųjų pajėgų atžvilgiu:

Pereiti: įvairias kliūtis neutralizuoti (*Breach*)
Pakeisti (*Replace / displace*)
Ištraukti (*Exfiltrate*)
Išlaisvinti / atgauti / susigrąžinti personalą (*Conduct personnel recovery*)
Sustiprinti ir reorganizuoti (*Consolidate and reorganize*)
Atsitraukti nuo priešo (*Disengage*)
Sėkti ir užimti (*Follow and assume*)
Sėkti ir paremti (*Follow and support*)
Susijungti (*Linkup*)
Sumažinti (*Reduce*)

Tikslai (Purpose: „in order to...“):

Užkirsti kelią (*Prevent*)
Nukreipti (*Divert*)
Apgauti (*Deceive*)
Neduoti (*Deny*)
Atidaryti / atverti (*Open*)
Nustebinti (*Surprise*)
Privesti (*Cause*)
Apsaugoti (*Protect*)
Leisti (*Allow*)
Sukurti (*Create*)
Daryti įtaką (*Influence*)
Paremti (*Support*)
Palengvinti (*Facilitate*)
Įgalinti (*Enable*)

Ugnis (Fire):

Sunaikinti (*Destroy*)
Neutralizuoti (*Neutralize*)
Slopinti (*Suppress*)
Trikdyti (*Harass*)

Kliūtys (Obstacle):

Blokuoti (*Block*)
Sutvardyti (*Contain*)
Suardyti (*Disrupt*)
Užfiksuoti / sukaustyti (*Fix*)
Pasukti (*Turn*)

Vietovė (Terrain):

Išvalyti (*Clear*)
Kontroliuoti (*Control*)
Užvaldyti (*Occupy*)
Išžvalgyti (*Reconnoiter*)
Išlaikyti (*Retain*)
Užimti (*Seize*)

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

Eil. nr.	Symbolis	Reikšmė
1.	•	Grandis / grupė
2.	••	Skyrius
3.	•••	Būrys / įgula / komanda
4.	I	Kuopa / baterija
5.	II	Batalionas / eskadrilė
6.	III	Pulkas / rinktinė
7.	X	Brigada
8.	XX	Divizija
9.	XXX	Korpusas
10.	XXXX	Armija
11.	XXXXX	Armijų grupė
12.		Draugiškas padalinys
13.		Priešo padalinys
14.		Neutralus padalinys
15.		Nežinomas padalinys
16.	Mėlyna	Draugiški padaliniai
17.	Raudona	Priešiški padaliniai
18.	Juoda	Linijos, ribos, pavadinimai, vietovės, tekstas
19.	Žalia	Neutralūs padaliniai
20.	Geltona	Nežinomi padaliniai

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

21.	SOF	Specialiųjų operacijų pajėgos (<i>Special operation force</i>)
22.	CSS	Logistinė parama (<i>Combat service support</i>)
23.	MP	Karo policija (<i>Military police</i>)
24.	C2	Valdymas ir vadovavimas (<i>Command & Control</i>)
25.	IED	Savadarbis / improvizuotasis sprogstamasis užtaisas (<i>Improvised explosive device</i>)
26.	AO	Operacijos rajonas (<i>Area of operations</i>)
27.	AOR	Atsakomybės rajonas (<i>Area of responsibility</i>)
28.	BSA	Bataliono aprūpinimo rajonas (<i>Battalion supply area</i>)
29.		Pėstininkų padalinys
30.		Motorizuotasis pėstininkų padalinys
31.		Mechanizuotasis pėstininkų padalinys
32.		Inžinerinis padalinys
33.		Medicinos padalinys
34.		V2 elementas / padalinys
35.		Ugnies paramos / sunkiosios ginkluotės / ginklų padalinys

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

36.		Vadavietė		
37.		Tiekimo padalinys		
38.		Kuopos paramos elementas		
39.			Kuopos priešakinis paramos elementas (<i>COY combat train</i>)	Kuopos užnugario paramos elementas (<i>COY field train</i>)
40.		Bataliono paramos elementas		
41.			Bataliono priešakinis paramos elementas (<i>BN combat train</i>)	Bataliono užnugario paramos elementas (<i>BN field train</i>)
42.		Prieštankinis padalinys		
43.		Artilerijos padalinys		
44.		Žvalgybos padalinys		
45.		Ryšų padalinys		
46.		Priešlėktuvinės gynybos padalinys		
47.		Remonto / techninės pagalbos / evakuacijos padalinys		

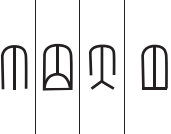

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

48.				Transportavimo padalinys		
49.				ChBRB padalinys		
50.				Stebėjimo postas		
51.				Žvalgybos postas	Priešakinės ugnies koregavimo grupė	ChBRB stebėjimo postas
52.				Tiekimo punktas		
53.				I tiekimo klasės aprūpinimo punktas	I tiekimo klasės aprūpinimo punktas	II tiekimo klasės aprūpinimo punktas
54.				III tiekimo klasės aprūpinimo punktas	III tiekimo klasės aprūpinimo punktas	IV tiekimo klasės aprūpinimo punktas
55.				V tiekimo klasės aprūpinimo punktas	Med. priemonių papildymo punktas (<i>Medical supply point</i>)	Sužeistųjų surinkimo punktas (<i>Casualty collection point</i>)
56.				Remonto ir evakuacijos punktas (<i>Maintenance collection point</i>)	Papildymo šaudmenimis, degalais ir kitomis pgr. priemonėmis punktas (<i>Re-arm, refuel, resupply point</i>)	Civilių surinkimo punktas (<i>Civilian collection point</i>)

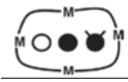
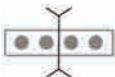

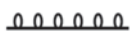

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

57.				Logistikos kontrolės punktas (<i>Logistics release point</i>)	Pabėgėlių surinkimo punktas (<i>Detainee collection point</i>)	Karo belaisvių surinkimo punktas (<i>Enemy prisoner of war (EPW) collection point</i>)		
58.	MSR CAMEL			Pagrindinis aprūpinimo kelias „Camel“ (<i>Main supply route</i>)				
59.	ASR DONKEY			Atsarginis aprūpinimo kelias „Donkey“ (<i>Alternate supply route</i>)				
60.				Radaras				
61.				Radijo stotis				
62.				Antena				
63.				Ginkluotės sistema				
64.					Šautuvas	Neautomatinis šautuvas	Pusiautomatinis šautuvas	Automatinis šautuvas
65.					Kulkosvaidis	Lengvasis kulkosvaidis	Vidutinis kulkosvaidis	Sunkusis kulkosvaidis
66.					Granatsvaidis	Lengvasis granatsvaidis	Vidutinis granatsvaidis	Sunkusis granatsvaidis

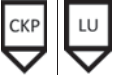

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

67.		Minosvaidis			
68.		Snaiperis			
69.		Liepsnosvaidis			
70.		Priešlėktuvinis ginklas			
71.		Haubica			
72.		Raketų kompleksas	Priešlėktuv. raketų kompleksas	Prieštankinis raketų kompleksas	Žemė – žemė raketų kompleksas
73.		Šarvuotasis transporteris		V2 šarvuotasis transporteris	
74.		Pėstininkų kovos mašina		V2 pėstininkų kovos mašina	
75.		Šarvuotoji transporto priemonė			
76.		Tankas	Lengvasis tankas	Vidutinis tankas	Sunkusis tankas
77.		Sunkvežimis			
78.		Mina	Priešpėstinė mina	Prieštankinė mina	Apgaulingoji mina
79.		Priešpėstinė kryptinė mina		Priešpėstinė mina su atotampa	

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

80.			Minų laukas (paskirtis pagal pavaizduotus minų simbolius)	Klaidinamasis (apgaulingasis) minų laukas		
81.			Užminuota zona			
82.			Perėja minų lauke			
83.			Improvizuotasis sprogstamasis užtaisas			
84.			Bomba			
85.			Užvarta (medžių)			
86.			Prieštankinis griovyvis (įrengtas)	Prieštankinis griovyvis (įrengiamas)		
87.			Spygliuota viela			
88.			Vienguba spygliuota viela			
89.			Dviguba spygliuota viela			
90.			Vienguba spygliuotos vielos ritė (<i>Single concertina</i>)			
91.			Dviejų spygliuotos vielos ritinių užtvara (<i>Double strand concertina</i>)			
92.			Trijų spygliuotos vielos ritinių užtvara (<i>Triple strand concertina</i>)			
93.				Priedanga (slėptuvė)	Antžeminė priedanga (slėptuvė)	Požeminė priedanga (slėptuvė)
94.			Fortifikuota pozicija			

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

95.		Fortifikuotų pozicijų linija	
96.		Kontrolės punktas (<i>Checkpoint</i>)	Susitikimo / susijungimo taškas (<i>Linkup point</i>)
97.		Susirinkimo taškas (<i>Rally point</i>)	Išsiskleidimo taškas (<i>Release point</i>)
98.		Žygio pradžios taškas (<i>Start point</i>)	Pozicijų kir- timo taškas / perėja (<i>Pas- sage point</i>)
99.		Operacijos rajonas (<i>Area of operations</i>)	
100.		Atsakomybės rajonas (<i>Area of responsibility</i>)	
101.		Koordinatinis taškas	
102.		Susitelkimo rajonas (<i>Assembly area</i>)	
103.		Nusileidimo rajonas (<i>Landing zone</i>)	
104.		Paėmimo rajonas (<i>Pickup zone</i>)	
105.		Šturmo pozicija (<i>Assault position</i>)	
106.		Atakos pozicija (<i>Attack position</i>)	

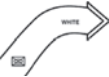

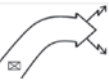

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

107.		Tarpinis atakos objektas (<i>Intermediate attack object</i>)
108.		Atakos objektas (<i>Attack object</i>)
109.		Šaudymo be apribojimų zona (<i>Free fire area</i>)
110.		Nešaudymo zona (<i>No fire area</i>)
111.		Įtvirtintas (fortifikuotas) rajonas
112.		Būrio mūšio pozicija
113.		Būrio atsarginė (numatoma) pozicija
114.		Kuopos atramos punktas

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

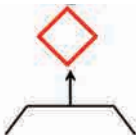
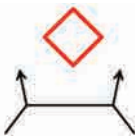
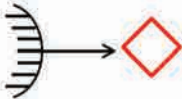

115.		Taškinis netiesioginės ugnies paramos taikiny (įšaudytas taškas) Nr. 207
116.		Linijinis netiesioginės ugnies paramos taikiny Nr. LA2961
117.		Linijinės dūmų uždangos taikiny Nr. VB1910
118.		Netiesioginės ugnies paramos taikiny Nr. DA0786 (apskritimo formos)
119.		Dūmų uždangos taikiny Nr. DA0786 (apskritimo formos)
120.		Netiesioginės ugnies paramos taikiny Nr. BE0065 (stačiakampio formos)
121.		Dūmų uždangos taikiny Nr. BE0065 (stačiakampio formos)
122.		Netiesioginės ugnies paramos taikiny Nr. PC9008 (netaisyklingos formos)
123.		Dūmų uždangos taikiny Nr. PC9008 (netaisyklingos formos)

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

124.	FEBA FEBA	Priešakinė mūšio rajono linija (<i>Forward edge of battle area</i>)
125.	PL H+20 min	Etapo linija, kurios nustatytas kirtimo laikas H+ 20 min. (<i>Phase line</i>)
126.		Pagrindinė puolimo kryptis „WHITE“
127.		Remianti puolimo kryptis „DAVID“
128.		Numatoma (planuojama) atakos kryptis
129.		Kontratakos kryptis
130.		<u>Suartėti</u> (<i>Advance to contact</i>) Vykdyti puolamąją operaciją sąlyčiui su priešu įgyti ar atnaujinti.
131.		<u>Klaidinti atakuojant</u> (<i>Feint</i>) Suklaidinti priešą, siekiant kontakto su juo, bet vengiant ryžtingo susirėmimo. Klaidinimas taikomas siekiant priversti priešą: neefektyviai panaudoti rezervą, perkelti paramos ugnį arba atskleisti ugnies pozicijas.

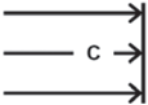

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

132.	LOA H+40 min	Atakos riba, kurią planuojama pasiekti iki H+40 min. (<i>Limit of advance</i>)
133.	LD H val.	<u>Atakos pradžios linija</u> (<i>Line of departure</i>)
134.		<u>Atakos ugnimi pozicija</u> (<i>Attack by fire</i>) Veikti priešą tiesiogine ugnimi, remiant netiesiogine ugnimi, nesuartėjant su juo. Ataka ugnimi neapima objekto šturmo ar užėmimo.
135.		<u>Paramos ugnimi pozicija</u> (<i>Support by fire</i>) Veikti priešą tiesiogine ugnimi, remiant manevrines pajėgas. Veikiamas priešas negali trukdyti draugiškųjų pajėgų manevrui.
136.		<u>Pasala</u> (<i>Ambush</i>) Netikėta ataka ugnimi iš užmaskuotų pozicijų į judantį ar laikinai sustojusį priešą.
137.		<u>Trikdyti, slopinti</u> (<i>Suppress</i>) Panaudoti tiesioginę (netiesioginę) ugnį, elektronines, dūmines priemones priešui slopinti, jo ginklų efektyvumui mažinti.
138.		<u>(Su)naikinti</u> (<i>Destroy</i>) Naikinti priešą taikinius tam, kad jis negalėtų veikti, kaip ketina. Taikiniai: personalas, įranga, ginkluotė, pozicija, moralė ar noras kariauti.
139.		<u>Neutralizuoti</u> (<i>Neutralize</i>) Paversti neefektyviu ar nenaudingu.

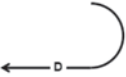

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

140.		<p><u>Blokuoti (Block)</u> Neleisti priešui įeiti į tam tikrą teritoriją ar sutrukdyti jo judėjimą ta kryptimi.</p>
141.		<p><u>Suardyti (Disrupt)</u> Kliudyti ar suardyti oponento veiklą tam tikroje vietoje / rajone / sektoriuje.</p>
142.		<p><u>Nukreipti (Turn)</u> Priversti priešą pakeisti judėjimo kryptį, koridorių ar kelią.</p>
143.		<p><u>Užfiksuoti / sukaustyti / sutvardyti (Fix)</u> Veiksmai, sulaukants bet kokį priešo dalinių (padalinių) judėjimą iš tam tikros vietos ar tam tikrą laiką.</p>
144.		<p><u>Praeiti (Bypass)</u> Manevruoti aplink kliūtis, pozicijas ar priešo pajėgas, išlaikant judėjimo spartą.</p>
145.		<p><u>Prasiveržti (Breach)</u> Panaudoti bet kokias priemones, siekiant apsaugoti, pereinant priešo minų lauką ar kitus įtvirtinimus.</p>
146.		<p><u>Nukreipti (Canalize)</u> Suvaržyti priešo veiksmus ir nukreipti jį į siaurą zoną naudojant minas ir kliūtis ar tiesioginę (netiesioginę) ugnį. Tai daroma tam tikroje vietovėje ir tam tikru laiku.</p>

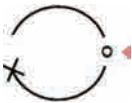

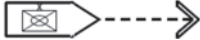
TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

147.		<p><u>Išvalyti (Clear)</u></p> <p>Pašalinti visas priešo pajėgas ir eliminuoti organizuotą pasipriešinimą atsakomybės vietoje / rajone / sektoriuje.</p>
148.		<p><u>Sutvardyti (Contain)</u></p> <p>Sustabdyti, išlaikyti ar apsupti priešo pajėgas. Priversti priešą sutelkti pajėgumus tam tikra kryptimi.</p>
149.		<p><u>Pridengti (Screen)</u></p> <p>Šoninių tarpų tarp vienetų priedanga (apsauga). Priešo žvalgų naikinimas.</p>
150.		<p><u>Apsaugoti (Guard)</u></p> <p>Apsaugoti ir apginti pagrindines pajėgas (vienetus) nuo priešo veiksmų. Šiam tikslui pasiekti yra atliekami puolimo, gynybos arba stabdymo veiksmai.</p>
151.		<p><u>Dengti (Cover)</u></p> <p>Apsaugoti pagrindines pajėgas perimant, įvedant į mūšį, sulaikant, suklaidinant priešą, dezorganizuojant, kartu stebint ir perduodant informaciją, iki jis galės atakuoti, stebėti ar apsiginti. Veikia nepriklausomai nuo pagrindinių pajėgų. Dengiančios pajėgos veikia didesniu atstumu nei pagrindines pajėgas remianti ugnis. Stačiakampis (gali būti nenaudojamas) nurodo dengiančio padalinio grafinio ženklo vietą.</p>
152.		<p><u>Atsitraukti nuo priešo (Disengage)</u></p> <p>Nutraukti sąlytį su juo.</p>

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

153.		<p><u>Išvesti (Withdraw)</u> Atitraukti pajėgas nuo priešo.</p>
154.		<p><u>Atsitraukti (Withdraw under pressure)</u> Atitraukti pajėgas nuo priešo esant sąlyčiui.</p>
155.		<p><u>Stabdyti (Delay)</u> Laimėti laiko ir padaryti priešui nuostolių prieš jam kertant tam tikrą ribą.</p>
156.		<p><u>Demonstruoti (Demonstrate)</u> Klaidinti priešą rodant pajėgas, nesiekiant sąlyčio.</p>
157.		<p><u>Neduoti / neleisti (Deny)</u> Sukliudyti ar neleisti priešui vienam užimti vietovės ar objekto.</p>
158.		<p><u>Kontroliuoti (Control)</u> Išlaikyti fizinę įtaką nustatytoje vietovėje, neleidžiant ja naudotis priešui.</p>
159.		<p><u>Išlaikyti (Retain)</u> Išlaikyti objektą / vietą / rajoną / sektorių ir valdyti situaciją.</p>
160.		<p><u>Izoliuoti (Isolate)</u> Izoliuoti priešą nuo paramos šaltinių, neleisti jam laisvai judėti ir užkirsti kelią kontaktuoti su kitomis priešų pajėgomis.</p>

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

161.		<p><u>Nustatyti (Locate)</u> Nustatyti objekto pozicijas. Atspėti priešo numatytas užduotis.</p>
162.		<p><u>Saugoti (Secure)</u> Įgyti objekto ar vietovės kontrolę. Sutrukdyti jį sunaikinti ar užimti.</p>
163.		<p><u>Užvaldyti, išsidėstyti (Occupy)</u> Išdėstyti padalinius nustatytoje vietovėje nesant priešo pasipriešinimo. Vadas, keliantis šį uždavinį, numato, kad padalinys jį įvykdys be kovos.</p>
164.		<p><u>Eskortuoti (Escort)</u> Lydėti ir saugoti.</p>
165.		<p><u>Ištraukti (Exfiltrate)</u> Pasitraukti nepastebimai per priešo pozicijas ar apeinant jas.</p>
166.		<p><u>Infiltuoti (Infiltrate)</u> Judėti nepastebimai į priešo kontroliuojamą vietovę arba per ją.</p>
167.		<p><u>Apeiti (Envelop)</u> Manevruoti apeinant priešo gynybines pozicijas priešo užnugaryje esančių apsaugotų objektų link.</p>
168.		<p><u>Sekti ir perimti (Follow and assume)</u> Sekti puolančias pajėgas ir perimti užduotį, jeigu pagrindinės pajėgos negalėtų tęsti užduoties. Pajėgos, kurioms iškeltas šis uždavinys, nėra laikomos rezervu.</p>

TAKTINIAI ŽENKLAI (APP-6C)

169.		<p><u>Sėkti ir paremti (<i>Follow and support</i>)</u> Sėkti ir paremti puolančias pagrindines pajėgas. Pajėgos, kurioms duotas šis uždavinys, nelaikomos rezervu.</p>
170.		<p><u>Sulaikyti (<i>Interdict</i>)</u> Visomis turimomis priemonėmis neleisti ar kliudyti priešui pasinaudoti bet kokia vietoje ar keliu.</p>
171.		<p><u>Prasilaužti (<i>Penetrate</i>)</u> Suardyti (pralaužti) priešo gynybą siaurame priešakiniam ruože.</p>
172.		<p><u>Persekioti (<i>Persue</i>)</u> Sugauti arba atkirsti bandančias pabėgti priešo pajėgas, siekiant jas sunaikinti. Gali būti nurodomi apribojimai, kaip arba kur turi įvykti sąlytis.</p>
173.		<p><u>Užimti (<i>Seize</i>)</u> Išvalyti ir kontroliuoti tam tikrą vietą / rajoną / sektorių.</p>
174.		<p><u>Užgrobti (<i>Capture</i>)</u> Užvaldyti nustatytą priešo personalą, materialines vertybes arba informaciją.</p>

PATRULIO RAPORTAS

1. Tipas – žvalgyba / kovos / saugos patrulis / kita

---

2. Informacija apie žemėlapi:

a. Žemėlapiu nomenklatūra _____

b. Vietovės pavadinimas _____

c. Žemėlapiu išleidimo metai _____

3. Patrulio sudėtis:

Pareigos	Kario laipsnis, vardas, pavardė

4. Užduotis:

PATRULIO RAPORTAS

5. Patrulio vykdyimo pradžia / pabaiga

	Data	Laikas
Pradžia		
Pabaiga		

6. Gamtinės sąlygos

Oro temperatūra:

dieną _____ naktį _____

Krituliai _____

Vėjas _____

Mėnulio fazė _____

7. Maršruto schema pirmyn / atgal

PATRULIO RAPORTAS

8. Maršruto kortelė pirmyn / atgal

Kontroliniai taškai	Nuo	Iki	Azimutas	Nuotolis	Pastabos

9. Informacija apie vietovę ir reljefą

Kontroliniai taškai	Pastabos

PATRULIO RAPORTAS

10. Stebimo objekto schema

11. Pastabos apie priešą

Koordinatės	Data / laikas	Duomenys apie priešą (kiekis, ekipuotė, ginkluotė, veiksmai)

PATRULIO RAPORTAS

12. Susidūrimo su priešū rezultatai (judant pirmyn / atgal)

Koordinatės	Data / laikas	Duomenys apie priešą (skaičius, ekipuotė, ginkluotė, veiksmai)

13. Duomenys apie biologinę, cheminę, radioaktyviąją padėtį

---

14. Patrulio statusas – nepakitęs /sužeisti /žuvę / traumuoti (kas, kur, kada, kokiomis aplinkybėmis)

---

15. Rekomendacijos, pasiūlymai, pageidavimai, pastabos

(kar. l., v., pavardė, parašas)

SANTRUMPOS

LIETUVIŲ KALBOS ŽODŽIŲ

- AO – atakos objektas
- AP – atakos pozicija
- APL – atakos pradžios linija
- APNL – apsaugos priemonių nešiojimo lygis
- AVAD – absoliutusias vadovavimas
- BV – būrio vadas
- cGy – centigrėjus
- ChBRB – cheminis, biologinis, radiologinis, branduolinis
- DAN – dienos aprūpinimo norma
- DLG – datos, laiko grupė
- DPBI – draugiškosioms pajėgoms būtina informacija
- DPVEV – draugiškųjų pajėgų veiksmų eigos variantas
- IBAP – informacija, kurią būtina saugoti nuo priešų žvalgybos
- IK – intensyvumo koeficientas
- ISU – improvizuotasis sprogstamasis užtaisas
- JT – Jungtinės Tautos
- IR – infraraudonoji spinduliuotė
- KAM – Krašto apsaugos ministerija
- KDAN – kovinė dienos aprūpinimo norma
- KP – kontrolės postas / karo policija
- KPSSP – kliūtys, priartėjimo keliai, svarbi vietovė, stebėjimo ir šaudymo sektoriai, priedanga ir maskuotė
- KR – kovos rajonas
- KV – kuopos vadas
- LR – Lietuvos Respublika
- LTU – Lietuva (lietuvis)
- MK – mūšio koeficientas
- ML – minų laukas
- NSS – nesprogęs standartinis sprogmuo
- NVO – nevyriausybinė organizacija
- OBJ – objektas
- OSĮL – organizacinės sistemos ir įrangos lentelė
- OSV – objekto susirinkimo vieta
- OVAD – operatyvinis vadovavimas
- PAL – personalo aprūpinimo lentelė

SANTRUMPOS

- PB – patrulio bazė
- PDPIE – pagrindiniai draugiškųjų pajėgų informacijos elementai
- PRŠ – priešas
- PU – parama ugnimi
- PVEV – priešo veiksmų eigos variantas
- PVP – padalinių valdymo procedūros
- PŽR – pagrindiniai žvalgybos reikalavimai
- RN – riboto naudojimo
- SDAN – standartinė dienos aprūpinimo norma
- SIR – svarbiausieji žvalgybos informacijos reikalavimai
- SM – sprogstamoji medžiaga
- SR – su(si)telkimo rajonas
- SU – sprogstamasis užtaisas
- SUB – sutelktosios ugnies baras (kovos rajonas)
- SVIP – svarbios informacijos poreikis
- ŠKDAN – šaudmenų kovinė dienos aprūpinimo norma
- ŠSDAN – šaudmenų standartinė dienos aprūpinimo norma
- THT – tarptautinė humanitarinė teisė
- TVAD – taktinis vadovavimas
- UVPP–LC – uždavinys, vietovė, priešas, padaliniai (savi), laikas, civiliai
- V2 – valdymas ir vadovavimas
- VEV – veiksmų eigos variantas

ANGLŲ KALBOS ŽODŽIŲ

- AA – assembly area (susitelkimo rajonas)
- ADCON – administrative control (administracinis valdymas)
- ASCOPE – area, structures, capabilities, organizations, people and events (vietovė, struktūros, pajėgumai, organizacijos, žmonės, įvykiai)
- ASLT PSN – assault position (atakos pozicija)
- C2 – command and control (valdymas ir vadovavimas)
- CATK – counter attack (kontrataka)
- DTG – date time group (datos, laiko grupė)
- EEFI – essential elements of friendly information (informacija, kurią būtina saugoti nuo priešų žvalgybos)
- EPW – enemy prisoner of war (priešo belaisvis)
- FFIR – friendly forces information requirements (draugiškosioms pajėgoms būtina informacija)
- FPF – final protective fire (galutinė gynybinė ugnis)

SANTRUMPOS

- FRAGO – fragmentary order (dalinis įsakymas)
- FULLCOM – full command (absoliutusias vadovavimas)
- GO – governmental organization (vyriausybinių organizacija)
- ICP – incident control point (incidento kontrolės punktas)
- LD – line of departure (atakos pradžios linija)
- LOA – limit of advance (atakos riba)
- ME – main effort (pagrindinis veiksny)
- MEDEVAC – medical evacuation (medicininė evakuacija)
- METT-TC – mission, enemy, terrain and weather, troops and support available, time available and civil considerations (uždavinys, vietovė, priešas, padaliniai (savi), laikas, civiliai)
- MP – military police (karo policija)
- NGO – non-governmental organization (nevyriausybinių organizacija)
- NIL – nothing in line (zero) (tuščia / nieko nėra)
- NVD – night vision device (naktinio matymo prietaisas)
- NVG – night vision goggles (naktinio matymo žiūronai)
- OAKOC – observation and fields of fire, avenues of approach, key terrain, obstacles and movement, cover and concealment (kliūtys, priartėjimo keliai, svarbi vietovė, stebėjimo ir šaudymo sektoriai, priedanga ir maskuotė)
- OBJ – object (objektas)
- PCC – pre combat check (pasiruošimas prieš mūšį)
- OPCOM – operational command (operatyvinis vadovavimas)
- OPCON – operational control (operatyvinis valdymas)
- PCI – pre combat inspection (patikrinimas prieš mūšį)
- PD – point of departure (pradžios taškas)
- PIR – priority information requirements (svarbiausieji žvalgybos informacijos reikalavimai)
- PL – phase line (etapo linija)
- PLD – probable line of deployment (galima išsidėstymo linija)
- PSN – position (pozicija)
- RES – reserve (rezervas)
- RP – release point (išsiskleidimo taškas)
- SCRIM – shape, colour, registration, identifying features, make / model (forma, spalva, registracija, išskirtiniai bruožai, markė / modelis)
- SITEMP – situation template (priešo situacijos schema)
- TACOM – tactical command (taktinis vadovavimas)
- TACON – tactical control (taktinis valdymas)
- UN – United Nations (Jungtinės Tautos)
